

MUZICĂ ȘI ARTĂ PRIN SUFLET DE COPIL

REVISTA JUDEȚEANĂ
NR.1 / 2024

BRĂILA, 2024

ISSN 3061-6344
ISSN-L 3061-6344

Coordonatori:

Prof. Cotlerenco-Medeleanu Magdalena

Prof. Negoita Florentina

Prof. Cireasa Mirela

Prof. Broasca Gabriela

Prof. Ionascu Liliana

Prof. Ostache Carmen-Simona

Prof. Patrascu Andreea

Prof. Petre Daniela

Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila

Tel. 0239 619 925

E-mail. alicuzabraila@yahoo.com

CENTRUL NAȚIONAL ISBN-ISSN-CIP

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Bd. Unirii, nr. 22, sector 3, 030833, București, România

Tel.: +40213124990

BRĂILA, 2024

ISSN 3061-6344

ISSN-L 3061-6344

ARGUMENT

Încă din copilărie, muzica modelează moravurile prin armoniile și ritmurile sale, face în așa fel încât corpul se conformează ordinii. Prin acest simpozion ne propunem să promovăm activitățile extracurriculare printr-o ofertă variată și flexibilă de activități interdisciplinare, prin care elevii se pot manifesta spontan și liber. Este un moment în care copilul dorește să-și identifice trăirile emoționale, să se cunoască mai bine, să dobândească și să stăpânească noi modalități de exprimare. Arta plastică, muzica, coregrafia, mișcarea și comunicarea asertivă, facilitează astfel exprimarea emoțională, stimulează elevii să creeze noi forme de expresie, dând posibilitatea dezvoltării creativității și formarea de noi abilități și competențe.

Ghidul cuprinde exemple de bună practică prin care se identifică strategii didactice de dezvoltarea a afectivității și sensibilității estetice a elevilor, a capacității de receptare și de exprimare muzicală, la dezvoltarea intelectuală, știind că muzica este cea mai profundă și mai atrăgătoare dintre arte.

Autorii

CUPRINS

1. EXERCITII DE CULTURĂ VOCALĂ ÎN CICLUL PRIMAR	4
Prof. învăț. primar: LACUREZEANU VERONICA, Colegiul Național Pedagogic "D. P. Perpessicius" Brăila	
2. ROLUL MUZICII ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI	6
Prof. învăț. primar: BROASCĂ GABRIELA, Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila	
3. ABORDĂRI METODOLOGICE SPECIFICE PREDĂRII RITMULUI ÎN ETAPA NOTAȚIEI MUZICALE	10
Prof. învăț. primar: IONAȘCU LILIANA, Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila	
4. IMPORTANȚA MUZICII ÎN VIAȚA MICULUI ȘCOLAR	15
Prof. învăț. primar: VLĂDESCU CAMELIA MĂDĂLINA, Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila	
5. PROIECT EDUCAȚIONAL „CLUBUL DE ARTĂ”.....	17
Prof. învăț. primar: CRISTEA GEORGIANA, Școala Gimnazială „A. S. Pușkin”, Brăila	
6. FRUMOSUL, ARMONIA, SUNETUL ȘI RITMUL – VALORI ALE ARTELOR, CULTIVATE DE LA VÂRSTE TIMPURII	20
Prof. învăț. primar: CIREAȘĂ MIRELA, Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila	
7. ROLUL MUZICII ȘI AL ARTEI ÎN DEZVOLTAREA ȘCOLARULUI DIN CLASELE PRIMARE	24
Prof. învăț. primar: NOVAC ALEXANDRA, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila	
8. EXPRIMAREA EMOȚIILOR ȘI A CREATIVITĂȚII UTILIZÂND ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC	26
Prof. învăț. primar: BĂNICĂ MIHAELA, Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila	
9. PROIECT DE LECȚIE	29
Prof. învăț. primar: BORCAN LENUȚA, Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila	
10. MUZICĂ ȘI ARTĂ PRIN SUFLET DE COPIL ÎN CICLUL PRIMAR	37
Prof. învăț. primar: LAZĂR EMILIA, Școala Gimnazială „Ion Luca Caragiale”, Brăila	
11. ENGLEZA PRIN MUZICĂ	40
Profesor Limba Engleza: DAN CORINA, Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza" Brăila	
12. RELEVANȚA MUZICII BISERICEȘTI PENTRU ORA DE RELIGIE ȘI IMPORTANȚA EI	45
Prof. JIPA ROXANA, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila	
13. MATEMATICĂ ȘI ARTĂ	51
Prof. NEGOIȚĂ FLORENTINA, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila	
14. MUZICA ÎN LITERATURĂ ȘI LITERATURA ÎN MUZICĂ	53
Prof. COTLERENCO-MEDELEANU MAGDALENA, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila	
15. STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN EDUCAȚIA MUZICALĂ A ELEVULUI	56
Prof. învăț. primar: DRĂGAN LUMINIȚA GABRIELA, Școala Gimnazială "Sfântul Andrei", Brăila	
16. MUZICĂ ȘI ARTĂ OBȚINUTE PRIN DOBÂNDIREA UNOR TEHNICI VOCALE CORESPUNZĂTOARE	60
Prof. învăț. primar: CODRESCU MARIANA, Colegiul Național „Ana Aslan”, Brăila	

17. PROIECT DIDACTIC	64
Prof. învă. primar: Bounegru Violeta-Georgiana, Școala Gimnazială „Nedelcu Chercea”, Brăila	
18. ROLUL EDUCAȚIEI MUZICALE LA VÂRSTA ȘCOLARULUI MIC	71
Prof. învă. primar: OSTACHE CARMEN-SIMONA, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Brăila	
19. CONFEȚIONAREA JUCĂRIILOR MUZICALE	73
Prof. învă. primar: Pătrașcu Andreea, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila	
20. RITMUL – MĂSURA DE DOI TIMPI, PĂTRIMEA, OPTIMEA, DOIMEA	75
Prof. învă. primar: BOLOCAN MARIUS, Liceul Tehnologic „Nicolae Titulescu”, Însurăței	
21. RELAȚIA DINTRE ARTĂ ȘI LITERATURĂ	76
Prof. PETRE DANIELA, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila	
22. FRUMOSUL, ARMONIA, SUNETUL ȘI RITMUL – VALORI ALE ARTELOR, CULTIVATE DE LA VÂRSTELE TIMPURI	78
Prof. învă. primar: PANTAZI CAMELIA, Școala Gimnazială “Ion Creangă”, Brăila	
23. FOLCLORUL MUZICAL BRĂILEAN	82
Prof. RĂDOI DOINIȚA, Școala Gimnazială „Ion Creangă, Brăila	

EXERCIȚII DE CULTURĂ VOCALĂ ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar: LACUREZEANU VERONICA
Colegiul Național Pedagogic "D. P. Perpessicius" Brăila

Exercițiile pentru cultivarea vocii și pentru dezvoltarea auzului muzical se efectuează sub formă de exerciții speciale, constând din mici vocalize, având ca principal scop formarea unor deprinderi de respirație și de emisie corecte, de omogenizare, de dezvoltare a memoriei muzicale.

Exercițiile pentru cultivarea vocii și pentru dezvoltarea auzului muzical au un traseu evolutiv de la o clasă la alta, de la un ciclu școlar la altul. Sunt exerciții de intonație justă, de emisie clară, de omogenizare și suplețe a vocii.

Exercițiile pentru cultivarea vocii și pentru dezvoltarea auzului muzical pot fi compuse de către învățător (ținând cont de posibilitățile concrete ale elevilor și de obiectivele urmărite) sau pot fi preluate din cele deprinse la activitatea corală din perioada formării sale.

Metoda exercițiilor se îmbină în activitățile practice cu cea a demonstrării, a explicării, cu jocul didactic. Aplicarea corespunzătoare și cu rezultate optime a metodei exercițiilor impune câteva condiții ce se cer respectate de către cadrul didactic, dar și de către elevi.

Cadrul didactic urmărește: selectarea sau construirea celor mai adecvate și eficiente exerciții, în funcție de accesibilitatea elevilor, de obiectivele urmărite; explicarea scopului, a obiectivelor și a modului de realizare; demonstrarea sau reamintirea modului de aplicare; repetarea sistematică a acestor exerciții; folosirea unei mari diversități a modalităților de lucru; explicarea unor greșeli, în vederea eliminării lor; evitarea stereotipiei și a monotoniei; prezentarea alternativă a variantei corecte cu cea cu greșeli intenționate. Toate exercițiile care vizează aspectele interpretative (respirația, dicția, emisia, intonația, frazarea, dinamica, tempoul și alte elemente de expresivitate) trebuie mai întâi cântate de cadrul didactic și apoi de elevi.

Condițiile care se cer respectate de către elevi sunt: înțelegerea scopului, a necesității, a conținutului și a modului de realizare a exercițiilor; dezvoltarea autocontrolului; exersarea voită, perseverentă și conștientă a exercițiilor; perseverare în realizarea acestor exerciții.

Exercițiile de intonație și de ritmizare organizate sub forma de jocuri (alternanța dintre cântarea colectivă și individuală) pot deveni exerciții de creație care să cuprindă elemente noi, cum ar fi formulele ritmice sau melodice, alterațiile, variațiunile ritmice ale unei teme, creațiile de tip întrebare-răspuns, etc. Jocurile muzicale contribuie la depășirea timidității, la asocierea unor elemente extramuzicale (mișcări, descrieri, inventarea unor întâmplări corespunzătoare conținutului unei piese muzicale), pentru construirea și executarea unor formule ritmice. De la exerciții fizice în ritm, se folosesc mișcări de bază (mers, alergare, sărituri), exerciții generale de dezvoltare (fără obiecte și cu obiecte) și exerciții de marș (construire, reconstruire și mișcare).

Metoda exercițiilor îl vizează în special pe elev, adresându-i-se lui, rolul cadrului didactic diminuându-se până la limita de a asigura mersul progresiv al deprinderilor urmărite. Ea urmărește nu numai formarea unor deprinderi cu implicații muzicale, dar solicită participarea afectivă și volițională a elevilor.

Exerciții de respirație:

- ✓ *"Suflăm fulgii păpădiei"* Se inspiră aerul pe nas, pe expirație se va sufla puternic.
- ✓ *"Să facem liniște..."* Se inspiră aerul pe nas, pe expirație se pronunță sunetul "șșș..." prelung.
- ✓ *"Ce frumoși sunt toți copiii!"* Se inspiră profund pe nas, cu gura închisă și pe expirație se

pronunță propoziția "Ce frumoși sunt toți copiii!"

✓ *Suflă în lumânările tortului!* "Am obosit!" Se trage aer în piept, inspirăm și-l dăm afară pe gură, îl expirăm.

✓ *"Încălzirea mâinilor"* Se inspiră adânc și pe expirație rostesc propoziția "Vai, ce frig este afară!". În același timp se freacă palmele.

Exerciții ritmice:

✓ Silabisire, cu bătaii din palme pentru fiecare silabă : Cip-ci-rip, ci-rip, ci-rip/ Vă-bi-u-ța s-a tre- zit; Mor, mor, mor, mor, mor, mor, mor/ Mi-e a-cum de voi mi-e dor; Flu-tu-raș, flu-tu-raș, flu-tu-raș/ Zboa-ră sus zboa-ră sus flu-tu-raș.

✓ *"Suntem tâmplari și reparăm morișca stricată"* : Cioc, cioc, cioc, cioc, cioc, cioc, cioc,cioc/ Cio-că-nim de zor cu foc.

✓ *"Mergi după cum bat!"* Elevii merg călcând la fiecare bătaie în toabă și cântând silaba "ta" pe sunetele gamei Do major, în ritm normal sau mai repejor.

✓ *"Cioca-boca!"* Elevii bat cu pumnul ușor în bancă și rostesc rar și clar: "Cioca-boca, cioca-boca/ Bat ciocanele mereu/ Cioca-boca-cioca-boca/ Și îndoie fierul greu/ Cioca-boca, cioca-boca/ I-auzi cum mai cântă-n cor/ Cioca-boca, cioca-boca/ Glasul lor bubuitoare". Elevii pot bate pasul pe loc sau se pot mișca în șir indian, bătând din palme și rostind aceleași versuri.

✓ *"Mersul oamenilor"* Elevii vor executa pașii, în șir indian, recitând: "Tata merge pe cărare/ Cu pas drept și mândru tare" (pătrimi), "Și copilul suie iute/ Vrea s-ajungă-n vârf de munte" (optime), "Moșul merge cătinel/ Duce mai mulți ani cu el" (doime).

Exerciții melodice:

✓ Pe melodia gamei Do major se va cânta următoarea frază "Noi am mers cântând la mare/Și ne-am bucurat la soare."

✓ Se cântă sunetele a,e i, o, u prelung pe sunetele arpegiului gamei Do major; Se face omogenizare pe nota "sol" cu un "m" cu gura închisă, prelung.

✓ Pe sunetele SOL-MI, se cântă două silabe care alcătuiesc un cuvânt (na-ni, ma-mi, cu-cu,...)

✓ Pe sunetele SOL-MI-DO se cântă silabe care imită glasul ursului (mor-mor-mor) sau al raței (mac-mac-mac), sunetul trompetei (ta-ta-ta), sunetul legănării florilor (cling-clang-clang)

✓ Intonează pe o singură expirație vocalizele: La,le, li, lo, lu/Na, ne, ni, no, nu.

În cadrul orelor de muzică, la ciclul primar, copiii pot executa în ritmul cerut unele acțiuni sugerate de text prin mișcări și gesturi caracteristice, pot executa pași de dans popular în ritmul cântecului, pot interpreta un cântec ca solist, în dialog cu alt copil, în grup, în lanț, cu acompaniament muzical.

Cultivarea vocii se realizează prin mai multe feluri de exerciții: **de respirație, de dicție, de emisie, de intonație, de frazare**, multe dintre acestea asociindu-se în forme complexe, utile mai ales la activitatea corală, dar care nu trebuie neglijate nici în lecțiile propriu-zise.

Cele mai obișnuite exerciții de respirație sunt cele de ținere a unui sunet cât mai prelungit, emis de elevi cu o singură inspirație prealabilă, obișnuindu-i cu respirația costo-diafragmatică.

În exercițiile de dicție se va urmări pronunția corespunzătoare a cuvintelor (evitând cântarea nazală, lăbărțată, deschisă) și în mod special a consoanelor finale și a celor de la începutul frazelor muzicale. Elevii trebuie deprinși cu o emisie colorată, suplă, elastică, clară.

Dezvoltarea capacităților interpretative constituie ținta finală și se concretizează în interpretare corectă, artistică, expresivă. Practica vocală urmărește dezvoltarea aptitudinilor de a cânta îngrijit, formarea capacităților și a deprinderilor reproductiv-interpretative. , crearea premiselor pentru o interpretare corespunzătoare ținând seama de respirația, emisia, frazarea, dicția corectă, de omogenitatea și suplețea vocilor.

BIBLIOGRAFIE:

- * Vasile, V – "Metodica educației muzicale", Editura Muzicală, București, 2004, pag 186-1194;
- * Revista *învățământul preșcolar* nr 1-2/2010, Editura Arlequin, București, 2010, pag 125-168

ROLUL MUZICII ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI

Prof. înv. primar: BROASCĂ GABRIELA
Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Brăila

De la dezvoltarea intelectului, la însuflarea perseverenței și răbdării, muzica poate face minuni în viața copilului. Fătul începe să perceapă sunetele din a 13-a săptămână de viață intrauterină, iar din luna a opta de sarcină începe să recunoască unele acorduri și să reacționeze la ele, susțin cercetătorii de la Universitatea „Queen's” din Canada. Muzica e omniprezentă în viața unui om-de la cea mai fragedă vârstă, când adoarme însoțit de note muzicale dulci și gingașe, până la o vârstă înaintată, odată trecut printr-o complexitate de stiluri, ritmuri, contexte și experiențe muzicale.

Tot mai multe studii demonstrează legătura dintre rezultatele excepționale la învățatură și expunerea copilului la muzică. Muzica stimulează acele părți ale creierului care sunt responsabile cu cititul, învățarea matematicii și dezvoltarea emoțională.

Muzica este stimulent pentru intelect, creativitate și imaginație. Muzica este un mod de a induce copilul într-o stare de fericire, facilitând crearea unei lumi proprii, relaxându-l și ajutându-l să-și exprime emoțiile într-un mod creativ.

Cântecele și rimele extind vocabularul copilului, precum și capacitatea sa de a folosi limbajul corect. Repetarea rimelor și a cântecelelor îi ajută pe copii să memoreze cuvinte noi. De asemenea, se familiarizează cu modelele de limbaj și cu modul în care cuvintele sunt așezate împreună. Un vocabular bine dezvoltat le permite copiilor să comunice mai bine și să învețe să citească mai fluent.

Abilitățile motorii sunt extrem de importante pentru a învăța a scrie și a citi, dar nu numai. Sunt dezvoltate în diferite moduri în timpul activităților muzicale. Abilitățile motorii fine și grosiere pot fi dezvoltate prin jocul cu mâinile, în timpul cântecelului, dans, jocuri muzicale, cântatul la instrumente etc. De asemenea, coordonarea, o abilitate importantă pentru copii, poate fi învățată prin multe activități muzicale. Muzica îmbunătățește, de asemenea, dezvoltarea senzorială a copilului, mai ales atunci când este asociată cu o activitate de mișcare, cum ar fi dansul.

Muzica educă stima de sine în copil. Cântecele, melodiile și notele muzicale în general schimbă modul în care copilul percepe lumea exterioară. Când copilul realizează abilitatea lui de a cânta la un instrument, stima de sine crește și are mai mare încredere, un lucru delicat, îndeosebi în perioada adolescenței.

Muzica e o limbă universală. Muzica ajută copiii să se integreze mai bine din punct de vedere social: muzica e un limbaj pe care toți îl pot vorbi, poate apropia oameni, indiferent de cultură, context sau principii personale.

Oferă-i copilului tău șansa de a se împrieteni mai ușor și de a lega relații strânse cu cei din jur.

Muzica îl învață pe copil răbdarea și perseverența. Studiul unui instrument poate îmbunătăți abilitățile de comunicare. Copiii care fac parte dintr-un cor sau alt grup muzical, ori chiar dintr-o orchestră de juniori, vor ști să comunice mai eficient cu cei din jur, să colaboreze în echipă și să

aprecieze recompensele care vin din activitățile întreprinse împreună. De asemenea, studiul muzicii îi ajută să-și dezvolte abilitățile de lider și să-și însușească disciplina.

Mai mult, exersând răbdarea în ceea ce privește gratificarea efortului muzical și perseverența, copiii au parte de un studiu distractiv și unic. Cu timpul și în urma muncii depuse, muzica poate ajunge ușor, un mod de viață.

Muzica îmbie la relaxare și eliberare. Prin intermediul muzicii copiii se pot exterioriza, își pot exprima mai bine sentimentele și, de asemenea, se relaxează. Notele muzicale bine așezate pot oferi sens lumii înconjurătoare. Și nu doar atât, ci și să creeze legături între el și membrii grupului muzical din care face parte. Muzica creează conexiuni între copiii din aceeași generație sau între copii și părinți. Și, în același timp, îi ajută să se relaxeze, să lase deoparte, pentru un timp, grijile excesive, să empatizeze. Ca să nu mai spunem că orice relaxare care nu are legătură cu mâncarea sau navigarea pe internet e mai mult decât binevenită.

Prin muzică, copilul se poate relaxa și bucura, prin cântec și dans. Rezultatul final? *Fericirea*.

Terapia prin muzică este soluția pe care o oferă medicina alternativă pentru optimizarea funcțiilor psihice. **Meloterapia** poate fi folosită pentru a încuraja copiii să-și exprime sentimentele, pentru a diminua diverse simptome sau pentru a trata unele afecțiuni cum este astmul.

„Ca terapie, muzica poate lua două forme: o modalitate activă (prin învățarea de a folosi un instrument muzical) și o modalitate pasivă (prin ascultarea muzicii), ambele fiind benefice pentru dezvoltarea emoțională și pentru tratarea atacurilor de panică sau de paranoia. Marii compozitori, de exemplu Beethoven, Vivaldi, Mozart, au creat opere cu un efect demonstrat în stări de nervozitate și de încordare. Ținând cont de faptul că mulți dintre noi ne confruntăm zilnic cu situații stresante, meloterapia acționează ca un tratament specializat care ne ajută să ne menținem sănătatea psihică”, explică medicul generalist Cristina Bogdan, cu specializare în terapii alternative, homeopatie și în acupunctură.

Muzica poate avea un efect profund asupra copiilor hiperactivi. Învățarea muzicii necesită o concentrare maximă și o minte liniștită. Muzica implică atât mintea, cât și corpul. Lucrând împreună, aceasta antrenează mintea hiperactivă a copiilor ajungând să fie cât mai liniștiți. În plus, învățarea muzicii este destul de distractivă.

Meloterapia constă în utilizarea muzicii și a elementelor sale într-un proces conceput să faciliteze și să promoveze *comunicarea, relaționarea, învățarea, mobilizarea, exprimarea și organizarea fizică, emoțională, mentală, socială și cognitivă* a persoanei.

Această metodă arteterapeutică oferă beneficiarilor posibilitatea unică de a-și exprima emoțiile și sentimentele ce nu pot fi verbalizate, iar noutatea unor astfel de activități concrete este plăcută, surprinzătoare și totodată stimulativă.

Prin meloterapie, cu ajutorul sunetelor și al ritmului:

- se dezvoltă creativitatea
- se realizează o mai bună relaxare
- se ameliorează starea de spirit și calitatea vieții
- se diminuează anxietatea
- se tratează diverse probleme de sănătate

CUI SE ADRESEAZĂ?

Meloterapia este indicată pentru **copiii și adolescenții**:

- cu sau fără cerințe educative speciale
- cu dificultăți de învățare
- cu deficit senzorial
- cu autism
- cu deficiențe fizice
- cu probleme emoționale sau de comunicare
- obsesiv-compulsivi
- agresivi
- care au nevoie de structură pentru a-și dezvolta anumite aptitudini și comportamente
- care au nevoie să înțeleagă și să se adapteze la ideile și sentimentele altora păstrându-și în același timp identitatea proprie
- care au nevoie să lucreze împreună cu alții pentru atingerea unor scopuri comune

Muzica oferă acea stare emoțională care constituie specificul ei ca artă, iar funcția ei estetică și socio-afectivă se bazează pe acest fapt. Nu trebuie neglijate colindele în prag de sărbătoare creștină a Crăciunului, rugăciunile cântate, indiferent de cult religios, adevărate pilde morale de înălțare spirituală ce pot determina pe copii să devină mai buni, mai încrezători în forțele proprii.

Dezinhibarea copilului se face prin cântatul în cor, activitatea de grup stimulând schimbul de replici social comunicative și relații de simpatie. În contrast, literatura de specialitate relevă că muzicoterapia instrumentală facilitează, cu precădere, simpatia socială a individului în raport cu celălalt, existența în viața unui copil a unei pasiuni mărinz șansele sale de echilibru socio-moral și securitatea afectivă.

Se știe că cele mai atractive pentru copii sunt jocurile muzicale, cele ritmice, dansurile populare sau alt gen muzical, astfel făcându-se apel la gestică, mimică, coregrafie, implicând predominant motricitatea adecvată tipului de activitate propus și o anumită colaborare ce permite facilitarea integrării lor în sarcină și asimilării de cunoștințe.

Efectele benefice ale terapiei prin muzică – o mai bună relaxare, ameliorarea stării de spirit și a calității vieții, diminuarea anxietății – au fost puse în evidență de numeroase studii. Dar, evaluarea măsurii în care aceste efecte pot fi atribuite în mod direct meloterapiei este dificil de făcut.

Muzica și ritmul facilitează disponibilitățile de comunicare și legăturile afective dintre subiect și grupul de lucru, corul spre exemplu. Astfel deducem ample implicații asupra limbajului comun al subiectului și restul membrilor corului. Textul muzical îmbogățește repertoriul lingvistic al copilului terapeutilizat, facilitând un limbaj comun între copil și ceilalți membri ai corului.

Jocul muzical este foarte important în clasele mici (pregătitoare, clasa I și a II-a), fiind o activitate care produce satisfacții și plăceri copiilor, îi atrage și îi interesează, prilejuindu-le trăiri emoționale dintre cele mai puternice.

Șervețelul buclucaș

Materiale necesare: Șervețele

Cum se joacă:

Când pornește muzica, fiecare participant trebuie să își pună pe cap un șervețel și apoi să danseze. Cine scapă șervețelul, iese din joc. Ultimul care dansează și are șervețelul pe cap, câștigă.

Insula

Materiale necesare: o foaie de ziar sau o hârtie mai mare

Cum se joacă:

Fiecare trebuie să danseze pe foaia lui. Când se oprește muzica, fiecare trebuie să își împăturească foaia pe jumătate și apoi continuă dansul. La următoarea pauză muzicală, din nou se împăturește foaia. Cine iese din perimetrul foi, iese din joc.

Cântecul meu

Materiale necesare: foi și creioane

Cum se joacă:

Pasul 1. Creați o “notă muzicală” prin desenarea unui simbol. Apoi, stabiliți sunetul pe care îl reprezintă acel desen.

De exemplu: un cerc – bați din palme

O linie – bați din picioare

Un pătrat – pocnești din degete

Un triunghi – bați cu palmele pe genunchi

Pasul 2. Fiecare participant își creează propria melodie cu ajutorul semnelor, iar restul vor “cânta”.

Pictăm pe muzică

Materiale necesare: foi, acuarele, muzică

Cum se joacă:

Fiecare participant își începe propriul desen, în timp ce muzica se aude pe fundal. Atunci când muzica se oprește, participanții își schimbă locurile între ei și continuă desenul celui în locul căruia au venit. Acest lucru se repetă până când desenele sunt finalizate.

Balonul dansator

Materiale necesare: baloane

Cum se joacă:

Participanții trebuie să mențină balonul în aer pe parcursul întregului cântec. Cine scapă balonul, dar acesta nu atinge pământul, poate continua. Dacă balonul pică pe joc, participantul iese din joc.

Scăunelul muzical

Materiale necesare: câteva scaune (opțional)

Cum se joacă:

La fel de vechi precum *Statuile*, acest joc face furori și acum printre copii. Scaunele vor fi întotdeauna cu unul mai puține decât numărul de participanți. Aceștia dansează în jurul scaunelor, iar când muzica se oprește, ei trebuie să se așeze. Cel care nu are scaun, iese din joc.

BIBLIOGRAFIE

- coord. Gherguț, Alois, 2005: „Meloterapia” în *Sinteze de psihopedagogie specială*, Iași: Polirom, pag. 246- 249.

ABORDĂRI METODOLOGICE SPECIFICE PREDĂRII RITMULUI ÎN ETAPA NOTAȚIEI MUZICALE

Prof. înv. primar: IONAȘCU LILIANA
Școala Gimnazială “Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Pentru copil, **ritmul** reprezintă un mijloc de exprimare, de manifestare și exteriorizare a lumii din interiorul său, a aspirațiilor și idealurilor sale, care își găsesc prin ritm o traducere mai directă, uneori mai potrivită decât prin intermediul cuvântului. Se poate afirma chiar că activitatea ritmică a copilului reflectă orizontul psihic propriu al acestuia.

Copiii manifestă un interes deosebit pentru activități ritmice, activități pe care le practică în mod spontan în toate jocurile lor independente, încă de la cele mai fragede vârste. Valorificând înclinațiile ritmice ale acestora printr-o atentă și sistematică educație ritmică, se realizează una din componentele de bază ale educației muzicale, ca disciplină de învățământ.

A identifica implicațiile ritmului în educația muzicală a elevilor, presupune, în primul rând, o identificare a finalităților specifice disciplinei și, în contextul acestora, a obiectivelor ce vizează ritmul, ca element de limbaj muzical.

Proiectarea activității didactice a învățătorului trebuie să pornească de la cunoașterea obiectivelor de referință specifice domeniului, privite în evoluție, de la clasa pregătitoare până la clasa a IV-a deoarece acestea specifică rezultatele așteptate ale învățării pe fiecare an de studiu și urmăresc progresia în achiziția de competențe și de cunoștințe de la un an de studiu la altul.

Conținuturile specifice ritmului muzical le regăsim încorporate în cadrul domeniului – elemente de limbaj muzical. Dezvoltarea sistemului ritmic nu se poate realiza prin explicații teoretice, ci pe baza unor activități în care elevii să fie solicitați la intonarea diferitelor durate și formule ritmice, la perceperea lor conștientă, la recunoașterea lor în contextul unor cântece și exerciții, la aplicarea lor în solfegiere, la recunoașterea lor pe calea audiției muzicale. Cunoștințele muzicale au doar rolul de a conștientiza activitatea de formare a deprinderilor, ele referindu-se în general la explicarea și asimilarea termenilor, semnelor, problemelor de gramatică muzicală contribuind la îmbogățirea culturii muzicale și generale a elevilor. De aceea, în programa de educație muzicală, conținutul teoretic al domeniului ritmic este redus la ceea ce este esențial și strict necesar pentru formarea deprinderilor ritmice necesare abordării și receptării muzicii.

Fundamental în predarea oricărei probleme ritmice rămâne descoperirea și aplicarea ei într-un exemplu muzical. Consider ca o învățare activă, conștientă și creativă a ritmului muzical, se poate realiza numai dacă se respectă următoarele **cerințe de ordin metodic**:

- Conținuturile ritmice să fie însușite progresiv, în strânsă legătură cu cele însușite anterior;
- Cunoștințele teoretice să fie transmise prin contactul direct cu creația muzicală;
- Elevii să fie solicitați să participe activ la interpretarea unui fragment muzical în care noul element ritmic este prezentat în contextul unor elemente cunoscute pentru a fi ușor identificat și ulterior analizat;
- Antrenați într-un proces de analiză a materialului muzical prezentat, elevii să fie puși în situația de a descoperi noul element ritmic și de a-i identifica principalele sale caracteristici;
- În scopul fixării noțiunii, cadrul didactic să ofere explicațiile teoretice aferente. Intervenția cadrului didactic în expunerea conținuturilor trebuie să fie scurtă, concisă, cu prezentarea conținutului teoretic în ceea ce are mai esențial, fără să se transforme în teoretizare. Se impune permanent alternarea momentelor de expunere cu momente de demonstrație directă (cu vocea sau instrumental) sau indirectă prin intermediul audiției muzicale, a elementelor ritmice ce se constituie ca subiect al lecției ;
- Fiindcă muzica are un caracter practic prin excelență, noțiunile teoretice se cer aplicate și valorificate prin intermediul exercițiilor ritmice, a cântecului, audiției și jocurilor didactice muzicale. Creațiile muzicale abordate trebuie să răspundă criteriilor de accesibilitate, concordanța cu subiectul teoretic, valoare estetică și educativă, neuitând nici un moment că finalitatea disciplinei educație muzicale este de a dezvolta simțul estetic al elevilor;
- Într-o următoare etapă, conținuturile să fie valorificate de către elevi prin intermediul unor exerciții de creație muzicală ritmică sau ritmico-melodică.

Însușirea semnelor de notație poate să înceapă doar după ce elevul a luat contact în mod intuitiv și practic, prin audiere și intonare cu elementele ritmice ce urmează a fi abordate acum prin intermediul notației. Deosebit de important din punct de vedere metodic este înțelegerea faptului că notația exprimă numai vizual durata sunetelor muzicale și că este necesar ca în auzul elevilor să existe, în prealabil, imaginile sonore ale duratelor, în momentul când se trece la reprezentarea grafică a acestora, prin intermediul notelor muzicale. Prin urmare, în abordarea notației nu trebuie să pornim de la note la sunete, ci invers, de la sunete la note, pentru ca elevul să fie conștient că notele sunt semnele sunetelor cântate, întocmai cum literele sunt semnele sunetelor vorbite.

Procesul de conștientizare a fenomenului ritmic, respectiv, operarea conștientă cu elementele limbajului muzical ritmic, nu implică însă numai însușirea scris-cititului ritmic muzical. Acesta constituie doar un mijloc de abordare a lucrărilor muzicale pe baza notației, respectiv prin solfegiere. Elevii trebuie să fie implicați și acum în activități concrete de cânt și de audiere a muzicii, întrucât, ritmul ca element de limbaj muzical își dovedește forța sa expresivă și de comunicare doar atunci când face corp comun cu melodia, armonia, polifonia și intră în relații cu toate celelalte elemente ce în sinteza lor alcătuiesc muzica.

Metodologia de abordare a creațiilor muzicale prin intermediul notației implică parcurgerea unui anumit **algoritm, pași, etape**, pe care elevul le parcurge sub îndrumarea permanentă a cadrului didactic, algoritm ce asigură realizarea unei solfegieri conștiente și independente. În vederea realizării unei interpretări corecte din punct de vedere ritmic, elevii vor fi solicitați mai întâi să realizeze o analiză a solfegiului (valori de note, pauze, formule ritmice, măsură etc.). Se poate trece apoi la citirea ritmică a acestuia cu silaba *la* și marcarea timpului ușor în bancă. Citirea ritmică se va realiza apoi concomitent cu denumirea notelor și marcarea timpului. După ce elevii vor exersa gesturile de tactare specifice măsurii în care este scris cântecul, se poate trece la citirea ritmică a solfegiului cu denumirea notelor și tactare de măsură. Algoritmul se continuă cu pașii specifici descifrării melodice a acestuia, ca în final să se realizeze o asamblare a celor două componente prin interpretarea ritmico-melodică a solfegiului propus.

Predarea duratelor de timp **-etape:**

- ❖ intonarea de către învățător a unui fragment muzical extras dintr-un cântec, fragment ce se desfășoară ritmic prin succesiuni de durate de un timp, jumătate de timp sau doi timpi în funcție de durata vizată;
- ❖ reproducerea fragmentului de către elevi cu ritmizare - marcarea timpului;
- ❖ prezentarea pe tablă a versurilor despărțite în silabe, scandarea acestora cu marcarea timpului;
- ❖ identificarea duratelor corespunzătoare silabelor, prin raportare la timp;
- ❖ notarea duratelor cu ajutorul reprezentărilor grafice însușite anterior;
- ❖ citirea ritmică a succesiunii de durate cu silaba *ta* și marcarea timpului;
- ❖ comunicarea noutății: transmiterea denumirilor corespunzătoare duratelor de un timp, jumătate de timp și doi timpi - pătrime, optime, doime;
- ❖ prezentarea semnelor de notație corespunzătoare. Exemplificarea semnelor grafice se va realiza mai întâi pe elementele componente (ovalul gol, plin, linie verticală la dreapta ovalului trasată de sus în jos). În cazul duratei de jumătate de timp se va exemplifica atât notația duratei cât și a grupului de două optime care se execută pe un timp. Cadrul didactic va trebui să accentueze faptul că valorile de note legate câte două reprezintă nu una, ci două durate de jumătate de timp. Se impune de asemenea să se exemplifice și notarea duratelor cu linia trasată în jos, la stânga ovalului. Semnele de notație se vor plasa apoi pe liniile și spațiile portativului, precizându-se că de la linia a treia în sus notele se scriu numai cu linia trasată în jos și la stânga notei, excepție făcând nota plasată pe linia a III-a, care se poate reprezenta în ambele variante.
- ❖ elevii vor realiza exerciții de reprezentare grafică a duratelor pe liniile și spațiile portativului. Trecerea la utilizarea semnelor de notație se va realiza cu ușurință dacă în etapa prenotației elevii au exersat deprinderea de reprezentare grafică a duratelor prin linii verticale și dacă s-au familiarizat cu elementele de caligrafie muzicală (mărgelușe, bastonașe).
- ❖ realizarea de exerciții de citire ritmică ce combină duratele învățate;
- ❖ realizarea de dictări ritmice;
- ❖ interpretare de cântece pe solfegiu și cu text;
- ❖ identificarea elementelor ritmice în cântece, jocuri și audiție;
- ❖ activități de creație ritmică.

Consolidarea cunoștințelor teoretice referitoare la **durata sunetelor muzicale**, se va realiza prin prezentarea la tablă a schemei valorilor de note :

Iată câteva fragmente muzicale ce pot fi folosite în predarea **duratei de un timp**:

U - ța U - ța vră - bi - u - ța
Se - dă-n lea - găn cu cren - gu - ța.

sau

Tic tac Tic tac ba - te cea - sul
Stâng Drept Stâng Drept ți - nem pa - sul

sau

Doam - na mea în - vă - ță - toa - re
Es - te ca o blân - dă floa - re

În predarea pauzelor de timp se poate parcurge următorul **traseu metodic** :

- ❖ Se prezintă elevilor prin demonstrație directă un exemplu cu text (recitativ sau fragment muzical), ce se desfășoară printr-o succesiune de durate egale (pătrimi, optimi, doimi). Demonstrația va fi însoțită de marcarea timpilor muzicali;
- ❖ Elevii vor fi solicitați să reproducă exemplul concomitent cu ritmizarea acestuia, să identifice duratele, să le noteze la tabla și în caiete plasând dedesubtul lor și silabele corespunzătoare.
- ❖ Cadrul didactic va prezenta apoi un al doilea exemplu muzical, derivat din primul, în care unele durate se înlocuiesc cu pauze.
- ❖ Copiii vor reproduce fragmentul, după care vor fi solicitați să identifice duratele care lipsesc. Prin compararea celor două exemple, elevii vor descoperi momentele de tăcere, își vor reaminti că acestea în muzică se numesc pauze, ultima sarcină a acestora fiind raportarea acestora la timp și precizarea duratei corespunzătoare.
- ❖ Învățătorul va putea în acest moment să transmită noțiunea teoretică și să demonstreze reprezentarea ei grafică.

Am selectat un fragment muzical ce poate fi abordat în predarea noțiunii muzicale de **pauză de un timp**:

- fragmentul 1:

Hei! hei! Hei! hei! Hei! hei! hei! Hai la ho - ră, măi, flă - căi!

- fragmentul 2:

Hei! Hei! Hei! hei! Hai la ho - ră, măi, flă - căi!

BIBLIOGRAFIE:

Florea Avram, Metodica educației muzicale în grădiniță și în învățământul primar, Timișoara, Editura Eurostampa, 2006

IMPORTANȚA MUZICII ÎN VIAȚA MICULUI ȘCOLAR

Prof. înv. primar: VLĂDESCU CAMELIA MĂDĂLINA
Școala Gimnazială “Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Muzica joacă un rol esențial în viața micului școlar, având multiple beneficii asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a copiilor. Îmbunătățirea memoriei și a atenției se realizează prin memorarea melodiilor și versurilor: Participarea la activități muzicale ajută copiii să-și îmbunătățească memoria prin învățarea și repetarea melodiilor și versurilor. Ascultarea activă și cântatul necesită concentrare și atenție la detalii, dezvoltând astfel aceste abilități esențiale.

Îmbogățirea vocabularului se realizează datorită faptului că prin cântece, copiii învață cuvinte și expresii noi, îmbogățindu-și vocabularul și îmbunătățindu-și abilitățile de comunicare. Muzica ajută copiii să înțeleagă și să folosească ritmul și intonația, elemente importante ale limbajului vorbit. Când copiii învață cântece, ei repetă versurile și melodiile, ceea ce le antrenează memoria. Acest proces de repetare ajută la întărirea conexiunilor neuronale. Memoria este îmbunătățită prin asocierea dintre muzică și text. De exemplu, copiii pot memora mai ușor informații academice atunci când sunt puse pe muzică.

Ascultarea activă a muzicii necesită atenție la detalii precum ritmul, tonul și dinamica. Această focalizare ajută la dezvoltarea capacității de a rămâne concentrat pe o activitate specifică. Jocurile și activitățile care implică identificarea diferențelor dintre sunete sau ritmuri îmbunătățesc abilitatea de a distinge și a procesa informații auditive.

Stimularea dezvoltării limbajului are loc prin îmbogățirea vocabularului, prin învățarea de noi cuvinte și expresii. Cântecele pentru copii adesea includ cuvinte și expresii noi, care îmbogățesc vocabularul și contribuie la dezvoltarea abilităților lingvistice. Versurile ritmice și rimele ajută la învățarea foneticii și la dezvoltarea conștiinței fonologice, esențială pentru citire. Prin cântatul și ascultatul cântecelor, copiii învață despre ritmul și intonația limbajului, aspecte cruciale pentru o comunicare eficientă. Practicarea cântecelor și a rimelelor ajută copiii să articuleze corect cuvintele, îmbunătățindu-le dicția și claritatea vorbirii.

Dezvoltarea abilităților matematice și spațiale se realizează prin:

- Identificarea structurilor ritmice deoarece muzica este plină de pattern-uri ritmice și melodice. Recunoașterea și repetarea acestor pattern-uri ajută la dezvoltarea gândirii secvențiale și logice, esențiale în matematică.
- Repetiția și variația pentru că prin învățarea structurii cântecelor, copiii învață despre repetare și variație, concepte importante în matematică și în alte domenii cognitive.
- Orientare în spațiu deoarece cântatul la un instrument sau dansul implică o înțelegere a relațiilor spațiale, dezvoltând astfel abilitățile de orientare și coordonare.
- Recunoașterea notelor muzicale pentru că identificarea și citirea notelor pe o partitură ajută la dezvoltarea abilităților de recunoaștere a formelor și relațiilor spațiale.

Analizarea și înțelegerea structurii unui cântec sau a unei piese muzicale dezvoltă abilitățile analitice ale copiilor. Evaluarea diferitelor genuri muzicale sau interpretări ajută la dezvoltarea capacității de a compara și de a contrasta informații. Activitățile de improvizație încurajează gândirea creativă, permițând copiilor să experimenteze și să inoveze în cadrul muzicii iar crearea propriilor melodii sau versuri stimulează imaginația și gândirea originală. Muzica stimulează creativitatea prin încurajarea copiilor să improvizeze și să experimenteze cu sunete și ritmuri noi. Activitățile muzicale promovează inovația, oferind un spațiu sigur pentru explorarea ideilor originale și dezvoltarea gândirii critice. Cântatul și compoziția muzicală dezvoltă abilitățile de rezolvare de probleme,

esențiale pentru procesele creative și inovative. Participarea la activități muzicale în echipă încurajează colaborarea și schimbul de idei, contribuind la generarea de soluții inovatoare.

Includerea orelor de muzică în programul zilnic sau săptămânal al școlii, unde copiii să învețe despre teoria muzicală, să cânte și să asculte muzică și utilizarea muzicii pentru a preda concepte din alte materii, cum ar fi ritmul pentru matematică sau cântece istorice pentru lecțiile de istorie sunt modalități de includere a muzicii în curriculumul școlar. Activitățile extracurriculare, organizarea de coruri și ansambluri instrumentale care să permită copiilor să-și dezvolte abilitățile muzicale în afara orelor de curs, organizarea de spectacole și serbări unde copiii pot performa, le oferă ocazia de a-și prezenta abilitățile și de a-și dezvolta încrederea în sine. Prin integrarea muzicii în viața școlară, copiii pot beneficia de o dezvoltare cognitivă amplă și complexă, care le va servi pe termen lung în procesul lor educațional și în viața de zi cu zi.

Dezvoltarea emoțională se realizează prin reglarea emoțiilor și prin dezvoltarea empatiei. Muzica poate ajuta copiii să-și exprime și să-și regleze emoțiile, oferindu-le un mediu sigur în care să exploreze și să înțeleagă sentimentele lor. Prin muzică, copiii pot învăța să recunoască și să înțeleagă emoțiile altora, dezvoltând astfel empatia. Participarea la activități muzicale, cum ar fi cântatul sau interpretarea la un instrument, poate crește încrederea în sine a copiilor, oferindu-le ocazia de a-și demonstra abilitățile și de a primi aprecieri. Activitățile muzicale în grup, cum ar fi corurile sau ansamblurile instrumentale, îi învață pe copii importanța cooperării și a lucrului în echipă. Muzica oferă oportunități pentru copii de a comunica și de a interacționa cu colegii lor, dezvoltându-și astfel abilitățile sociale. Prin expunerea la diverse genuri și culturi muzicale, copiii învață să aprecieze și să respecte diversitatea culturală.

Dezvoltarea motorie și coordonarea se produc deoarece cântatul la instrumente ajută la dezvoltarea coordonării mâini-ochi și a abilităților motorii fine. Activitățile muzicale care implică dansul sau mișcarea ajută la dezvoltarea abilităților motorii grosiere și a coordonării generale. Copiii sunt încurajați să improvizeze și să creeze propriile melodii, stimulându-și astfel creativitatea. Experimentarea cu diferite sunete și ritmuri dezvoltă capacitatea de a gândi creativ și de a inova.

Activitățile extracurriculare constau în organizarea de cluburi muzicale, coruri, orchestre sau trupe de muzică, oferind copiilor oportunități suplimentare de a-și dezvolta abilitățile muzicale, organizarea de evenimente muzicale și serbări unde copiii pot performa, împărtășindu-și talentul cu colegii, profesorii și părinții. Evenimentele muzicale extracurriculare, cum ar fi concertele și serbările, întăresc comunitatea școlară, promovând colaborarea și aprecierea pentru talentul și munca fiecărui participant.

Prin explorarea diferitelor genuri și stiluri muzicale, elevii descoperă ce tipuri de muzică le plac și le influențează starea de spirit. Aceasta contribuie la formarea identității lor emoționale și culturale. Copiii pot asocia anumite melodii cu experiențe și amintiri pozitive, consolidând legătura emoțională cu muzica și folosind-o ca sursă de confort și fericire. Discuțiile și schimbul de preferințe muzicale cu colegii și prietenii îmbunătățesc relațiile sociale și întăresc legăturile interpersonale. Evenimentele și spectacolele muzicale oferă oportunități pentru interacțiuni sociale și crearea unor amintiri comune, contribuind la dezvoltarea unor relații emoționale pozitive. Prin aceste aspecte, muzica joacă un rol esențial în dezvoltarea emoțională a micului școlar, contribuind la formarea unor indivizi echilibrați, empatici și încrezători în sine.

Muzica este o componentă vitală în educația micului școlar, având un impact semnificativ asupra dezvoltării lor cognitive, emoționale și sociale. Prin integrarea muzicii în curriculum și în activitățile extracurriculare, școlile pot crea un mediu educațional holistic și armonios, care să susțină creșterea și dezvoltarea completă a copiilor.

Muzica reprezintă un instrument educațional de neînlocuit, cu un impact profund asupra dezvoltării emoționale a copiilor din învățământul primar. Prin intermediul muzicii, copiii învață să

își exprime și să își regleze emoțiile, dezvoltând astfel o mai bună înțelegere și gestionare a propriilor stări afective. Această capacitate de autoreglare emoțională contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, capabili să facă față provocărilor emoționale ale vieții. Muzica joacă un rol crucial în dezvoltarea empatiei, ajutând copiii să recunoască și să înțeleagă emoțiile altora, cultivând astfel relații interpersonale sănătoase și pline de compasiune. Participarea la activități muzicale de grup, cum ar fi corurile și ansamblurile instrumentale, încurajează cooperarea și solidaritatea, întărind legăturile sociale și oferindu-le copiilor sentimentul apartenenței la o comunitate. În plus, performanțele muzicale și recunoașterea abilităților muzicale cresc încrederea în sine a copiilor, oferindu-le oportunități de a se autodepăși și de a-și dezvolta reziliența emoțională. Aceste experiențe pozitive sunt esențiale pentru formarea unei stime de sine sănătoase și pentru dezvoltarea unei identități emoționale puternice.

Muzica nu doar că îmbunătățește starea de bine emoțională a copiilor, dar le oferă și un mediu sigur și creativ în care să își exploreze sentimentele și să își dezvolte abilitățile sociale și cognitive. Astfel, integrarea muzicii în educația timpurie nu doar că îmbogățește experiența școlară a copiilor, dar contribuie în mod semnificativ la formarea unor indivizi compleți, capabili să își gestioneze emoțiile și să interacționeze pozitiv cu cei din jur.

Prin urmare, educația muzicală ar trebui să fie o componentă esențială a curriculumului școlar, beneficiile sale ample și variate justificând pe deplin investiția în activități muzicale structurate și de calitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Nicolae, Elena. Metode și tehnici moderne de educație muzicală, Editura Universității din București, 2011
2. Oșvat, Maria-Liliana. Muzica și dezvoltarea emoțională a copiilor, Editura Pro Universitaria, 2015
3. Plăcintă, Gabriela. *Educația emoțională a copiilor prin muzică*, Editura Didactică și Pedagogică, 2009.

PROIECT EDUCAȚIONAL „CLUBUL DE ARTĂ”

Coordonator: Prof. înv. primar: CRISTEA GEORGIANA
Școala Gimnazială „A. S. Pușkin”, Brăila

ARGUMENT:

Includerea diferitelor forme de artă (pictură, muzică, dans, teatru, etc) în viața elevului conduce la o deschidere către nou, la întărirea stimei de sine, la sporirea dorinței, precum și a capacității de a fi creativ. Artă a avut mereu rolul de a lăsa omul să fie creativ, să se descopere pe el, să își descopere aptitudinile, abilitățile și capacitățile, artă a reușit mereu să ne facă să comunicăm, să fim deschiși, fără prejudecăți, ne-a ajutat mereu să îl înțelegem mai bine pe cel de lângă noi. Să excludem artă din viața elevului, este ca și cum ai exclude educația din viața lui.

Artă dezvoltă gândirea, sensibilitatea senzorială, comportamentală, îl pregătește pe copil să traiască în frumusețe și armonie. Gesturile, culorile, cuvintele, mișcările, sunetele, sunt mijloace de exprimare, exteriorizare a dorințelor și așteptărilor. Artă are rolul de a sensibiliza, de a socializa și comunica indiferent de limba vorbită, de a exprima bucuria, tristețea, iubirea sau dorința.

OBIECTIVE:

- stabilirea relațiilor și interrelațiilor, asigurând participarea afectivă a elevilor în comunicare;
- îmbogățirea vocabularului;
- dezvoltarea spontaneității, autocunoașterii, abilității de învățare, autocontrolului, culturii generale, precum și a motivației pentru lectură;
- formarea și întărirea spiritului de echipă, prin dans, putând astfel ca barierele etnice și culturale să fie depășite;
- formarea abilităților sociale și de comunicare, lucrul în echipă;
- declanșarea prin muzică a unor dispoziții, sentimente, emoții, stimulând gândirea, memoria, imaginația, atenția, creativitatea;
- cultivarea unor trăsături morale și de caracter.

RESURSE:

a) UMANE:

- elevii claselor primare;
- cadrul didactic responsabil;
- părinții elevilor.

b) MATERIALE:

- dotările din clase (calculator, televizor, videoprojector etc.)
- materiale didactice (înregistrări audio, scenete, poezii, cărți, pliante, planșe didactice, hârtie colorată, coli de desen, carton, foarfece, creioane colorate, acuarele etc.)
- aparat foto, panou de expoziție

c) DE TIMP:

- septembrie – iunie;

GRUP ȚINTĂ:

- elevii claselor pregătitoare – IV;

IMPACT :

- ✓ Responsabilul are posibilitatea să-și valorifice experiența acumulată la clasă, să-și lărgescă sfera preocupărilor în ceea ce privește succesul școlar al elevilor;

- ✓ Elevii se familiarizează cu activități din sfera artei, cu ajutorul cărora se pot exprima emoțional mult mai ușor;
- ✓ Părinții au ocazia de a descoperi abilitățile copiilor.

EVALUARE/ FINALITĂȚI:

- ✓ album cu fotografii de la activitățile desfășurate;
- ✓ realizarea de expoziții cu creații ale elevilor;
- ✓ diplome pentru copiii care s-au evidențiat;
- ✓ analiza desfășurării activităților.

ACTIVITĂȚI:

Nr. crt.	Activități	Termen	Locul de desfășurare	Mențiuni
1.	„Bine te-am găsit, dragă școală!” - realizarea unor desene/ colaje; - audierea/ interpretarea unor cântece învățate la grădiniță/ cântece despre școală.	Septembrie	Săli de clasă	Recital Expoziție
2.	„Ziua Educației” - vizionarea unei piese de teatru; - realizarea unor desene/ colaje.	Octombrie	Săli de clasă/ teatru	Expoziție
3.	„Bun – rămas, dragă toamnă!” - interpretarea unor cântece de toamnă; - realizarea unor colaje de toamnă; - târg de toamnă (fructe, legume, flori, produse de toamnă etc.).	Noiembrie	Săli de clasă Holul școlii	Recital Expoziție Donație
4.	„Astăzi s-a născut Hristos!” - interpretarea unor colinde și a unor cântece de iarnă; - recitarea unor poezii de iarnă/ Crăciun.	Decembrie	Săli de clasă Scena școlii	Serbare
5.	„Omagiu lui Eminescu” - desene, colaje; - recitarea unor poezii pe versurile marelui poet; - interpretarea unor cântece pe versurile lui Eminescu.	Ianuarie	Săli de clasă Scena școlii	Expoziție Recital de poezii
6.	„Ziua Națională a Lecturii!” - vizită la biblioteca școlii; - jocuri de rol „Devin personaj de poveste”; - dezbateri pe tema „De ce să citim?”	Februarie	Săli de clasă	Interpretarea unor personaje
7.	„Mărțișoare originale” - interpretarea unor cântece despre primăvară, Ziua Mărțișorului, Ziua Mamei; - realizarea unor mărțișoare și felicitări.	Martie	Săli de clasă Scena școlii	Recital Expoziție

8.	„Sfintele Sărbători de Paște” - interpretarea unor cântece despre Florii, Învierea Domnului; - realizarea unor obiecte decorative (ouă), din materiale la alegere; - felicitări de Paști.	Aprilie	Săli de clasă	Expoziție
9.	„Ziua Europei” - interpretarea imnului Europei; - realizarea unor desene, picturi, colaje.	Mai	Săli de clasă Scena școlii	Recital Expoziție
10.	“Ziua Copilului” - interpretarea unor cântece pe tema copilăriei; - realizarea unor articole, obiecte de artizanat, colaje, utilizând diverse materiale și tehnici.	Iunie	Scena școlii Curtea școlii	Recital Expoziție

FRUMOSUL, ARMONIA, SUNETUL ȘI RITMUL – VALORI ALE ARTELOR, CULTIVATE DE LA VÂRSTE TIMPURI

Prof. înv. primar: CIREAȘĂ MIRELA
Școala Gimnazială “Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

O educație de calitate presupune o deschidere a persoanei către orizontul spiritual presupus de întrupările frumosului din artă, natură, comunitate . Un astfel de proces trebuie să înceapă de timpuriu, să se deruleze în mod stadial, progresiv, primele jaloane influențând demersurile următoare de edificare valorică. Educația pentru frumos conduce la structurarea unei personalități armonioase și echilibrate, la conturarea identității culturale, la dezvoltarea sensibilității și receptivității în raport cu lumea din jur, cu aproapele. Ea poate contrabalansa, la fel ca și educația religioasă, dezvoltări unilaterale sau pernicioase înspre bagaje scientiste sau pragmatice în care spiritul este uitat, negat, anihilat. Învățământul, încă din primele stadii, are menirea de a-l introduce pe copil într-o primă formă de educație organizată, preluând, sistematizând și amplificând achiziții primite în familie sau alte împrejurări, disciplinându-l din punct de vedere moral, oferindu-i primele indicii cognitive despre lumea în care există și deschizându-i ochii și sufletul către frumusețea din jur.

Din perspectivă estetică, o astfel de formare are menirea de a-l sensibiliza în legătură cu unele întrupări ale frumosului, de a-i dezvolta capacitățile perceptive și receptive de primă instanță, de a-i deschide apetitul către forme și ipostaze estetice, de a experimenta zămisirea frumosului pe măsura potențialului, mai mult sau mai puțin fixat, către o anumită formă de creație (muzică, artă plastică) potrivit vârstei și capacităților inerente. Cu rare excepții, educația estetică la această vârstă are un caracter generalist, de asumare a diferitelor forme de sensibilitate fără o ambiționare a unei educații artistice stricto sensu (de care ar trebui să aibă parte acei copii ale căror evidente talente muzicale, plastice, coregrafice etc. se cer a fi monitorizate și cultivate didactic încă de pe acum). O caracteristică a formării estetice constă în aceea că educația estetică la această vârstă are un caracter

osmotic, integrativ, ea legându-se sau corelându-se cu alte componente educative precum cele intelectuale, morale, religioase, practice, socio-emoționale etc.

Cu alte cuvinte, nu avem de-a face cu o educație estetică sau artistică unidirecțională, specializată, ci cu crearea unor prilejuri de încadrare sau corelare a esteticului cu alte tipuri de experiențe educative pe care copilul le primește la această vârstă. Nu este vorba de o educație pentru artă, în mod exclusiv, ci de una care valorifică arta, o identifică și o promovează simultan cu antrenarea persoanei către valori morale, spirituale, intelectuale, practice, sociale etc. Prin artă și experimentarea unor forme de limbaj artistic copilul își descoperă și dezvoltă personalitatea, își antrenează receptivitatea sau spiritul critic, achiziționează deprinderi sau cunoștințe din numeroase domenii, își formează atitudini față de lumea înconjurătoare, se disciplinează și intră în relații armonioase cu ceilalți.

Experiența artistică, atât cât este posibilă la această vârstă, contribuie la afirmarea personalității, la exteriorizarea trăirilor interioare, la consumarea unei energii afective, la identificarea altor moduri de trăire sau sensibilitate, la exprimarea unor năzuințe și proiecții. Familiarizarea copilului cu limbajul sunetelor, al formelor, al culorilor, cu limbajul poetic și literar se realizează simultan, conducând la o sudare a acestor formule de exprimare care mai târziu se vor diferenția și specializa. Procesul este îndelungat și se supune unor legi ce țin de dezvoltarea etapizată atât din perspectivă intelectuală, moral-spirituală, cât și socio-emoțională. Pentru copil, arta înseamnă un mijloc de exprimare, un mijloc de manifestare și exteriorizare a lumii sale interioare, a tendințelor și aspirațiilor sale, care-și găsesc în artă o traducere mai directă decât prin cuvânt.

În felul acesta, activitatea artistică a copilului, nu numai că reflectă orizontul psihic propriu acestuia, dar se și desfășoară purtând amprenta locului și momentului în care se înserează personalitatea sa. Una dintre manifestările artistice, poate cea mai minunată și miraculoasă este fenomenul pe care îl numim tradițional muzica. Funcțiile educative ale muzicii sunt multiple. Ea antrenează în ritmul trăirii estetice întreaga ființă psiho-fizică. De aceea, ea poate fi privită ca una dintre căile de acces spre sufletul copilului, ca unul din mijloacele de influențare și orientare a personalității sale. Există numeroase motive care ne obligă să nu neglijăm muzica și să-i facem pe copii să cânte, cele mai importante aspecte fiind de natură fiziologică, psihologică, socială, pedagogică, culturală și artistică. Rolul învățătorului în activitățile muzicale este acela de a fi, înainte de toate, un animator, adevărații „actori” fiind copiii. Ambianța, obligatoriu, trebuie să fie una de bucurie, destindere, vioiciune și bunăvoință, dar și de disciplină și o execuție corectă. Grijă principală a unui bun învățător este aceea de a urmări în permanență dacă ceea ce întreprinde este cu adevărat muzică.

Prin educația muzicală nu este posibil și nici nu trebuie să fie pregătiți toți copiii pentru a deveni artiști. Se urmărește numai dezvoltarea sensibilității față de arta sunetelor, formarea gustului estetic și punerea bazelor educării capacităților muzicale specifice. Prin activitățile de educație muzicală și prin diversele manifestări muzicale ale copiilor crește bucuria, buna dispoziție, se dezvoltă spiritul colectiv, se intensifică emoțiile pozitive față de educatoare, de locul unde învață și se joacă, față de natură, de realizările oamenilor.

Pornind de la receptivitatea aproape generală a copiilor față de lumea sunetelor, învățătorul va căuta să le dezvolte vocea și auzul muzical, simțul melodic, ritmic, al armoniei, să le formeze

priceperi și deprinderi elementare de a cânta. Din toate ramurile muzicii, cea mai apropiată de specificul copilăriei este muzica vocală, deoarece, în cânt, melodia formează o unitate cu textul, făcând-o mai accesibilă. Muzica este, de asemenea, mai ușor înțeleasă când se combină cu mișcarea, sub forma jocului cu text și cânt sau a dansului.

Eficiența acestui mijloc crește și prin faptul că nu doar se ascultă muzică, ci se execută. Activitățile de educație muzicală permit învățătorului să depisteze interesele și aptitudinile muzicienilor precoce, precum și disponibilitatea sau dificultatea celorlalți copii, pentru a adopta o metodologie didactică potrivită particularităților de vârstă și individuale. Parcurgerea etapei de debut în educația muzicală organizată are loc în grădiniță, prilej cu care se fundamentează viitoarea atitudine a copilului față de valorile artistice, precum și capacitatea de a selecta, de a practica, de a interpreta și chiar a crea muzică.

Și la ciclul primar abordarea educației muzicale se face prin joc, asigurarea unui contact direct al copiilor cu muzica, asocierea continuă a practicii muzicale cu mișcarea pe muzică și utilizarea în forme variate a jucăriilor muzicale, prilej cu care activitățile de educație muzicală pot deveni momente de împlinire a personalității copilului în care firescul, exuberanța, creativitatea și spontaneitatea acesteia se îmbină armonios. Treptat, prin analiza dirijată, copilul devine conștient de diferitele componente ale fenomenului muzical, învață să le distingă, să le deosebească, să le stăpânească.

Deprinderile de interpretare se referă la această vârstă la executarea tempoului și a nuanțelor fiecărui cântec, interpretarea expresivă și cu sensibilitate, demonstrând înțelegerea mesajului artistic transmis. Potrivit capacităților copiilor, aceste deprinderi se formează în timp, educatoarea făcând apel la sensibilitatea și trăirile lor afective.

Deprinderile psiho-motrice, constituie unul din principalele mijloace de exprimare a elementelor muzicale și sunt în centrul activităților muzicale, deoarece contribuie la însușirea conștientă a elementelor ritmice, melodice, armonice și dinamice, în dramatizarea și mimarea muzicii, atât de natural vizibile în jocurile spontane ale copiilor.

Mișcarea corporală, ca principal mijloc de exprimare a elementelor muzicale, a dovedit numeroase avantaje:

- este un mijloc plăcut și atrăgător, care izvorăște din însăși esența muzicii;
- creează mare varietate în activitățile muzicale;
- dă posibilitatea tuturor copiilor să exprime în mod concret ceea ce înțeleg și simt – fiind un excelent mijloc de control și autocontrol;
- dezvoltă suplețea corporală, asigură precizia și siguranța în exprimarea elementelor muzicale;
- este cel mai eficace mijloc de conștientizare a elementelor ritmice, melodice, armonice și dinamice, deoarece asigură concretizarea lor și controlul asupra priceperilor și deprinderilor muzicale dobândite într-un anumit moment.

Cele mai utilizate mijloace în procesul de educație muzicală sunt: cântecul, audiția, exercițiul și jocul muzical.

În afara mijloacelor didactice mai sus amintite, folosirea altor mijloace specifice vine să sporească eficiența predării-învățării, prin implicarea mai activă și nemijlocită a copiilor în practica muzicală.

În educația muzicală a copiilor, mijloacele auxiliare sunt utilizate în scopul optimizării procesului de predare-învățare. Acestea sunt:

- mijloacele audio-vizuale, care cuprind totalitatea aparatelor de redare, înregistrare și vizionare: casetofon, video, casete audio și video, CD-uri, televizor, calculator, care la educația muzicală sunt utilizate mai ales în realizarea audiției;

- materialul ilustrativ (planșe, tablouri, portrete, machete, mulaje, jucării, obiecte diferite) care sugerează prin contur, culoare, grafică, elemente ca: simboluri muzicale, structurile ritmice ale cântecelor, portrete de compozitori, instrumente muzicale, orchestre etc.

Cu cât copiii sunt mai mici materialul ilustrativ folosit în activități trebuie să fie mai bogat, mai variat, pentru a asigura o cât mai bună înțelegere a cunoștințelor transmise. Instrumentele muzicale aduc varietate în interpretare și sporesc plăcerea copiilor de a cânta. Pot fi mânuite de învățător în scopul acompanierii cântecelor sau de către copii.

În raport cu vârsta copiilor, instrumentele muzicale abordabile pot fi grupate astfel:

- instrumente-jucării, deosebit de atractive pentru copii;

- instrumentelor de percuție: clopoței, ciocane muzicale acordate nuanțat, tobițe de mărime și forme specifice, maracas, trianglu;

- instrumente onomatopice: baghete, moriști, cutii rezonatoare etc. Acestea din urmă se utilizează pentru acompaniamentul ritmic și au o valoare educativă deosebită pentru că pot fi confecționate de către copii, aceștia mânuindu-le cu plăcere, fiind rodul muncii lor.

Copiii, îndrumați de învățător își pot confecționa jucării zăngănitore din cutii goale de plastic cu capac, cutii de aluminiu în care se pun semințe, nasturi, pietricele, instrumente care se ciupesc — confecționate din tuburi, sârme, cutii, fâșii de cauciuc, instrumente de percuție confecționate din diverse obiecte care fac zgomot.

Utilizarea eficientă a jucăriilor muzicale ține în mare măsură de calitatea lor. Cele melodice trebuie să fie acordate perfect, iar cele de percuție trebuie să aibă o sonoritate plăcută. Dintre instrumentele pseudomelodice se recomandă xilofonul, țitera, muzicuța, fluiere populare, instrumente cu claviatură, și altele. Cu ajutorul acestora pot fi obținute interesante efecte sonore. Incluse în cadrul activităților de educație muzicală ele vor avea un aport important în realizarea dezideratelor estetice.

Scopul educației muzicale poate fi considerat atins în momentul în care copilul a dobândit interese temeinice și variate, legate de întreaga complexitate a fenomenului muzical.

Bibliografie:

1. Bârlogeanu Lavinia, Psihopedagogia artei-Educația estetică, Editura Polirom, Iași, 2001
3. Cucuș Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006
4. Vasile, Vasile, Curs de metodica educației muzicale, Universitatea Nationala de Muzica, Bucuresti, 2002.
5. Vasile, Vasile, Metodica educației muzicale, Bucuresti, 2004, p.23
6. Prof. Bahna Mihaela Elena, "Frumosul, armonia, sunetul și ritmul" , Revista Educrales (nr 37 din martie 2017)- Despre educație și inovație.
7. Cucuș Constantin, "Frumosul- reper și scop pentru educația timpurie", Revista Mesagerul Sfântul Anton, 2015

ROLUL MUZICII ȘI AL ARTEI ÎN DEZVOLTAREA ȘCOLARULUI DIN CLASELE PRIMARE

Prof. înv. primar: NOVAC ALEXANDRA
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Muzica și arta joacă un rol crucial în dezvoltarea copiilor de vârstă școlară mică, având un impact semnificativ asupra dezvoltării lor cognitive, emoționale și sociale.

În cadrul acestei lucrări, voi explora importanța și beneficiile muzicii și artei pentru copiii din această categorie de vârstă.

Principalele arii de dezvoltare a copiilor, influențate de muzică și artă:

1. Dezvoltarea cognitivă:

Muzica și arta stimulează gândirea creativă și abilitățile cognitive ale copiilor mici. Participarea la activități muzicale, cum ar fi cântatul și învățarea unui instrument, îi ajută pe copii să își dezvolte capacitatea de concentrare, memoria și abilitățile de rezolvare a problemelor.

De asemenea, desenul, pictura și sculptura îi încurajează pe copii să își dezvolte abilitățile vizual-spațiale și fine-motorii, ceea ce are un impact pozitiv asupra dezvoltării lor școlare și academice.

2. Dezvoltarea emoțională:

Prin muzică și artă, se pune la dispoziția copiilor un mijloc de exprimare a emoțiilor și sentimentelor lor. Participarea la activități artistice le permite să își exprime liber gândurile și emoțiile și să își descopere și să își înțeleagă mai bine propriile lor trăiri interioare.

De exemplu, copiii pot folosi desenul sau pictura pentru a-și exprima bucuria, tristețea sau frica, oferindu-le un mod sănătos de a gestiona și de a face față emoțiilor lor. Același lucru este valabil și atunci când copiii se exprimă muzical.

3. Dezvoltarea Socială:

Cele două discipline îi ajută pe copii să dezvolte abilități sociale importante, cum ar fi colaborarea, comunicarea și empatia. Participarea la cor sau la activități artistice de grup îi învață pe copii să lucreze împreună, să își împărtășească ideile și să se susțină reciproc.

Totodată, activitățile muzicale și artistice le oferă copiilor oportunități de a-și dezvolta încrederea în sine și de a-și construi relații de prietenie și camaraderie cu ceilalți colegi.

4. Promovarea Creativității:

Muzica și arta încurajează gândirea creativă și imaginația copiilor mici. Participarea la activități artistice le oferă oportunitatea de a explora și de a experimenta noi idei și concepte și de a-și dezvolta propriile lor viziuni și perspective asupra lumii. Prin acestea, copiii învață să fie deschiși la noutate și să gândească în moduri non-convenționale, stimulând astfel inovația și originalitatea.

În concluzie, muzica și arta joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor în vârstă școlară mică, având un impact profund asupra dezvoltării lor cognitive, emoționale, sociale și creative. Prin participarea la activități muzicale și artistice, copiii își pot dezvolta abilitățile și talentele, își pot exprima liber gândurile și emoțiile și își pot construi relații de prietenie și colaborare cu ceilalți colegi.

Astfel, integrarea muzicii și artei în curriculumul școlar este esențială pentru a sprijini dezvoltarea holistică a copiilor și pentru a le oferi o educație bogată și echilibrată.

Prin implicarea în diverse activități educative și culturale, dorim să cultivăm la copii aprecierea pentru frumusețea și diversitatea artei și muzicii, să le dezvoltăm abilitățile de comunicare și colaborare, și să le stimulăm imaginația și încrederea în sine.

Ce obiective putem propune în cadrul unor astfel de activități?

1. Introducerea copiilor în lumea muzicii și a artei vizuale.
2. Stimularea imaginației și a creativității prin activități practice.
3. Învățarea de melodii și ritmuri simple pentru a dezvolta auzul muzical.
4. Explorarea diverselor tehnici artistice și a materialelor de desen și pictură.

Exemple de Activități de Învățare:

a) *Ateliere de pictură și desen:* Organizarea unor sesiuni de desen și pictură în care copiii să exploreze diferite tehnici și materiale artistice, să creeze propriile lor opere de artă și să își exprime imaginația.

b) *Sesiuni de muzică și cânt:* Învățarea unor cântece și melodii simple, precum și introducerea de diverse instrumente muzicale, cum ar fi chitara, sau flautul, prin intermediul unor lecții interactive și jocuri muzicale.

c) *Dans și mișcare:* Organizarea unor sesiuni de dans și mișcare creativă în care copiii să exploreze ritmurile și expresia corporală, să își dezvolte coordonarea și să se distreze în timp ce învață.

d) *Excursii culturale și vizite la muzee și spectacole:* Organizarea de excursii la muzee de artă și spectacole, piese de teatru, pentru a expune copiii la diversitatea culturală și artistică din comunitatea lor și din lumea întreagă.

e) *Proiecte artistice comunitare:* decorarea unui spațiu public sau participarea la un spectacol caritabil, pentru a le oferi ocazia să își împărtășească creativitatea și să contribuie la comunitate.

Astfel de activități se angajează să ofere copiilor în vârstă de 6-7 ani dar și celor mai mari, o experiență educativă și culturală memorabilă, în care să exploreze și să își dezvolte pasiunea pentru artă și muzică.

Prin intermediul unei varietăți de activități creative și stimulante, ne propunem să îi încurajăm să descopere potențialul lor artistic, să își exprime liber gândurile și emoțiile, și să învețe să colaboreze și să aprecieze frumusețea și diversitatea lumii înconjurătoare.

BIBLIOGRAFIE:

Surse:

1. <https://mun-mun.ro/dezvoltarea-copiilor/>

2. <https://www.smart.md/from-paintings-to-music-exploring-the-connection-between-art-forms>

EXPRIMAREA EMOȚIILOR ȘI A CREATIVITĂȚII UTILIZÂND ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC

Prof. înv. primar: BĂNICĂ MIHAELA
Școala Gimnazială “Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Activitatea de educație plastică este cea mai importantă formă de activitate unde preșcolarul și școlarul își pot exprima liber gânduri, sentimente, idei, făcând posibilă punerea în practică a acestora. Acum, cu prilejul încercărilor și reușitelor lor practice, ies la iveală, dar se și formează talente nebănuite ale unor copii pe care îi putem îndruma diferențiat spre performanță, prin participarea acestora la diverse concursuri, și de ce nu, prin înscrierea lor în școli de specialitate (cluburi pentru copii, școli de artă populară, licee de artă etc.).

După cum limbajul vorbit conține cuvintele, limbajul matematic are la bază cifrele și semnele, limbajul muzical dispune de note și artele vizuale dispun de un limbaj propriu. Elementele de limbaj plastic constituie alfabetul artelor vizuale și reprezintă mijloace de comunicare specifice. Fără cunoașterea acestui alfabet, nu este posibilă înțelegerea limbajului conținut într-o operă de artă, așa cum un analfabet nu va reuși să citească o carte. Leonardo da Vinci definea punctul nu numai ca pe un început, o origine, ci ca pe un adevărat peisaj. El definea punctul astfel: „Izbind într-un zid cu un burete înmuiat în culori, nu se face oare pe zid o pata unde să apară un frumos peisaj?” Limbajul artistico – plastic este cel care provoacă stări empatice, atitudini estetice, fiind cel care povestește, semnifică sau redă forme, acțiuni, fenomene și trăiri. La vârsta școlară mică și la vârsta preșcolară, elementele de limbaj plastic creează repertoriul de semne plastice care intervine în procesul de comunicare. Calitatea comunicării prin elemente de limbaj determină la anumiți copii comportamente estetice. Principalele elemente ale limbajului plastic: punctul, linia, forma, culoarea, pot deveni semne plastice când sunt expresive și au o semnificație.

„**Punctul** este un amănunt și cine stăpânește amănuntul, cucerește universul.” (M. Niculae-artist plastic contemporan)

Punctul plastic este o formă plană sau spațială, ale cărei dimensiuni sunt reduse în raport cu suprafața sau spațiul în care se află. Aceste dimensiuni trebuie să fie aproximativ egale.

Punctul plastic poate avea mărimi diferite în raport cu mărimea suprafeței pe care el se află.

Punctul plastic are diferite forme:

- pete obținute prin atingerea suprafeței cu un instrument de lucru;
- forme geometrice diverse;
- forme abstracte;
- forme inspirate din natură.

Compunerea unei suprafețe cu ajutorul punctului se realizează linear (vertical, orizontal, oblic) sau într-o suprafață în ordine - dezordine. Ordinea sau dezordinea se referă la mărimea, culoarea, poziția și forma punctelor. Punctul poate avea rol în sine sugerând „florile pe câmp”, „stele pe cer”, „spectatori în tribună”, „flori, fructe sau frunze în pomi” etc. Punctul are și un rol secundar, subordonat unei forme. În acest caz, punctul structurează forma - tehnica folosită de pictorii impresionismului. Punctul are și rol decorativ de înfrumusețare a unor suprafețe conform principiilor artei decorative (repetiția, alternanța, simetria, asimetria, inversiunea etc.). Într-o compoziție plastică, cu ajutorul punctului se obțin și unele efecte cu caracter expresiv, determinate de mărimea, culoarea și poziția acestora:

- punctele de mărimi diferite pot da impresia de spațiu (mare - aproape, mic - departe);
- punctele realizate în culori calde au tendința de apropiere, pe când cele reci se departează;

- caracterul greu – ușor este obținut prin închiderea sau deschiderea culorii (punctele deschise par ușoare, iar cele închise devin mai grele);

Într-o compoziție plastică, punctul poate fi centru de interes fie prin contrast de culoare, de mărime, de direcție, fie prin locul pe care-l ocupă în cadrul compoziției.

Punctul expresiv, cu rol în sine, poate reprezenta elemente plastice legate de efectul de distanță, cum ar fi: căsuțe îndepărtate, explozii de artificii, stoluri de păsări, cer înstelat.

Ca element de limbaj plastic, linia are un caracter deosebit. Geneza ei este urma unui punct în mișcare pe o suprafață. Linia este constituită dintr-un șir de puncte juxtapse. Prin linie se exprimă volumul, spațialitatea, materialitatea, mișcarea, tensiunile. Liniile pot fi: verticale, orizontale, oblice, drepte, frânte, sinuoase, spiralate; lungi, scurte, subțiri, groase; energice, clare, sensibile, difuze; în duct continuu sau întrerupte; grupate; paralele intersectate, suprapuse etc. Toate aceste categorii de linii determină expresii plastice foarte diverse. Expresivitatea liniei este determinată de mișcare, tensiune ritm și contrast (de formă, de mărime, de valoare, de culoare etc). Linia, ca element fundamental de limbaj al artelor plastice și decorative, are un rol foarte important. Cu ajutorul liniei se structurează compozițiile plastice, se accentuează unele efecte expresive, se conturează unele forme etc. În artele decorative rolul liniei este și mai evident. Linia animă suprafața, o face mai plăcută, mai atractivă, îi dă un aspect particular în funcție de materialele și tehnicile folosite.

Dintre toate activitățile studiate, activitatea de educație plastică îi atrage cel mult mai mult pe copiii. Este activitatea care valorifică la maxim potențialul creativ al acestora. Prin artă, copilul se formează să trăiască în frumusețe și armonie cu tot ceea ce îl înconjoară. Îl învață să respecte frumosul oriunde și să trăiască cu intensitate emoțiile transmise de acesta. Culorile și formele plastice sunt mijloace de exprimare, cu ajutorul cărora ne exteriorizăm emoțiile, dorințele, așteptările, relațiile cu cei care ne sunt în jur . Arta constituie forma de exprimare, prin care se dezvoltă atât sensibilitatea senzorială, cât și cea artistică, având o mare contribuție și în formarea comportamentului.

Bibliografie:

- <https://www.angelfire.com/art/triptic/noutati/artfor/artdummies.htm>
- <https://www.scritub.com/profesor-scoala/LINIA-PUNCTUL-FORMA-SI-CULOARE75713.php>
- <https://www.didacticus.com/2015/04/punctul-element-de-limbaj-plastic.html>
- <https://scoalacuceaseducatieplastica.wordpress.com/2020/06/01/7-teorie-clasa-a-v-a-elemente-de-limbaj-plastic-contraste-cromatice/>
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/334-336_5.pdf
- <https://zdocs.ro/doc/studiul-elementelor-de-limbaj-plastic-la-nivelul-ciclului-primar-7p4mwx2m0pj>

PROIECT DE LECȚIE

Prof. înv. primar: BORCAN LENUȚA

Școala Gimnazială “Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Arte Clasa: I A

Aria curriculara:

Disciplina de învățământ: Muzică și mișcare

Unitatea de învățare: ” Jocuri de copii”

Subiectul lecției: Ritmul; cântec ”Atunci când ai prieteni”

Tipul lecției: Formare de priceperi și deprinderi

Durata: 45 minute

COMPETENȚE GENERALE:

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical.
2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 1.4. Receptarea cântecelor cu un ambitus cuprins între DO1-DO2, alcătuite din formule ritmicomelodice simple și repetate

2.1. Cântarea individuală sau în grup, asociind mișcarea sugerată de text și de ritm.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Pe plan cognitiv:

Oc1: Să respecte ritmul melodiei, bătând din palme și picioare.

Oc2: Să efectueze corect exercițiile de respirație și de încălzire a vocii.

Oc3: Să intoneze corect cântecul, respectând linia melodică.

Oc4: Să interpreteze cântecul, respectând linia melodică.

Pe plan afectiv:

Oa1: Să manifeste interes pentru activitate.

Oa2: Să participe afectiv în desfășurarea lecției.

Pe plan psiho-motric:

Op1: Să adopte o poziție corectă a corpului în bancă.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Metode și procedee: conversația, conversația euristică, explicația, observația, exercițiul muzical, audiția

Materiale didactice: video-proiector

Forme de organizare: frontală, individuală.

Forme de evaluare: Observarea sistematică a comportamentelor elevilor, aprecieri verbale

BIBLIOGRAFIE:

- Programa școlară pentru disciplina Muzică și mișcare, Clasa pregătitoare, clasa a I-a și clasa a II-a, MEN, București 2013
- Ion Serfezi - Metodica predării muzicii, la clasele I-IV

SCENARIU DIDACTIC

Nr. crt.	Etapetele lecției	Ob. op.	Conținut didactic		Strategie didactică		
			Activitate elevă practică	Activitate elevi	Metode și procedee	Mijloace didactice	Forme de organizare
I.	Moment organizatoric (1 min)		Se asigură cadrul organizatoric necesar desfășurării în condiții optime a lecției; Stabilesc ordinea și disciplina în sala de clasă. Se pregătesc materialele didactice.	Elevii adoptă o poziție corectă în bancă și își pregătesc materialele necesare lecției.			Frontală
II.	Captarea atenției (5 min)	Oc1 Oa1 Oa2 Op1	Pentru început le prezint elevilor cu ajutorul video-proiectorului un joc muzical ritmic ce presupune îmbinarea bătăilor din palme și din picioare. Precizez elevilor faptul că trebuie să fie atenți dacă intensitatea bătăilor din palme sau picioare este aceeași. Acest fapt constituie ideea de ritm. Ex: primele	Elevii ascultă cu atenție indicațiile primite și realizează mișcările indicate în videoclip.	Explicația Exercițiu muzical	Video-proiector	Frontală

			bătăi sunt mai puternice decât celelalte, ceea ce înseamnă că aceste accentuări periodice reprezintă defapt ritmul.				
III.	Anunțarea temei și a obiectivelor (1 min)	Oa1 Oa2 Op1	Anunț tema și obiectivele lecției: ”Astăzi, la ora de Muzică și Mișcare pentru că tot am vorbit despre prietenie vom învăța un cântec numit <i>Atunci când ai prieteni.</i> ” Creez o scurtă discuție referitoare la prietenie.	Elevii sunt atenți la anunțul elevei practice.	Explicația		Frontală
IV.	Dirijarea învățării (25 min)	Oa1 Oc3	Realizez exerciții de respirație și de încălzire a vocii: “Ce frumos miroase floarea mea”- mimarea gestului de a duce la nas o floare, inspirație lungă, profundă,	-inspiră profund și lung, apoi expiră controlat rostind “Ce frumos miroase	Demonstrarea Explicația Conversația euristică Audiția	Video-proiector	Frontală Individuală

V.	Dirijarea învățării (25 min)	Oa2	controlare cu expirarea aerului în timpul rostirii propoziției „Ce frumos miroase floarea!” – de trei ori.	floarea mea”- de 3 ori -inspiră lung și expiră lent aerul cald	Exercițiu I muzical	Video-proiector	Frontală Individuală
			„Ne încălzim mâinile înghețate de ger!”	-inspiră lung, profund și expiră controlat, cu buzele apropiate			
			„Suflăm să răcim ceaiul fierbinte !”	-sunt atenți și execută exercițiile			
			Realizarea vocalizelor: <ul style="list-style-type: none">• A, e, i, o, u Ma, me, mi, mo, mu	Elevii ascultă cu atenție cântecul.	Demonstrarea Explicația		
	Oc4	Audierea cântecului	Numesc câteva	Conversația euristică			
	Oa1	Prezintă cu ajutorul video-proiectorului cântecul <i>Atunci când ai prieteni.</i>	caracteristici ale prieteniei, ex: ”Un prieten trebuie să fie de încredere,	Audiția			
	Oa2	Se audiază o singură dată cântecul apoi	să te ajute când îți este greu, să fie o	Exercițiu I Muzical			

V.	Dirijarea învățării	Oc3	verific dacă există cuvinte necunoscute ”Știți ce înseamnă cuvântul morocănos?”	companie plăcută, etc.”			
		Op1	Constriesc o scurtă discuție pe baza textului cântecului ”Putem observa că în acest cântec este vorba despre prieteni și despre ce înseamnă a fi prieten cu cineva”	Ascultă cu atenție Recită versurile			
			Memorarea versurilor + învățarea cântecului.				
			Recit elevilor prima strofă integral , apoi pe rând fiecare vers, urmată de către elevi: ”Atunci când ai prieteni te-ajută când ți-e greu	Interpretează strofa	Demonstrația Explicația Conversația euristică	Video-proiector	Frontală Individuală
		Oc4	Ne sunt mereu alături, la bine și la rău				
		Oc3			Audiția		

	(25 min)	<p>Oa1</p> <p>Oa2</p> <p>Op1</p>	<p>Cu tine, cu tine, mă simt așa bine</p> <p>Atunci când ai prieteni, te-ajută când ți-e greu.”</p> <p>După memorarea versurilor primei strofe o vom interpreta.</p> <p>Recit a doua strofă, apoi pe rând fiecare vers, urmată de către elevi:</p> <p>”Atunci când ai prieteni ești cel mai norocos</p> <p>Ești vesel ca un soare, nîcînd morocănos</p> <p>Cu tine, cu tine, mă simt așa bine</p> <p>Atunci când ai prieteni, ești cel mai norocos x2”</p> <p>Împreună cu elevii, interpretez cântecul</p>	<p>Recită versurile</p> <p>Interpretează cântecul integrînd totodata și bataile din palme.</p>	<p>Exercițiu 1 muzical</p>		
--	----------	----------------------------------	--	--	----------------------------	--	--

			<p>integral. Interpretarea colectivă se va realiza cu și fără coloană sonoră executând exerciții de percuție corporală, bătând din palme pe parcursul cântecului.</p> <p>După ce am cântat integral cântecul, solicit elevilor să cânte pe rânduri, fiind acompaniați de coloana sonoră.</p>				
VI.	Obținerea performanței (12 min)	Oc3 Oa1 Oa2 Op1	<p>Realizez împreună cu elevii câteva jocuri de cântat: cântarea pe grupe (chem în fața clasei câte 3-4 elevi pentru a intona cântecul) cântarea de tip dialog (fetele cântă strofele și băieții refrenul), cântarea individuală.</p>	Intonează cântecul	Explicația Exercițiul muzical Exercițiul muzical	Video-proiector Video-proiector	Frontală Individuală Frontală Individuală
VII.	Încheierea activității		Fac aprecieri verbale elevilor care vizează		conversația		Frontal

	(1 min)		activitatea și comportamentul lor pe parcursul lecției, iar elevii care au îndeplinit obiectivele vor primi stickere drept recompense.				
--	---------	--	--	--	--	--	--

MUZICĂ ȘI ARTĂ PRIN SUFLET DE COPIL ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar: LAZĂR EMILIA
Școala Gimnazială „Ion Luca Caragiale”, Brăila

Educația în domeniul muzicii și al artelor în ciclul primar este esențială pentru dezvoltarea integrală a copiilor. Aceste discipline nu numai că îi ajută pe elevi să-și exprime creativitatea, dar și să-și dezvolte abilitățile sociale, cognitive și emoționale. Acest referat explorează importanța educației muzicale și artistice în ciclul primar și modul în care acestea influențează dezvoltarea copiilor.

Educația muzicală și artistică în ciclul primar este esențială pentru dezvoltarea integrală a copiilor, având un impact semnificativ asupra evoluției lor cognitive, emoționale și sociale. Iată câteva aspecte care evidențiază importanța acestei educații în primii ani de școală.

Educația muzicală și artistică oferă copiilor o platformă sigură și stimulativă pentru a-și exprima creativitatea. Prin activități precum desenul, pictura, cântatul sau dansul, copiii sunt încurajați să-și exploreze imaginația și să-și dezvolte propriile lor modalități de exprimare artistică.

Studiile arată că expunerea la muzică și artă în copilărie poate îmbunătăți abilitățile cognitive ale copiilor. De exemplu, învățarea instrumentelor muzicale implică coordonare motorie și dezvoltă abilitățile de rezolvare a problemelor. De asemenea, studiul artelor vizuale poate îmbunătăți capacitatea de observație și de analiză a detaliilor.

Participarea la activități muzicale și artistice îi învață pe copii să lucreze în echipă, să comunice eficient și să își împărtășească ideile și sentimentele. Ansamblurile corale sau proiectele artistice de grup îi ajută să învețe să-și asculte colegii și să colaboreze pentru atingerea unui scop comun.

Succesele în muzică și artă pot contribui la creșterea încrederii și stimei de sine a copiilor. Atunci când aceștia văd rezultatele muncii lor artistice sau aud laude pentru performanțele lor muzicale, se simt valorizați și încurajați să continue să își exploreze talentele.

Educația muzicală și artistică înseamnă și expunerea la diferite stiluri muzicale, forme de artă și tradiții culturale. Această diversitate îi ajută pe copii să își dezvolte o înțelegere mai profundă a lumii și a diversității culturale care îi înconjoară.

Prin urmare, educația muzicală și artistică în ciclul primar nu este doar despre învățarea unor tehnici sau abilități specifice, ci și despre cultivarea unui spirit creativ, a unei gândiri critice și a unei aprecieri pentru frumusețea și diversitatea lumii înconjurătoare. Este important ca aceste aspecte să fie integrate în mod corespunzător în curriculumul școlar și să beneficieze de sprijinul adecvat din partea cadrelor didactice și a comunității școlare în ansamblu.

Metodele de predare și învățare în educația muzicală și artistică în ciclul primar joacă un rol crucial în asigurarea angajării și înțelegerii elevilor, facilitând în același timp dezvoltarea abilităților lor artistice și muzicale. Iată câteva metode eficiente:

Explorarea activă

Această metodă implică activități practice și experiențiale, precum cântatul, dansul, desenul sau sculptura. Prin participarea activă, copiii sunt implicați direct în procesul de învățare, ceea ce sporește înțelegerea și reținerea informațiilor. Explorarea activă în educația muzicală și artistică înseamnă implicarea directă a copiilor în procesul de învățare prin intermediul activităților practice și experiențiale. Această metodă îi încurajează pe elevi să fie activi participanți în propria lor învățare și să-și dezvolte abilitățile artistice și muzicale prin experimentare și explorare.

Elevii sunt încurajați să participe activ în activități precum cântatul, dansul, desenatul sau modelajul. Ei nu doar observă, ci și fac și experimentează, ceea ce le permite să-și exerseze abilitățile și să-și descopere propriile talente și interese.

În loc să li se ofere informații predeterminate, elevilor li se oferă oportunitatea de a descoperi și de a explora prin intermediul propriilor experiențe și descoperiri. De exemplu, învățarea prin jocuri muzicale sau prin explorarea diferitelor tehnici artistice îi încurajează pe copii să își pună imaginația și creativitatea în practică.

Explorarea activă promovează autonomia și independența în învățare. Elevii sunt încurajați să își aleagă propriile proiecte și să își exprime propriile idei și opțiuni în cadrul activităților artistice și muzicale. Aceasta le oferă oportunitatea de a-și dezvolta încrederea în sine și de a-și asuma responsabilitatea pentru propria lor învățare.

Greșelile sunt văzute ca parte naturală a procesului de învățare și sunt încurajate ca modalitate de a înțelege și de a îmbunătăți abilitățile. Prin încurajarea riscului și a experimentării, elevii învață să-și depășească temerile și să își îmbunătățească performanța.

Explorarea activă permite elevilor să-și conecteze experiențele și cunoștințele personale la ceea ce învață în clasă. Ei sunt încurajați să își folosească imaginația și să-și exprime propriile lor sentimente și idei prin intermediul activităților artistice și muzicale.

Prin adoptarea explorării active în educația muzicală și artistică în ciclul primar, educatori și profesori pot crea un mediu stimulat și captivant în clasă, în care copiii să fie încurajați să își dezvolte creativitatea, să își exploreze interesele și să își descopere pasiunea pentru artă și muzică.

Jocurile și activitățile interactive sunt modalități captivante și eficiente de a implica elevii în educația muzicală și artistică în ciclul primar. Acestea nu doar îi încurajează pe copii să participe activ în procesul de învățare, ci și să-și dezvolte abilitățile sociale, cognitive și artistice într-un mod distractiv și interactiv.

Jocurile și activitățile interactive sunt concepute pentru a fi captivante și atrăgătoare, astfel încât să stimuleze interesul și curiozitatea elevilor. Acestea pot fi concepute sub formă de jocuri de echipă, concursuri, puzzle-uri muzicale sau activități de rezolvare a problemelor, care să implice competiție și colaborare.

Jocurile și activitățile interactive oferă oportunități de învățare multisenzoriale, în care elevii își folosesc simțurile pentru a absorbi informația și a înțelege conceptele muzicale și artistice. De exemplu, jocurile ritmice sau de recunoaștere a sunetelor pot implica auzul și simțul tactil, în timp ce activitățile de desen sau pictură pot implica văzul și simțul tactil.

Jocurile și activitățile interactive sunt utile pentru consolidarea conceptelor și abilităților deja învățate. Prin intermediul acestora, elevii au oportunitatea de a aplica cunoștințele dobândite într-un mod practic și relevant, ceea ce îi ajută să-și consolideze înțelegerea și să-și îmbunătățească abilitățile muzicale și artistice.

Jocurile și activitățile interactive sunt excelente pentru promovarea colaborării și a spiritului de echipă între elevi. Acestea îi încurajează să lucreze împreună, să-și împărtășească ideile și să-și susțină colegii, ceea ce contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și la consolidarea relațiilor interpersonale în clasă.

Jocurile și activitățile interactive pot fi adaptate pentru a se potrivi nevoilor și nivelului de înțelegere al fiecărui elev în parte. Acestea pot fi concepute în mod diferit pentru a oferi provocări adecvate pentru fiecare copil și pentru a le permite să progreseze în ritmul lor propriu.

Prin integrarea jocurilor și activităților interactive în curriculumul de educație muzicală și artistică în ciclul primar, educatori și profesori pot transforma procesul de învățare într-o experiență plină de bucurie și descoperire pentru copii, în care aceștia să-și dezvolte pasiunea și abilitățile în domeniul muzicii și al artelor.

Utilizarea tehnologiei, cum ar fi programele de înregistrare audio sau video, aplicații interactive sau software-uri de editare foto și video, poate face procesul de învățare mai interesant și mai atractiv pentru copii. Aceasta oferă, de asemenea, oportunități suplimentare de explorare și practicare a abilităților artistice și muzicale.

Integrarea muzicii și a artelor în contextul cultural și istoric relevant poate oferi elevilor o mai mare înțelegere și apreciere a operei lor. De exemplu, învățarea despre artiști sau compozitori celebri și despre perioadele istorice în care au trăit poate oferi o perspectivă mai amplă asupra creațiilor lor.

Proiectele și activitățile de grup încurajează colaborarea și lucrul în echipă între elevi. De exemplu, organizarea unui spectacol sau a unei expoziții de artă în care fiecare elev contribuie cu propriile lor creații poate consolida relațiile sociale și promova un sentiment de comunitate în clasă.

Feedback-ul constructiv și evaluarea pozitivă sunt esențiale pentru încurajarea elevilor să-și continue eforturile și să-și îmbunătățească abilitățile artistice și muzicale. Este important ca educatorii să ofere feedback specific și să recunoască eforturile și progresele fiecărui elev în parte.

Prin implementarea acestor metode de predare și învățare în educația muzicală și artistică în ciclul primar, educatori și profesori pot contribui la crearea unei atmosfere stimulante și inspiraționale în clasă, în care copiii pot să-și dezvolte creativitatea și să-și descopere pasiunea pentru artă și muzică.

Educația muzicală și artistică în ciclul primar nu este doar despre învățarea notelor muzicale sau a tehnicilor de desen, ci și despre dezvoltarea copiilor ca indivizi creativi și echilibrați. Prin intermediul acestei educații, copiii își pot descoperi pasiuni care îi vor însoți și îi vor inspira pe tot parcursul vieții lor. Este important ca sistemul educațional să ofere sprijin și resurse adecvate pentru a promova și susține educația muzicală și artistică în ciclul primar, recunoscând astfel importanța sa vitală în dezvoltarea copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

- * Maria Șleahțișchi: "Educația muzicală și artistică în învățământul primar", Editura Paralela 45, 2014.
- * Gabriela Costea: "Metode interactive în învățarea muzicii și artelor plastice în ciclul primar", Editura Sigma, 2018.
- * Maria Spânu: "Educația muzicală în ciclul primar. Ghid metodologic", Editura Didactică și Pedagogică, 2010.

ENGLEZA PRIN MUZICĂ

Profesor Limba Engleza: DAN CORINA
Școala Gimnazială “Alexandru Ioan Cuza” Brăila

DISCIPLINA OPȚIONALĂ TRANSCURRICULARĂ: ENGLEZA PRIN MUZICĂ
ARIA CURRICULARĂ: LIMBA ȘI COMUNICARE
DISCIPLINA: O LIMBĂ MODERNĂ PRIN MUZICĂ - LIMBA ENGLEZĂ

ARGUMENT:

România a intrat în Uniunea Europeană. Când vor termina școala, elevii de acum vor avea posibilități multiple de a călători în Europa, de a munci pe meleaguri străine sau pentru companii multinaționale pe teritoriul României. Iată de ce, cunoașterea limbii engleze, alături de limba franceză, se impune ca o necesitate.

În perioada de testare și depistare a capacităților elevilor, am constatat că elevii mei au reale calități vocale. Pe de altă parte, îmbinând noțiunile de vocabular și gramatică cu cântecul și jocul, achizițiile de limbă se realizează mai ușor și se fixează mai bine.

Cunoașterea cantelelor și jocurilor copiilor din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord sau din Statele Unite ale Americii îmbogățește bagajul cultural al copiilor, apropiindu-i de toți copiii lumii.

Pe parcurs, abordarea copiilor se face într-un mod plăcut, distractiv și afectiv, ținându-se cont de achizițiile lexicale progresive, ajutându-i atât la îmbogățirea și activizarea vocabularului de limba engleză, cât și la dezvoltarea și experimentarea cunoștințelor dobândite la orele de educație muzicală.

Obiectiv transcurricular:

Însușirea vocabularului uzual, dezvoltarea capacității de comunicare într-o limbă modernă și a capacității de receptare a mesajului muzical.

Obiective cadru:

- I.** Dezvoltarea capacității de receptare orală a textului și a melodiei;
- II.** Dezvoltarea capacității de exprimare orală și interpretare vocală;
- III.** Dezvoltarea atitudinilor de empatie culturală și intelectuală.

Ob. cadru	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare

I	<p>1. să distingă cuvinte și sintagme în fluxul verbal;</p> <p>2. să recepteze corect textul și melodia unui cântec;</p> <p>3. să reacționeze verbal/nonverbal la un mesaj audiat;</p> <p>4. să-si îmbogățească vocabularul cu cuvinte și expresii din textul cântecelor;</p> <p>5. să-si formeze deprinderi de audiere a unor mesaje verbale /muzicale;</p>	<p>- exerciții de discriminare, de recunoaștere , jocuri;</p> <p>- exerciții de ascultare, de pronunție, de repetare după model;</p> <p>- exprimarea conținutului textelor în limba română, corelarea versurilor cu imagini sau mișcări potrivite, mimică, întrebări și răspunsuri referitoare la cântec, răspuns la comenzi;</p> <p>- recunoașterea unor cuvinte, corelarea lor cu imaginea, jocuri de cuvinte;</p> <p>- audiții muzicale, exerciții de dialog, de ascultare a interpretării sau a conversației unor colegi;</p>
II	<p>1. să articuleze sunete, izolat și în cuvânt/ grupuri de cuvinte, respectând accentul și intonația specifice limbii studiate;</p> <p>2. să reproducă enunțuri sau părți ale unui enunț;</p> <p>3. să susțină o scurtă conversație utilizând expresii și enunțuri întâlnite în textele cântecelor;</p> <p>4. să cânte cu plăcere, după auz , redând fidel melodia și textul;</p>	<p>-exerciții de pronunție;</p> <p>-jocuri de cuvinte;</p> <p>-exerciții de repetare, după model, a unor cuvinte, sintagme, propoziții, recitări, interpretare de cântece;</p> <p>-jocuri de rol, joc tip „întrebare și răspuns”,dialoguri învățator –elev, elev-elev;</p> <p>-exerciții de interpretare individuală și în grup;</p>

III	<p>1. să manifeste curiozitate pentru descoperirea unor aspecte legate de viața copiilor din țară a cărei limbă o studiază;</p> <p>2. să dorească să întrețină legături de prietenie cu elevi din țară a cărei limbă o studiază;</p>	<p>-colecții de vederi, realizarea unui album cu imagini/timbre; conversații;</p> <p>-vizionarea de emisiuni muzicale în limba engleză;</p> <p>-corespondența școlară;</p> <p>-inițierea și utilizarea programului „Think quest”;</p>
-----	--	---

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

1. Cântece pentru învățarea formulelor de salut și adresare;
2. Cântece despre familie, casă, școală;
 - a) Familia (membrii familiei, sărbători în familie);
 - b) Casa mea (încăperi, mobilier, obiecte personale)
 - c) Școala (obiecte si activitati)
 - d) Copilul despre sine (partile corpului, imbracaminte)
3. Cântece despre natură:
 - a) Animale (denumiri, însușiri);
 - b) Fructe și legume;
 - c) Anotimpuri;
 - d) Momentele zilei;
 - e) Zilele săptămânii, lunile anului;
4. Activități:
 - a) Meserii;
 - b) Mijloace de transport;
 - c) Jocuri și jucării;
5. Audiții muzicale:

PLANIFICAREA MATERIEI

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Obiective de referință	Nr. ore	Săpt.	Obs.

1.	Formule de salut	O1.1;1.2;1.3;1.4;1.5; O2.1;2.2;2.3;2.4; O3.1;3.2.	6	I- VI
2.	Numerele 1-10	O1.1;1.2;1.3;1.4;1.5; O2.1;2.2;2.3;2.4; O3.1;3.2.	2	VII- VIII
3.	Copilul despre sine	O1.1;1.2;1.3;1.4;1.5; O2.1;2.2;2.3;2.4; O3.1;3.2.	7	XI-XII XIII- XIV XVII- XIX
4.	Anotimpuri și sărbători	O1.1;1.2;1.3;1.4;1.5; O2.1;2.2;2.3;2.4; O3.1;3.2.	7	XX- XXVII
5.	Meserii	O1.1;1.2;1.3;1.4;1.5; O2.1;2.2;2.3;2.4; O3.1;3.2.	3	XXVIII- XXX
6.	Jocuri și jucării	O1.1;1.2;1.3;1.4;1.5; O2.1;2.2;2.3;2.4; O3.1;3.2.	4	XXXI- XXXIII
7.	Audiții muzicale	O.1.4. O3.1;3.2.	3	X-XVI- XXXIV
8.	Serbări	O.1.4.; O3.1;3.2.	2	XIV- XXIV

STANDARDE DE PERFORMANȚĂ:

1. Să manifeste interes și ușurință în receptarea orală a textului și a melodiei;
2. Să interpreteze cântecele corect din punct de vedere melodic și cu pronunțarea corectă a cuvintelor în limba engleză;
3. Să cânte cu plăcere exteriorizându-și trăirile.

REPERTORIU DE CÂNTECE:

1. The Alphabet Song
2. Good Morning, dear Teacher
3. Good Morning to You
4. Ten little Indians
5. I'm a little Snowman
6. Gingle Bells
7. The Chrismass Tree
8. For he's a Jolly good Fellow
9. This is the Way
10. Together
11. Are you sleeping?
12. Lazy Mary
13. Old Mc'Donald had a Farm
14. The Muffin Man
15. The Farmer in the Dell

FORME DE EVALUARE:

1. EVALUARE FRONTALĂ:
 - Interpretarea cântecelor învățate, în cor;
 - Organizare de serbări și concursuri;
2. EVALUARE INDIVIDUALĂ:
 - Concurs de interpretare;
 - Teste formative și sumative.
3. FORME ALTERNATIVE DE EVALUARE:
 - Metoda proiectului -Big Book

-Din cantecele copiilor lumii

BIBLIOGRAFIE:

1. Manual „Limba engleză prin muzică” Clasele I-II , Ed. Aramis;
2. Ghid metodologic de aplicare a programei de limba engleză;
3. Soft educațional;
4. Culegere de cântece „ Din cântecele copiilor lumii”;
5. Dicționar român-englez/englez-român;
6. „Engleza pentru cei mici “ –Georgiana Lupescu, Ed. Erc. Press educativ.

RELEVANȚA MUZICII BISERICEȘTI PENTRU ORA DE RELIGIE ȘI IMPORTANȚA EI

Prof. JIPA ROXANA
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Premisa care stă la baza studiului este în directă legătură cu frământările contemporane îndreptate înspre, dar mai ales împotriva existenței orei de religie. Prin elaborarea conținutului de față am încercat să arăt diversele valențe pe care ora de religie mult analizată, din păcate și mult denigrată în spațiul public contemporan, le poate dezvolta printr-un scenariu didactic gândit altfel. Suntem obișnuiți ca la disciplina religie ortodoxă profesorul să determine două direcții, una preponderent cantitativă, istorică, cu perspectivă comemorativă a unor fapte, personaje și cutume vetero- și neo-testamentare, iar pe de altă parte construirea și/ sau întărirea religiozității și a comportamentului dezirabil din punct de vedere moral al educabilului. Din punctul meu de vedere, ca și o concluzie primară, profesorul de religie poate și trebuie să îndrăznească să-și upgradeze scenariul didactic în funcție de caracteristicile actorilor din cadrul demersului pedagogic, cât și ale provocărilor contemporane.

Un astfel de incipit îl reprezintă și inserarea de secvențe meloterapeutice în cadrul demersului educativ clasic. Fără teama că ar fi nevoie de pregătiri psihologice deosebite, muzica, și în speță muzica religioasă, poate fi folosită după o minimă analiză a literaturii de specialitate ca și intervenție meloterapeutică.

Utilizarea muzicoterapiei în cadrul orei de religie poate determina efecte imediate, ca de exemplu, sporirea activării noilor cunoștințe, cât și pe termen lung, augmentarea relațiilor interumane, atât din perspectiva membrilor clasei, cât și a relaționării acestora cu celelalte cadre didactice, dar și cu a celorlalți educabili din comunitatea instituției respective.

Studiul de față se speră a fi o bază pentru utilizări viitoare ale muzicoterapiei în cadrul oricăror discipline, fără teamă că ar fi necesare programe elaborate doar de specialiști în domeniu. Așadar pentru aplicabilitatea la oră a fenomenului muzical religios, pot fi gândite diferite interacțiuni muzicale între profesor și elev și între elevi, care generează stimularea apercceptivă, consolidarea cunoștințelor sau se pot folosi chiar în evaluare.

Utilizarea unei altfel de perspective în cadrul scenariului didactic determină cel puțin două direcții pozitive: copilului i se dezvoltă o reacție de interes, stimulată de o altfel de dinamică a elementelor ce construiesc scenariul didactic, iar profesorului i se dezvoltă stima de sine, care determină un management mai eficient a resurselor didactice și o implementare cu un suflu nou a unor teme perene.

În concluzie, lucrarea de față nu se dorește a fi un studiu de analiză psihologică a fenomenului meloterapeutic în mediul didactic contemporan, ci o subliniere a interrelaționării dintre

muzica religioasă și ora de religie pe de o parte, iar pe de altă parte a regăsirii conștiente a orei de religie în mediul educațional contemporan fără a leza libertatea nimănui, ci, dimpotrivă, construind comunități didactice și relații interumane frumoase.

Astăzi mai mult ca oricând, omul modern saturat de mari descoperiri, care la bază au rolul de a simplifica viața cotidiană, dar nu reușesc în toate cazurile, încearcă să se întoarcă spre timpuri primordiale. Studiul acestor perioade de demult, aduce în prim plan posibile remedii, aflate la îndemâna fiecăruia dintre noi.

Un astfel de caz îl reprezintă și meloterapia, o știință în sine, care înglobează elemente psihologice, pedagogice și muzicale, toate comprimate în scopul ameliorării funcționalității individuale. Sunetul este rezultatul unei mișcări vibratorii a particulelor și a obiectelor. Vibrațiile care produc sunete reprezintă o energie care există pretutindeni în natură.

Datorită faptului că suntem limitați din punct de vedere fiziologic, urechile noastre pot detecta numai o fracțiune redusă din acest vast spectru vibrator. Muzica nu este numai plăcută urechilor, ci cuprinde un sistem de ritmuri, relații, proporții și armonii care există pretutindeni în lumea naturală și în cea creată de om, de la mișcarea planetelor în jurul soarelui, până la creșterea celulelor și plantelor, la numerele și proporțiile sacre ale miturilor și religiilor străvechi, la artă, arhitectură și matematică.

De-a lungul secolelor, omul a folosit sunetele, în special pe cele muzicale, atât din plăcere cât și în scopuri terapeutice. Originea terapiei prin sunete se află în timpurile străvechi și chiar dincolo de acestea, pe tărâmul miturilor, religiei și memoriei sufletești. În Egiptul antic, hieroglifa corespunzătoare muzicii se folosea pentru bucurie și bunăstare.

Cărturarii aparținând culturilor străvechi considerau muzica terestră ca pe un ecou al muzicii cosmice, ce se supunea acelorași legi divine; ele au puterea de a alina durerea și suferințele și de a susține sănătatea și vindecarea.

Marii compozitori și dascăli din epoca medievală și din cea renescentistă recunoșteau importanța deosebită a muzicii. George Friedrich Handel, depildă, își dorea ca auditoriul să se simtă bine ascultând muzica și nu să se amuze. În secolul al XIX-lea a apărut posibilitatea de a se analiza și de a se măsura efectele fiziologice ale muzicii asupra respirației, ritmului cardiac, circulației și tensiunii sanguine.

Rezultatul acestor investigații a permis selectarea unor piese muzicale care au îndepărtat cu succes dureri de diferite tipuri. Treptat, valoarea sunetului și a muzicii, considerată drept metodă terapeutică, a început să fie recunoscută în special în domenii ca sănătatea mintală, reabilitarea psihologică și terapia bolilor profesionale. Studiile științifice au confirmat ideea că la baza vindecării prin sunet se află rezonanța. Principiul acustic al rezonanței nu se aplică numai instrumentelor muzicale, ci și trupului omenesc.

Atunci când undele sonore pătrund în corp, la nivelul celulelor vii se produc, prin simpatie, vibrații care ajută la refacerea și consolidarea unei forme sănătoase de organizare. Conținutul ridicat de apă al țesutului din trup favorizează conducerea unui mesaj profund, la nivel atomic și molecular. Terapia prin muzică este definită prin utilizarea audițiilor și a creațiilor muzicale în scop terapeutic.

Folosite empiric încă din antichitate ea a fost corelată cu practicile magice. Astăzi muzicoterapia presupune un ansamblu de metode psihoterapeutice, implicând participarea activă a subiectului, utilizând ca mijloace sunetul și ființa umană în scop de diagnostic și tratament. Această terapie se bazează pe descoperirile din domeniul psihologiei, neurofiziologiei și electroacusticii.

Problema obiectivelor fundamentale ale muzicii terapeutice poate fi grupată într-un număr mare de teme, dar în principal se desprind trei mari direcții:

a) Muzica terapeutică este o ramură specială a pedagogiei de susținere. Oamenii, în special copiii, care din cauza prejudiciilor fizice, mintale sau datorate mediului de origine nu-și pot îndeplini anumite activități și prin aceasta sunt izolați social, trebuie înarmați cu capacități compensatoare, muzica sau alte activități creându-le stări afective prin care sunt protejați împotriva frustrării.

b) Muzica terapeutică crează un climat favorabil tratamentelor psihoterapeutice. Ea poate reduce starea de tensiune a unui pacient până la a face posibil un tratament verbal al conflictelor. Ea poate, în măsura în care pacientul face muzică, să-i întărească sentimentul de sine și să-i medieze ceea ce poate fi numită „experiența de grup”.

c) Muzica terapeutică oferă în tratamentul psihiatric al nevrozelor severe și al psihozelor, mai ales în autismul infantil, o posibilitate unică, în situația actuală a cunoștințelor noastre, de a stabili o relație afectivă cu pacientul. Trebuie însă subliniat că, datorită vârstei relativ tinere a muzicoterapiei, definirea, delimitarea atribuțiilor, a analizei și a mijloacelor ei, fluctuează încă de la un autor la altul.

Așa cum am precizat și mai sus, meloterapia face parte din psihoterapia exprimată prin artă, influențele vaste ale acestei tehnici asupra psihicului uman oferind valoare terapeutică muzicii. Conform definiției regăsite în Dicționarul Explicativ al limbii române, muzica caracterizează „arta de a exprima sentimente și idei cu ajutorul sunetelor combinate într-o manieră specifică”.

În utilizarea meloterapiei, educatorul trebuie să manifeste o atenție deosebită asupra selecției melodiilor utilizate, deoarece acestea determină cu certitudine o serie de efecte, precum:

- Reduce tensiunea și anxietatea, provocând liniște;
- Facilitează comunicarea interpersonală;
- Creează conexiuni cerebrale care determină manifestări creative;
- Amprentează pozitiv comportamentul indivizilor;
- Modifică pozitiv simptome patologice.

Urmărind cercetările din ultimii 20 de ani pe acest subiect, dovedite clinic, observăm că meloterapia trebuie folosită în directă relaționare cu patologia și nevoile pacientului. Intervenția muzicală pleacă de la o ascultare inițială - un fel de receptare a terapiei muzicale - și merge până la integrarea efectivă a tehnicii vocale, a improvizației, a interpretării și chiar a compoziției, determinând o terapie activă în care subiectul devine un actor activ.

Tot aceste cercetări ne demonstrează că utilizarea vocii este deosebit de importantă, aceasta conectând frecvențional corpul într-o perfectă armonie cu spiritul. Din această perspectivă putem concluziona că și vocea devine element meloterapeutic. Acest lucru devine funcțional în momentul în care se percepe coerent modul practic de funcționare a acestuia.

Realizând o analogie simplă între un instrument muzical și vocea umană observăm trei similitudini funcționale: excitantul (sau sursa de energie), vibrația, care influențează înălțimea sunetului și rezonanța care subliniază caracteristicile finale ale sunetului.

Din cele enunțate mai sus concluzionăm că, pe lângă importanța liniei melodice, la fel de importantă este și implicarea subiectului, cât și puterea cuvintelor folosite. Un expert se va ocupa în detaliu și de alegerea cuvintelor potrivite, menite să dubleze mesajul sunetelor. De asemenea, un bun ascultător va înțelege semnificația cuvintelor și contextul în care au fost rostite, cât și mesajul din spatele lor.

Tot studiile medicale au arătat că starea psihică și emoțiile influențează și tonalitatea vocii. De exemplu, un conflict interior poate determina reacții punctuale de blocaj al laringelui, accese de tuse și blocaj verbal.

De asemenea, o analiză rudimentară a vocii interlocutorului ne oferă informații prețioase despre mecanismele psihice intrinseci. De exemplu, o voce apatică, joasă și plângăcioasă ne subliniază sentimente ascunse și negative. Studiile din ultima perioadă ne informează că în cadrul muzicoterapiei pot exista multiple tehnici vindecătoare care includ utilizarea vocii.

Ca și în celelalte domenii, chiar dacă acesta pare mai inovator, analizând istoric, găsim rădăcini încă din perioada antică. Folosită la început ca element de autoapărare și vindecare, terapia vocală a fost mereu activă. Chiar dacă nu este cel mai uzitat instrument meloterapeutic, cu siguranță este cel mai la îndemână, deoarece îl avem cu noi tot timpul.

Concluzionăm că în perioada contemporană plină de stres ar trebui să nu uităm acest instrument meloterapeutic, care este vocea umană, și care poate fi un element de primajutor în orice situație.

Educatorul care introduce în proiectarea didactică elemente de meloterapie nu trebuie neapărat să posede vaste cunoștințe de psihologie comportamentală. O minimă documentare cu privire la această tehnică îl poate ajuta să genereze adevărate momente muzicoterapeutice în cadrul predării disciplinei sale, cu reușite măsurabile. Acest lucru se evidențiază cu precădere în cazul persoanelor cu cerințe speciale, de aici subliniindu-se efectele curative ale melosului. De exemplu, copiii care dezvoltă forme de autism sau alt tip de deficiență mintală pot realiza altfel de canale de comunicare cu educatorul prin intermediul liniilor melodice.

Pe de altă parte, în cadrul subiecților hiperactivi, elementele meloterapeutice pot ameliora manifestările abuzive ale actelor motorii. Și nu în ultimul rând, subiecții anxioși și instabili emoțional pot comporta o diminuare a tensiunilor psihice și pot dezvolta o manifestare armonioasă și integrativă în cadrul grupului.

În cultivarea elementelor meloterapeutice, educatorul trebuie să țină seama de:

- Posibilitatea manifestării funcției mimetice în îmbunătățirea relațiilor colectivului de elevi;
- Sporirea interesului față de activitățile muzicale;
- Dezvoltarea simțului melodico-ritmic și armonico-polifonic;
- Educarea vocii;
- Facilitarea deprinderilor practice muzicale;
- Folosirea manifestărilor mimico-gesticulare.

În acest proces, rolul educatorului din perspectiva muzicală este unul deosebit de important. Pentru a dezvolta un playlist adecvat pentru o sesiune reușită, educatorul trebuie să dea dovadă de creativitate, sensibilitate și cunoștințe minime muzicale, pentru a putea sublinia rolul empiric al interlegăturii dintre muzică și medicină, știind că muzica influențează notabil din punct de vedere emoțional oamenii.

Dacă până acum foloseam muzica bisericească subiectiv în funcție de conținutul lecțiilor, în această temă vom găsi o prezentare pragmatică a cântării bisericești într-un mod analitic, conținând istoricul, manifestarea, cât și direcțiile contemporane. Ca și în cazul programelor trecute, muzica bisericească poate întări credința creștină cu aplecare asupra subiectului Crezul; în cadrul trăirii vieții creștineunde se pot regăsi preluări tematice cu privire la pildele Mântuitorului sau pentru demonstrarea anumitor fragmente biblice.

Urmărind sugestiile metodologice din cadrul ordinului de ministru care însoțește conținuturile programei școlare la disciplina religie, nivel gimnazial, observăm că muzica religioasă este benefică pentru încercări de realizare a coeziunii de grup prin participarea activă împreună cu profesorul în cadrul slujbelor bisericii.

Analizând mai sus programa la disciplina religie ortodoxă pentru gimnaziu, observăm că în cuprinsul acesteia sunt stipulate ore cu teme muzicale. Pe lângă acestea, fiecare educator poate, în funcție de creativitatea proprie, să uziteze acest subiect cât mai atractiv posibil. De aceea pe lângă audiția în sine, cea mai prezentă formă de manifestare muzicală în cadrul designului orei de religie, pe lângă cântatul cu copiii, pot fi folosite o serie de jocuri muzicale, care se regăsesc în literatura de specialitate, sau pot fi create utilități spontane ale elementului muzical în cadrul scenariului didactic.

Toate aceste fragmente meloterapeutice au rolul de a stimula cognitiv subiectul. Așa cum am prezentat anterior, sunt dovedite clinic și statistic influențele pozitive ale muzicoterapiei asupra procesului instructiv educativ, și chiar asupra unor deficiențe medicale.

În această ordine de idei prezentăm o serie de oportunități de utilizare terapeutică a muzicii religioase în cadrul proiectărilor didactice: Cea mai clasificată posibilitate-audiția. Elevilor li se cere să extragă un bilețel pe care se găsește inscripționat titlul unei colinde cunoscute. După repetarea de câteva ori a piesei și audierea ei pe suport electronic, sunt rugați să mediteze 5 minute asupra versurilor și să identifice răspunsuri la câteva întrebări legate de Nașterea Domnului, folosindu-se de conținutul melodiilor interpretate. Răspunsurile se vor găsi pe cuprinsul unei fișe, care va constitui și evaluarea exercițiului. Repetarea unui fragment audiat și identificarea informațiilor din textul cântării

Elevii sunt împărțiți în patru grupe. Fiecare echipă primește un fragment din cele trei stări care se cântă la Prohodul Domnului. După ce vizualizează un filmuleț cu călugări de la Muntele Athos, care interpretează cântările specifice din Vinerea Mare, sunt rugați să cânte și ei fragmentul primit. Celelalte echipe trebuie să noteze pe flipchart informațiile identificate în bucățica audiată de la colegii lor și să le compare la sfârșitul activității. Răspunsuri muzicale la exerciții (exerciții menite să sporească atenția la detalii).

Elevii sunt împărțiți în două rânduri și sunt rugați să stea față în față. Pentru început ei audiază cele nouă Fericiri. Dintr-un săculeț elevii extrag bilețelele cu situații din viața reală. De asemenea, fiecare primește nouă bucăți de carton pe care se află fragmentele biblice din cadrul

predicii de pe munte. Când un elev prezintă situația de pe bilețul, cel din fața lui trebuie să ridice cartonul cu fericirea corespunzătoare și să o cânte. Fond muzical pentru captarea atenției (deoarece ansamblul uman este realizat în așa fel încât să vibreze la captarea sunetelor, atât prin intermediul aparatului auditiv, cât și la nivel neurocerebral²⁰), urmat de răspunsuri muzicale. Elevilor li se arată o prezentare power point legată de pilda semănătorului, având un fundal muzical religios. După lecturarea textului biblic, ei trebuie să identifice conexiunile dintre semănător și locul unde cad semințele, cu realitatea cotidiană. Răspunsul la întrebările legate de pildă trebuie să fie muzicale, adică fiecare le poate cânta pe o melodie la alegere (acest exercițiu poate cu ușurință intra în domeniul jocurilor simulative, din perspectiva conexiunilor pildă-realitate cotidiană).

Exersarea cântării Apostolului Elevilor li se prezintă filmulețe cu oameni care cântă Apostolul în cadrul Sfintei Liturghii, mai cu seamă textul de la I Corinteni 13, 13. După vizionarea filmelor, se exersează cu elevii cântarea fragmentului scripturistic. Prezentarea prin cânt a unui fragment liturgic și istoria lui. Elevii au primit ca și sarcină, cu o săptămână înainte, să aducă o cântare religioasă care le place cel mai mult și să o interpreteze. Pe lângă aceasta, trebuie să prezinte un eventual istoric al ei și să o integreze în programul liturgic al bisericii (prin această activitate se cimentează cunoașterea membrilor grupului, prin evidențierea trăsăturilor de personalitate, regăsite prin alegerile tematice ale fiecăruia).

Este dovedit că orice modificare față de rutina clasică, determină o creștere a atenției participanților la activitate și o implicare sporită din perspectiva practică în comunitate. Intercalarea elementelor artistice, în cazul nostru muzica religioasă, determină o libertate sporită în amprentarea răspunsurilor cu o notă personală. Chiar dacă profesorul, care nu are o vastă pregătire psihologică, se teme să aplice programe meloterapeutice, simpla utilizare a muzicii, în cazul nostru muzica bisericească, fie că este ea sub formă de audiție, cânt sau joc didactic, determină schimbări majore ale percepției asupra disciplinei și asupra educatorului. Urmărind dezbaterile din ultima perioadă din spațiul public cu privire la necesitatea orei de religie în școală, încercăm să subliniem dublul rol al acesteia. Pe lângă prezentarea de cunoștințe teoretice, regăsită și la celelalte discipline, religia în curriculum obligatoriu face mai mult de atât, modelează caractere.

BIBLIOGRAFIE:

- * EDIȚII ALE SFINTEI SCRIPTURI ȘI ALTE TRATATE DEX, Editura Univers Enciclopedic, 1996 VOLUME ȘI TRATATE ADAMESCU, Ioan, Radu, Boris Luban Plozza, Ioan Bradu Adamescu, Dimensiunile Psihologice ale muzicii. Introducere în Muzicoterapie, București, Editura Romcartexim, 1997;
- * BALAN, Bogdan, Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Ed. Polirom, Iași, 2008;
- * COSMOVICI, Andrei, Psihologia generală, Polirom, 2005, Iași;
- * COSNIER, Jacques, Introducere în psihologia emoțiilor și a sentimentelor, Ed. Polirom, Iași, 2007;
- * CRAINICI, Nineta, Cum să ne vindecăm prin respirație și sunet, București, Editura Orfeu, 2000;
- * GHERGUȚ, Alois, Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2005;
- * MATTHEWS, Gerard, Ian J. Deary, Martha C. Whiteman, Psihologia personalității, Ed. Polirom, Iași, 2005;
- * PREDA, Vasile, Terapii prin mediere artistică, Editura Presa Universitară, Cluj-Napoca, 2003;
- * SĂLVĂSTRU, Dorina, Psihologia educației, Editura Polirom, 2004, Iași;

* UNGUREANU, Dorel, Copiii cu dificultăți de învățare, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998;

<https://www.scribd.com/doc/296249499/Meloterapie-Si-Medicina-Faracasa>

<http://www.scribub.com/medicina/MELOTERAPIA-SI-IMPACTUL-EIASU185194111.php>

<http://www.unitbv.ro/Default.aspx?tabid=4902>

<http://oldsite.edu.ro/index.php/articles/curriculum/c556+589+583+681/>

MATEMATICĂ ȘI ARTĂ

Prof. NEGOIȚĂ FLORENTINA

Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Matematica se integrează într-o vastă țesătură care include elemente ale tuturor domeniilor culturii, chiar și în domeniul artelor plastice cum ar fi pictura, grafica, designul și, în mod special, arta arhitecturală unde matematica își are locul încă de la începutul arhitecturii antice.

Pictura și matematica au niște legături obscure, dar existente. Putem să spunem că matematica nu își are un mare rol în arta pictorială, pentru că aceasta conține peisagistica unde se poate realiza un colț de natură fără diferite și complexe calcule matematice. Dar, tot în arta pictorială se poate încadra un peisaj cu diferite clădiri și aici pictorul trebuie să folosească în proporție de 20% arta arhitecturală. După cum am menționat la început, matematica se integrează într-o vastă țesătură care include elemente ale tuturor domeniilor culturii. Chiar și în pictura bisericească, pictorul face apel la felul arhitectural unde s-au folosit niște baze matematice. De asemenea, artistul, la rândul lui, trebuie să folosească bazele matematice pentru a încadra toate personajele în dreptunghiuri perfecte și într-un spațiu limitat. În acest fel se poate încadra matematica în arta pictorială.

Ar trebui să le explicăm elevilor despre rolul geometriei în descoperirea perspectivei în arhitectura și chiar în pictură, despre regularitățile aritmetice care ajută enorm arta arhitecturală. Atunci, aceștia ar privi matematica din altă perspectivă. Nici un mare arhitect nu-și poate realiza forma unei clădiri în mintea lui până nu pune numerele pe foaie. În drumul arhitectural, principala ramură matematică este geometria, unde se folosesc teoremele geometriei la viitoarele calcule algebrice.

Matematica poate fi privită drept un instrument cu ajutorul căruia se pot crea modele sau reprezentări care ne permit să studiem fenomene reale. Modelele matematice pot fi dintre cele mai simple, cum ar fi o simplă ecuație care permite calculul sumei pe care o ai de ridicat de la o bancă până la cele mai complexe, cum ar fi un sistem de mii de ecuații cu parametri folosit pentru a caracteriza încălzirea globală. În zilele noastre, modelarea matematică este folosită, practic, în orice.

Firea matematică este la fel ca și firea artistică. Matematicianul trebuie să aibă o fantezie bogată, acesta fiind elementul de bază.

Ideea de frumos în matematică a fost evidențiată de-a lungul timpului de mulți gânditori, matematicieni și filozofi, pentru că acest frumos cu siguranță l-au simțit în contactul direct cu matematica.

În „Știință și metodă”, Henri Poincaré spunea: «Pare de mirare că se invocă emotivitatea alături de demonstrațiile matematice care, se pare, nu pot interesa decât inteligența. Dar ar însemna să se uite sentimentul frumuseții matematice, al armoniei numerelor și formelor, al eleganței geometriei. E vorba de un autentic sentiment estetic pe care toți adevărații matematicieni îl cunosc.»

Matematica s-a dezvoltat în același timp cu artele frumoase astfel încât putem spune că dezvoltarea lor ulterioară impresionează prin frumusețea pe care le-o dă proporția elementelor componente, simetria și forma lor.

Din vechime oamenii au făcut în același timp știință și artă. Piramida lui Keops de 150 de metri înălțime este o frumusețe solemnă tocmai pentru că realizarea ei este făcută pe baza cunoștințelor matematice.

Din scrierile lui Herodot cunoaștem secretul armoniei degajat de piramidă. Proporțiile stabilite pentru marea piramidă, între latura bazei și înălțime, erau de așa fel încât aria pătratului ce are drept latură înălțimea piramidei este egală cu aria oricărui triunghi al unei fețe laterale a piramidei. Rezultă că latura pătratului, adică înălțimea piramidei este medie proporțională între două laturi ale unui triunghi dreptunghic ce are drept catete apotema bazei și apotema piramidei. Se obține astfel o ecuație în care recunoaștem relația caracteristică segmentelor împărțite în raportul „secțiunii de aur”.

„Secțiunea de aur” exprimă matematic faptul că între două lungimi se stabilește un asemenea raport, încât lungimea cea mai mică să fie față de cea mare în același raport în care lungimea cea mai mare se află față de suma ambelor. Secțiunea de aur este legată de pentagonul regulat și de decagon, ca și de toate formele ce derivă din aceste două poligoane. Algebric, rezolvarea ecuației ce exprimă această proporție dă numărul irațional a cărui valoare este 1,618... cunoscut sub numele de „numărul de aur”. În triunghiul meridian al piramidei lui Keops ipotenuza se află în secțiunea de aur cu cea mai mică dintre catete. Iată exemplul în care sunt prezente arta și frumusețea ce se ascund în matematică.

Solomon Marcus spunea: „De mii de ani, umanitatea încearcă să stabilească puncte de contact între matematică și artă. Văzută și gândită astfel, matematica se integrează într-o vastă țesătură care include elemente ale tuturor domeniilor culturii. Arta de calculator, rolul geometriei fractale în știință și artă, legăturile cu știința haosului nu ar mai părea bizarerii la modă ci fenomene care se așază firesc într-o istorie milenară.”

Referitor la geometria fractală, în cartea „Obiectele fractale”, Benoit Mandelbrot preciza: „Conceptul de dimensiune fractală face parte dintr-o anume matematică creată între anii 1875 și 1925. Traiectoria mișcării browniene este cel mai simplu dintre fractali, dar modelul propus de Wiener prezintă deja caracteristică, că este o curbă continuă a cărei dimensiune fractală ia o valoare cu totul anormală și anume 2. Caracteristica principală a unui obiect fractal este dimensiunea sa fractală ce măsoară gradul lui de neregularitate și de fracționare. Dimensiunea fractală poate să fie o fracție simplă sau chiar un număr irațional.”

Solomon Marcus a teoretizat legăturile dintre matematică și artă, în special artele figurative. „Dacă elevii ar afla, din manualele după care învață, despre bazele pitagoreice ale muzicii, despre rolul geometriei în descoperirea perspectivei în pictură și despre regularitățile aritmetice care guvernează deopotrivă ritmurile naturii și pe cele ale existenței umane, atunci legătura dintre matematică și artă li s-ar părea în firea lucrurilor.”

MUZICA ÎN LITERATURĂ ȘI LITERATURA ÎN MUZICĂ

Prof. COTLERENCO-MEDELEANU MAGDALENA
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Muzica și literatura au fost deseori percepute ca fiind o unitate indisociabilă, tainică, a unor elemente interdependente, și aceasta nu numai în virtutea acelor trăsături comune pe care cele două ramuri ale artei le împărtășesc (ritm, emoție, lirism, inefabil, abstract) ci și, mai ales, datorită capacității lor de a transcende spațiul contingent în manieră imediată și totală, mai mult ca alte arte.

Primele manifestări muzicale ale omului erau legate de viața de toate zilele. Acolo unde actele vieții implicau o tensiune emoțională mai puternică, acolo apare cântecul, bineînțeles unit cu cuvântul și gestul mimic. Uneori, procesul muncii era însoțit de cântec. Fără îndoială, ritmul cântecelor provenea de la ritmarea gesturilor, cerută de îndeletnicirea respectivă. Dar cântecul nu era un simplu stimulent mecanic, ci, datorită redării stărilor afective ale celui care cântă, el devine un mijloc de exprimare și stimulent ideatic. Bucuriile muncii, atunci când se obțin roadele dorite, sau tristețea, când un efort îndelungat eșuează, sunt stări ce dau naștere cântecului.

Practica muzicală a determinat configurarea unor formule musicale. Strigătele prelungite au dus, în unele momente, la fixarea înălțimii sunetului, instrumentele ajutând acest fapt. Apar, astfel, sunete lungi, grupate după ritmul vorbirii. Ritmarea era însoțită și de inflexiuni ale înălțimii, hotărâte tot de expresia cuvântului. În privința ambitusului, cântecele cuprindeau fie strigăte cu ambitus melodic foarte mare, fie rostiri cântate, evidențiind dubla origine a melodiilor din strigăte și vorbire. Un rol important l-a avut și interjecția, generând expresii melodice fără folosirea cuvintelor, ale căror ritm și expresivitate s-au transmis în muzică.

ORIENTUL ANTIC - muzica avea un caracter sincretic și colectiv, fiind practică de întreaga comunitate ca expresie a diferitelor ei îndeletniciri sau a stărilor emoționale.

Există poezii despre muzică; există, probabil, milioane de exemple de muzici construite pornind de la un text poetic, începând de la cântecele trubadurilor și truverilor, traversând întreaga istorie a muzicii (de la lieduri la uriașe construcții vocal-simfonice) până la versurile cântecelor pop de astăzi. Există multiple variante de abordare a poeziei din cadrul domeniului muzicii, precum și invers: muzica poate fi poetizată sau poate porni de la un pretext poetic implicit. Relația de interdependență dintre poezie și muzică este atât de complexă, încât este aproape imposibil de cuprins.

Tradiția vestică a poeziei lirice își are originile, ca multe alte tradiții importante, în Grecia antică, deși primele dovezi istorice cu privire la întrepătrunderea poeziei cu muzica se referă la poezia *epică* – un gen ce presupunea texte de mari dimensiuni care se nășteau în spațiul sacru al oralității – și ale cărui origini se pierd în negura preistoriei. *Iliada* și *Odiseea* sunt, la origine, poeme epice orale ce se transmiteau „de la om la om” de-a lungul secolelor, fiind modificate și rafinate de cântăreții mai buni și atingând în cele din urmă acea formă care ne-a fost transmisă până astăzi de Homer (sfârșitul secolului al IX-lea, începutul secolului al VIII-lea î. Hr.)

Așa cum aminteam mai devreme, grecii nu erau doar poeți, ci poeți-muzicieni – care își scriau și *interpretau* atât cuvintele, cât și muzica acestor creații sincretice (legenda spune că Sappho a inventat plectrul pentru a-și îmbunătăți performanțele interpretative). Din păcate, aspectul muzical al creațiilor Antichității este pentru totdeauna pierdut, așa că nu vom putea niciodată ști cum sunau *cântecele*.

Există o legătură importantă între individualismul poezilor lirici și forma artistică a cântecelor lor. Limbajul în sine, chiar și limbajul *esențial* al poeziei este inerent o construcție intelectuală, conceptuală. Aceasta este puterea generatoare dar, totodată, și limita literaturii. Indiferent cât de *concrete* ar fi imaginile descriptive ale unui scriitor, limbajul este mijlocul estetic prin care acesta își poate prezenta ideile. Prin contrast, muzica este *un limbaj al emoțiilor*, un mijloc estetic prin care se pot prezenta emoții subtile și stări dintre cele mai personale (deși, cuvintele fiind absente, nu poate exista în muzică nicio referire precisă la realitate). Mariajul dintre cuvinte și muzică prezintă în mod consistent gânduri și emoții într-un mod *integrat*, așa cum nicio altă artă nu poate face. Astfel, când un poet-muzician își interpretează cântecele, la actul artistic participă mintea, corpul, sufletul, combinate într-o unitate organică ce transmite o experiență creatoare individuală. Este un act artistic suprem, prin integrarea unor elemente estetice din zone diferite ce au capacitatea de a oglindi aspectele esențiale ale unui individ.

Din nefericire, uniunea magică dintre cuvinte, muzică și interpretare în Antichitate s-a destrămat. Tradiția poezilor-muzicieni nu a renăscut în spațiul Occidental decât în Renaștere, prin intermediul trubadurilor. Exemple excepționale se pot găsi în creațiile unor Bernard de Born, Arnaut Daniel, Bernard de Ventadour. Această tradiție a fost etichetată drept „eretică” și practicantii ei au fost decimați în cadrul așa-numitei Cruciade Albigensiene (1209-1229). Cu toate acestea, ideile acestei culturi au supraieșit și au fost răspândite în nordul Franței de către **trouveri**, în teritoriile germanice de către **minnesangeri** și în peninsula Iberică de către **vihuelistas**.

RENAȘTEREA – În mod curent, perioada Renașterii este cuprinsă între secolele al XIV-lea și al XVI-lea, când în Europa au loc importante prefaceri. Gândirea liberală a burgheziei stă la baza luptei împotriva nobilimii și a clerului pentru a le diminua puterea. În locul atotputernicei forțe divine și a învățaturii creștine, artiștii renascentiști vor așeza omul, această trestie gânditoare bătută de toate vânturile, fiindă devorată de patimi înrobitoare și de slavă deșartă. Desprinsă de spiritul religios, noua concepție despre lume a omului renascentist aduce cu sine o nouă atitudine filosofică – umanismul – și o nouă artă, care va avea ca pivot spiritualitatea antică păgână. De aici, numele dat acestei epoci caracterizată prin tendința de a renaște cultura antică. Muzica și textele religioase coboară în oraș, în stradă și prinde de acolo noienuri de exprimare.

Pastorală dramatică, reprezentațiile de teatru cu cântec se vor întâlni cu creațiile dramatice ale cenaclurilor florentine și, contopindu-se, vor realiza forma cea mai tipică a artei muzicale a Renașterii – opera.

BAROCUL-BACH - Ca slujitor al bisericii, muzica sa a fost intim legată de serviciile religioase, numeroase pagini fiind mărturie ale profunde sale evlavii. Deși a crezut neștirbit în fericirea vieții veșnice, în creația sa nu a redat omul împăcat, care așteaptă cu seninătate viața de dincolo, ci omul cu toate îndoielile, cu nesfârșitele sale ispite și căderi. În antiteză, aduce imagini luminoase și înălțătoare, ancorate în neclintita credința a prezenței divine în viața omului. Fire echilibrată și modestă, el și-a dedicat creația premăririi lui Dumnezeu și înălțării spirituale a omului. De o smerenie rară, Bach își începea fiecare lucrare cu rugăciunea “Iisuse, ajută-mă” și o sfârșea cu inscripția “numai pentru slava lui Dumnezeu”.

Denumite de către Bach „dramma per musica”, în unele cantate, precum *Alegerea lui Hercule și Întrecerea dintre Phoebus și Pan* (1731), adoptă tematica mitologică. Apelează și la umor în *Cantata cafelei* (1732), o burlescă a vieții citadine sau în *Cantata țărănească – Avem un nou stăpân* –, în care imaginile pitorești ale vieții rustice sunt redată prin autentice motive populare de dans. Cântatele sale laice ne arată cât de mult a influențat stilul de operă muzica sa. Se știe că la Hamburg, opera germană crease un gen de operă biblică, favorizând pătrunderea stilului dramatic în muzica religioasă. Acest fapt va fi resimțit în *Pasiuni, Magnificat* și în *Missa în si*. Stilul operei italiene este vizibil în cantata-solo *Amorul trădător*.

Ariile lui BACH sunt comentarii lirice cu mijloacele de exprimare ale epocii. Zguduitoarea arie *Îndură-te Doamne*, prin patosul interiorizat și profund, redă căința amară a lui Petru, după ce s-a lepădat, ca un mare laș, de Christos. Corurile și coralele, similar corurilor tragediei antice, participă și subliniază acțiunea. Pagini solemne, coralele invită la reculegere și meditație, în schimb, corurile sunt elementul dinamic, subliniind fervoarea pasiunii și compasiunea eroilor.

Cu ajutorul recitativului evanghelistului sunt narate faptele din momentul în care Christos le spune ucenicilor săi că va fi prins și răstignit, drama continuând cu trădarea, judecata, batjocura, chinurile pe cruce și moartea lui Iisus. Cu mijloace accesibile, realizează expresia muzicală a celor mai puternice sentimente umane, muzica sa dovedind putere de exprimare emoțională, caracterizări muzicale puternice și tratări simfonice de mare dramatism.

CLASICISMUL – Mozart era extrem de exigent față de libetele operelor sale.

Mozart considera că textul libretului operei ar trebui să fie cât mai laconic, acțiunea să nu fie foarte întinsă.

El subordonează textul muzicii. Cerințele sale dezvoltă simțul uimitor de înțelegere a legilor specifice ale operei.

El pornea de la considerentele dramatice ale adevărului artistic. Fiind convins că libretul operei – nu poate exista ca lucrare dramatică independentă, Mozart căuta insistent respectarea obiectivelor specifice ale dramaturgiei muzicale neașezând muzica mai presus.

Așa a lucrat cu libretistii: Stephanie (<<Răpirea din Serai >>), Da Ponte (<<Nunta lui Figaro, Don Giovanni>>), Schikaneder (<<Flautul fermecat>>)

Mozart realizat de fuziune într-o unitate indisolubilă dintre muzică și acțiune dramatică.

ROMANTISMUL – SCHUBERT - Departe de a fi numai un jurnal intim, muzica sa, făcând apel la poezia lirică germană, abordează teme variate, mergând de la tabloul de gen la o problemă gravă. Limbajul său reflectă poziția romantică a lui Schubert, în muzica sa dominând lirica subiectivă. Acesta își are obârșia atât în muzica clasicilor, cât și în cea cotidiană, în muzica de casă, de petrecere, precum și în cântecul popular. În acest timp, valsul vienez, provenit din *ländler*-ul popular, cunoscuse mare strălucire și rafinament prin orchestrele lui J. Lanner și J. Strauss. El a asimilat muzica citadină vieneză, de mare accesibilitate și puternic ancorată în cântecul popular.

Crescut în climatul spiritual al romantismului, Schubert a scris multe lieduri, gen muzical bazat pe melodii simple și pe imagini conturate de cântec. Spre deosebire de aria de operă, cântecul, deși urmărește un text poetic, nu realizează imaginea succesiv prin ilustrarea muzicală a secvențelor textului, ci prin întregul cântecului făurește o imagine unică, redând esențialul din textul literar. De aceea, linia melodică concisă și cantabilă explică obârșia sa în cântec. Sfera tematică a liedurilor sale este foarte variată. Lumea sentimentelor intime, lirismul iubirii, imagini din natură și din viața cotidiană, legende populare constituie conținutul poetic al liedurilor schubertiene. Rămâne străin de lirica dulceagă a romanței de salon și de idilizarea vieții rustice. Tema sa preferată este confesiunea lirică.

Schubert a dat un puternic conținut dramatic unor lieduri, ele fiind deopotrivă tablouri psihologice și scene dramatice. Sugerarea imaginilor în acompaniament o face și cu ajutorul descripției muzicale. În afara melodiei simetrice a cântecului de factură populară, el împrumută formule provenite din inflexiunile interjecției, din declamația vocală, din recitativul operei.

În ciclul *Frumoasa morăriță* (1822), ce cuprinde 20 de lieduri, pe texte de Wilhelm Müller, conturează drama unui tânăr îndrăgostit de fiica patronului, care face o călătorie prin mai multe localități pentru a-și însuși și stăpâni bine meșteșugul. Întors acasă, vrând să-și împlinească visul de a se uni cu fata morarului, aceasta, în lipsa sa, preferase un abil vânător. Și în ciclul *Călătorie de iarnă* (1827, cu 24 de lieduri, pe versurile aceluiași poet), asistăm la derularea destinului tragic al unui tânăr. Biruit de viață și înșelat în dragoste, el nu-și găsește altă scăpare decât în moarte. Ultimul

ciclu, *Cântecul de lebedă*, o culegere postumă, conține lieduri pe texte de Rellstab și Heine, precum și multe alte lieduri dispartate, ca *Pribeagul*, *Tu ești liniștea*, *Ave Maria*, *Laudă lucrurilor*.

Wagner, Reforma -Teoria dramei muzicale

1. Legenda constituie o temă de care se folosește pentru a ilustra cu eroi și fapte simbolice poziția sa față de problematica contemporană. Prefera personajul legendar celui istoric, întrucât primul întruchipa anumite figuri de eroi, al doilea având anumite trăsături particulare determinate de circumstanțe istorice. Wagner își definește concepția dramaturgică muzicală începând cu opera *Olandezul zburător* (1841). Se afirmă ca artist național prin teme ce sunt ilustrate de scene din viața germană și prin folosirea mitologiei germane. Trăsăturile romantice ale creației wagneriene se afirmă chiar în tematica operelor de tinerețe. Subiectul fantastic al operei *Zânele* și tema istorică medievală din *Rienzi* ilustrează concepția romantică a compozitorului. Ea se afirmă cu multă tărie în cele trei opere din a doua perioadă de creație (1841-1848): *Olandezul zburător*, *Tannhäuser*, *Lohengrin*, opere în care legenda fantastică medievală se împletește cu scene din viața reală, uneori aducând pe scenă și personaje istorice. Pentru romantici, legenda însemna un refugiu în fuga lor de realitate. u *Olandezul zburător* abordează nu numai legenda, ci și tipul de erou romantic. Olandezul rătăcitor se aseamănă mult cu ceilalți eroi ai epocii romantice: *Athasverus*, *Faust*, *Manfred*, *Gynt*, *Harold*, care caută sensul vieții și fericirea pe pământ într-o lume atât de nedreaptă.

Căutând izbăvirea prin fidelitatea unei femei, Olandezul spera să găsească “idealul feminin”, care să-l salveze de blestemul rătăcirii continue. Căutarea sa faustiană se aseamănă cu cea a lui Manfred, a cărui fericire va depinde de iertarea Astartei. Wagner zugrăvește și tipul de eroină care se sacrifică din iubire. Senta își dăruiește viața pentru salvarea Olandezului, iar această idee a sacrificiului iubirii curate, a iubirii puternice care aduce mântuirea. La Wagner fiecare personaj are muzica lui așa se dezvoltă sistemul de leitmotive. Pe parcursul dramei muzicale este exprimată atitudinea personală față de evenimentele ce produc dezvoltarea ideilor prin monologuri filosofice. Astfel, drama muzicală a lui Wagner constă în aceea că NARAȚIUNEA SE ÎMPLETEȘTE CU ACȚIUNEA ȘI MEDITAȚIA.

2. Muzica se împletește cu textul literar. În urma acestei corelări apare drama muzicală. Wagner afirma că: țelul este drama, muzica este un mijloc de realizare a problemelor etice și psihologice prezente în textul literar. Melodia reprezintă o colorare emoțională a cuvintelor rostite, de aici și rolul deosebit al declamației muzicale. Contopirea dramei și a muzicii este legată de tendința de a evita opririle artificiale, nedorite în dezvoltarea subiectului.

STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN EDUCAȚIA MUZICALĂ A ELEVULUI

Prof. înv. primar: DRĂGAN LUMINIȚA GABRIELA
Școala Gimnazială “Sfântul Andrei”, Brăila

Muzica, artă și totodată știință, este o disciplină exactă, realistă, explicată matematic de la Pitagora încoace. Academicianul Octav Enescu o numea chiar „matematica sunetelor ” De aceea educația muzicală are și deosebite valențe formative, învățarea și practicarea ei constituind o adevărată terapie și pentru intelectul copilului. Muzica nu este doar un divertisment și nici numai o cale de sensibilizare a copiilor, ci ea educă și dezvoltă o serie de procese psiho-intelectuale, priceperi

și deprinderi cum ar fi: gândirea logică, memoria, atenția distributivă, afectivitatea, voința, imaginația, creativitatea, spiritul de ordine și disciplină, punctualitatea. Aceasta pentru că, așa cum apreciază Grosse „, muzica este arta prin excelență a echilibrului, a ordinii, a măsurii, a proporției, a simetriei, a clarității și armoniei”.

În centrul preocupărilor pentru dezvoltarea intelectuală a copilului trebuie să se situeze gândirea, cel mai productiv dintre procesele psihice, deoarece prin intermediul ei copilul trece de la explorarea senzorială și motrică la interiorizarea percepției prin operații logice”. Școala are menirea nobilă de a realiza la elevi performanțe ale gândirii care să se manifeste prin suplețe, independență și creativitate.

În muzică acest principiu se exprimă, înainte de toate, prin plăcerea cu care copiii ascultă muzica și apoi prin capacitatea lor de a analiza și de a diferenția din ce în ce mai exact sunetele muzicale, structurile ritmico-melodice, prin participarea mai activă și tot mai conștientă a școlărilor în procesul instructiv-educativ, pentru ca aceștia să devină în timp subiectul propriei lor formări.

Educația muzicală este o disciplină prin excelență practică și se învață numai practicând-o iar mesajul ei se pătrunde și se receptează cel mai bine tot în practică. Această caracteristică a sa o situează în rândul disciplinelor formative. Aceasta se realizează prin exercițiu, prin activizare, iar ele sunt prezente în permanență în orice scenariu didactic al unei ore de educație muzicală.

În cadrul acestei discipline se dezvoltă bine nu atât copiii dotați numai cu aptitudini muzicale, cât mai ales cei care sunt buni și la matematică și la gramatică, fiind aceasta încă o dovadă că muzica face apel la procesele intelectuale pe care le educă prin exersare și cultivă, mai ales, operațiile gândirii: analiza, sinteza, comparația, asocierea, disocierea, abstractizarea, generalizarea și concretizarea, pe care le antrenează în procesul învățării. Când copilul cântă trebuie să fie atent la mai multe operații care, însumate, dau viață cântecului (este, așadar, solicitată atenția distributivă), trebuie să-și amintească textul cântecului (se apelează astfel la memorie), iar în cadrul unor jocuri muzicale să dea dovadă de acuitate auditivă, să respecte anumite reguli impuse și o disciplină a jocului (antrenându-se atenția, voința și gândirea copilului). Dacă am lua drept exemplu respectarea ritmului în intonarea unui cântec, este bine știut faptul că executantul trebuie să dea dovadă de precizie matematică.

În cadrul unui cântec, al cărui text copilul trebuie să-l memoreze și are de respectat pe lângă raportul matematic al duratelor sunetelor și raportul la fel de matematic al înălțimii acelor sunete, putem realiza cât de mult îl antrenează intelectual pe copil învățarea unui cântec, chiar și atunci când îl învață după auz. Deși copilul nu conștientizează aceste raporturi matematice, punerea lor în practică îi dezvoltă pe neobservate o serie de calități intelectuale. Procesele intelectuale nu se dezvoltă în alt fel decât prin exersarea lor. Cu cât exercițiul este realizat cu plăcere, cu participare volitivă și afectivă, cadru pe care atmosfera unui cântec sau joc muzical îl asigură cu prisosință, cu atât mai mult asistăm și contribuim ca dascăli, la expansiunea sănătoasă a intelectului copilului. „Este știut faptul că succesul unei educații depinde de capacitatea tehnică a subiectului și de cunoștințele sale, dar mai ales de angajarea sa personală, conștientă și voluntară în activitatea respectivă. Motivația acestei angajări constă în acordul organic dintre copil și activitatea practică, ceea ce reprezintă însuși principiul educației funcționale și al metodelor active”.

În educația muzicală a școlărilor, jocul didactic muzical este frecvent folosit și prin varietatea și diversitatea lui dezvoltă imaginația, creativitatea, stimulează spiritul de inițiativă și de echipă. Jocul didactic muzical (pe suport muzical sau fără suport muzical) este acea activitate ce contribuie la exersarea, consolidarea curriculumului școlar sau modelează comportamentul copiilor în fața

muzicii sau a oricărei sonorități din lumea vie ce-l înconjoară pe copil. Jocurile muzicale se clasifică, în funcție de mijlocul cu care se combină, în : jocuri cu cântec, jocuri-exercițiu, jocuri-audiții, iar în funcție de elementele muzicii, de deprinderile muzicale ce urmează a fi formate, în : jocuri melodice, jocuri ritmice, jocuri armonico-polifonice.

Înainte de a putea cânta o melodie, copilul își manifestă simțul pentru ritm. Ritmul reprezintă mișcare și este „elementul muzical care dă viață muzicii”. Fără ritm, celelalte elemente melodia, armonia nu pot exista. Prin diversitatea jocurilor ritmice ca: „Răspunde cântând”, „Numără sunetele”, „Bate cum auzi”, „De-a dirijorul”, a versurilor populare și a numărărilor ritmice se constituie cea mai bună bază pentru dezvoltarea simțului ritmic. Aceasta dă copilului bucuria unor manifestări spontane și originale pe muzică, acte menite să-i trezească în final interesul și atracția pentru muzică, încrederea în capacitatea sa de a opera cu muzica. Cele mai importante și mai des utilizate jocuri didactice muzicale sunt cele melodice și ritmice; ex. „Ursul și păsările”, „Cloșca cu pui”, „Desenează ce cânt”, care aduc importante contribuții la formarea deprinderilor de a executa și de a valorifica elementele melodice.

Jocul cu cântec este „un cântec simplu, care angajează pe cei mici într-o activitate multilaterală: cântatul în grup, dialogul, mișcările și gesturile, acompaniamentul ritmic”(Liviu Comes). Are un rol important în coordonarea mișcărilor copiilor, care devin astfel mai ritmice și mai expresive. Aceste jocuri le ridică tonusul, activează și provoacă dorința de mișcare. Elementele de joc înlătură crisparea și transformă cântatul într-o activitate vie, complexă și deosebit de plăcută copiilor. Frumusețea jocului cu cântec stă în simplitatea, armonia și naturalețea lui, în participarea copiilor la joc cu tot elanul. Putem dinamiza o activitate de cântare prin elemente ce pot fi stabilite prin indicații de desfășurare și prin indicații de regie: „Ciocănele”, „La pădure”;sugerate de melodie: „Coroana”, „Câte unul pe cărare”;de ritm: „Lanțul”, „Cântec de primăvară”; de textul cântecului : „Bat din palme”, „Bate vântul crengile”.Unele din aceste jocuri reflectă aspecte de muncă, cum ar fi : „Brutarii”, „Moara”, în care copiii imită diferite mișcări specifice muncii. Altele oglindesc variate aspecte din viața lor: „Bat din palme”, „Nani ,nani”, jocuri cu prilejul cărora sunt reproduse mișcări foarte variate de trunchi, mâini, picioare. Unele jocuri cu cântec se referă la caracteristici ale animalelor și prin care copiii reproduc diferite mișcări: mersul animalelor, zborul păsărelelor sau glasul specific al animalelor: „Vrăbiuța”, „La pădure”, „Piticii”, „Căsuța din pădure”. Mișcarea pe muzică la vârstă școlară mică înseamnă: bătăi din palme, pe genunchi, pe piept etc.;pași egali, pe loc sau în deplasare; pași simpli de dans;ridicare ritmică pe vârfuri;mișcări ale brațelor, ale trunchiului ;mișcări sugerate de textul cântecului ; mânuirea jucăriilor muzicale .

Familiarizarea copiilor cu muzica de factură cultă se poate realiza printr-un set de tehnici care să le stimuleze implicarea și înțelegerea prin elemente de joc și motricitate. În acest sens, am încercat folosirea unor jocuri muzicale ritmice sau melodice cu obiecte obișnuite: hârtie de copt pe melodia “Radetzki March”-Strauss (diferență sunet-zgomot) sau “Clap-Clap-Song”-The Klaxons; jocul “Orchestra mea ritmică”-instrumente neconvenționale ; jocul “Mimul”- cu palmele, pe melodia ”Trisch Trsch Polca” ; dans în perechi-“Can Can”;cu șosete (A.Ponchielli)-inventând povești pe muzică , metode preluate de la prof.Ana Maria Rusu- profesor MERITO 2018, metode muzicale surprinzătoare dar cu rezultate neașteptate.

Dintre formele specifice de realizare a activităților muzicale, **audiția** este cea mai importantă, pentru că este prima care oferă elevului șansa contactului cu muzica pe care încă nu are posibilitatea de a o interpreta. Încă de la vârsta gânguritului, copilul este atras de lumea sunetelor, este atent

la zgomotele pe care le aude sau le provoacă el singur, recunoaște vocea mamei, sau a persoanelor care-l îngrijesc, este receptiv la sunete și indirect la muzică.

Prin audiție se dezvoltă deprinderea copilului de a asculta o piesă muzicală, de a înțelege mesajul acesteia și de a fi receptiv față de fenomenul muzical. A învăța copiii să cânte înseamnă a-i învăța mai întâi să asculte, să perceapă relațiile ritmico- melodice care concură la exprimarea unei idei. Prin audiții, copiii au posibilitatea să memoreze fragmente muzicale, să le recunoască, să le denumească și să le reproducă.

Audițiile muzicale organizate în școală includ un bogat fond informațional legat de exprimarea unor sentimente și gânduri despre lume și viață, stimulează capacitatea intelectuală, dezvoltă memoria voluntară și asigură legătura între aparatul auditiv și cel fonator.

Strâns legată de atenția auditivă, ascultarea determină toate fenomenele gândirii logice a copiilor, cu privire la perceperea elementelor sonore.

În stadiul ei primar și spontan, ascultarea are un caracter pasiv, de divertisment. Copiii le place să asculte muzică fără a-și pune problema înțelegerii și explicării acestor fapte sonore, care au valoare educativ- formativă, fără să înțeleagă faptul că, în esență, muzica este un limbaj sonor specific, ca și vorbirea, care trebuie ascultat cu înțelegere, pentru a putea fi tălmăcit. De aceea este necesar ca activitățile de audiție să fie ascultări active, copiii să știe de ce ascultă, ce urmăresc, ce descoperă și de ce le place ceea ce ascultă.

Pentru exemplificare am ales o audiție desfășurată la clasă de a IV-a, "Valsul florilor", din baletul "Spărgătorul de nuci" de Piotr Ilici Ceaikovski. Ideea a pornit de la o jucărie adusă de un copil, o păpușă care își mișca gura ca și când ar fi vrut să zdrobească ceva. Le-am spus copiilor că această păpușă seamănă cu un spărgător de nuci și pe parcursul mai multor zile le-am citit basmul lui E. T. Hoffman, în versiunea lui Alexandre Dumas- basm care reflectă lumea copilăriei într-o armonioasă împletire a realului cu fantasticul. Acțiunea basmului se desfășoară într-un orașel german, la o serbare organizată în casa primarului, cu ocazia Crăciunului. Fetița cea mică, Mașa, primește cadou o jucărie mecanică - un spărgător de nuci, care se transformă într-un prinț fermecător și ca mulțumire pentru ajutorul dat în lupta cu regele șoarecilor, o invită pe Mașa pe "muntele dulciurilor". Aici, Zâna Fondantelor organizează un bal în onoarea lor. În acest tablou se desfășoară o splendidă suită de dansuri, dintre care cel mai frumos este "Valsul florilor", devenit una din cele mai populare pagini simfonice ale lui Ceaikovski.

După citirea basmului, am lăsat să treacă un timp, până la desfășurarea audiției bucății muzicale, timp în care copiii au putut să-și împărtășească impresiile. Au ascultat în liniște piesa, după care, printr-o discuție dirijată, am scos în evidență faptul că melodia este antrenantă, exprimă delicatețea și fragilitatea florilor, mișcările unduioase pe care le fac în bătaia vântului.

Audiția muzicală are ca scop formarea gustului artistic, a dragostei pentru muzică, a deprinderii de a asculta în mod civilizată piesele muzicale, de a le urmări cu atenție pentru a le înțelege, de a-i familiariza pe copii cu "atmosfera muzicală".

Copilul sensibilizat muzical este o poartă deschisă spre educație, participă voluntar la propria sa formare, aderă mult mai ușor la problemele colectivului din care face parte, pe când copilul nedezvoltat afectiv "nu reverberează la nici un mesaj, este refractar la tot ce înseamnă comunicare și civilizație umană. (Lupu Jean – "Educarea auzului muzical dificil", Ed. Muzicală, București, 1988, pag.55)

BIBLIOGRAFIE:

- * Crenguța ,Oprea- „Strategii didactice interactive”, EDP, București, 2007.
- * Lupu, Jean "Educarea auzului muzical dificil", Ed. Muzicală, București, 1988

MUZICĂ ȘI ARTĂ OBȚINUTE PRIN DOBÂNDIREA UNOR TEHNICI VOCALE CORESPUNZĂTOARE

Prof. înv. primar: CODRESCU MARIANA
Colegiul Național „Ana Aslan”, Brăila

Dacă muzica nu-i în suflet, n-o căuta în fluier.
(Rabindranath Tagore)

La fel ca sportivii, muzicienii și alți profesioniști care își fac timp să se încălzească înainte să aibă un spectacol, un învățător trebuie să se asigure că elevii săi au vocea pregătită pentru orice situație. Mulți poate sar peste această etapă a încălzirii vocale, dar nu trebuie neglijată deoarece este un lucru vital. Vocea trebuie să fie pregătită ca să dea randament maxim.

În continuare, voi prezenta mai multe modalități și exerciții de încălzire diferite pe care le puteți folosi pentru a vă încălzi vocea dumneavoastră sau a copiilor, precum și câteva sfaturi și strategii pentru a le utiliza.

De ce?

Încălzirea vocii este esențială pentru a oferi o performanță excelentă. Când ne trezim dimineața vocea nu este pregătită 100%. O scurtă încălzire vocală poate ajuta elevul să devină relaxat și să se pregătească, parcurgând gama vocală și „activând” sau „trezind” diferitele părți ale vocii. Încălzirea poate contribui la reducerea apariției greșelilor, a zgomotului gurii și a fisurilor vocale.

Când?

Una dintre cele mai evidente perioade de încălzire este dimineața. Majoritatea oamenilor au nevoie de un timp destul de scurt pentru ca vocea lor să fie la potențial maxim după ce se trezesc dimineața. Incorporarea unei încălziri vocale în rutina de dimineață este o modalitate excelentă de a crea un obicei din asta.

Cum?

Nu este nevoie de o rutină de încălzire foarte lungă pentru a duce vocea acolo unde trebuie să fie. Probabil că 10-20 de minute sunt suficiente pentru a trezi vocea.

Încălzirea buzelor

Este o modalitate excelentă de a-ți trezi vocea și de a te deplasa prin diferitele registre vocale.

Cum se efectuează:

Se ține gura închisă și se scoate sunetul „B” păstrând un flux constant de aer. Acest lucru ar trebui să determine buzele să vibreze rapid – creând sunetul de „rulare” sau „tril”. Se începe prin a se face exercițiul pe un singur ton drept în intervalul de vorbire.

Încălzirea limbii

Această încălzire este similară cu exercițiul anterior, dar provoacă o vibrație a limbii în loc de buze și reprezintă un alt mod de a obține în același timp o rezonanță diferită în voce.

Cum se efectuează:

Se începe cu gura într-o poziție neutră, ușor deschisă și se face un sunet precum „TRRRR...”. Se menține un flux constant de respirație și se simte cum vârful limbii vibrează pe cerul gurii. Îse începe pe un singur pitch și se modulează.

Exercițiile de respirație pentru copii sunt activități structurate de respirație orientate către copiii, care pot îmbunătăți relaxarea, controlul emoțional și concentrarea. Pentru a personaliza exercițiile de respirație pentru copii, se poate combina respirația controlată cu tehnici ludice, cum ar fi imaginile, posturile și vizualizarea. Exercițiile de respirație le oferă copiilor un instrument simplu pentru a-și gestiona sentimentele, a face față stresului și a dezvolta reziliența. Aceste exerciții îi învață pe copii să reglementeze emoțiile, să reducă anxietatea și să se concentreze mai bine.

Dr. Darlene Buan-Basit (B.A.Sc.Hon., D.C. Chiropractician) spune că puteți practica respirația profundă și tehnicele de respirație cu copiii în mai multe moduri.

Cele mai ușoare exerciții de respirație pentru copii

Aceste exerciții de respirație oferă modalități creative și atractive de a efectua tehnici clasice de respirație, cum ar fi respirația pe burtă și respirația cu buzele strânse.

Exercițiul cu pene

Respirația cu pene îi învață pe copii despre controlul respirației. Îi învață pe copii diferențele dintre respirațiile puternice și respirațiile blânde și controlate. Această activitate poate, de asemenea, să lucreze asupra respirației adânci pe burtă și a expirării lente, care sunt esențiale pentru multe exerciții de respirație.

- Începeți cu copilul așezat confortabil
- Instruiți copilul să pună o pană în mână (sau o frunză), să respire adânc și să expire cât mai tare posibil
- Descrieți acest tip de respirație ca fiind un "suflu".
- În continuare, puneți copilul să exerseze respirația lentă, moale, astfel încât pana să plutească ușor.

Respirația în poziția copilului

Respirația în poziția copilului este o tehnică de respirație care combină poziția copilului din yoga cu respirații profunde.

Aceasta folosește imaginea de a respira în spate pentru a ajuta la facilitarea unei respirații controlate. Pentru a efectua acest exercițiu de respirație:

- Puneți copilul să intre în Poziția copilului
- Fruntea lui trebuie să fie pe pământ sau pe mâini
- Spuneți-i să își imagineze că respiră în spate
- Se poate folosi imaginea plămânilor în spate ca o cocoasă de cămilă sau aripi de gărgăriță, deschizându-se și închizându-se cu respirații mari.

Respirația cu buzele înclestate

Respirația cu buzele încrucișate este benefică pentru a-i face pe copii să încetinească și să devină mai intenționali cu respirația lor.

- Începeți într-o poziție așezată, cu picioarele încrucișate sau așezat pe genunchi.
- Rugați-i să inspire încet pe nas. Inspirația ar trebui să dureze aproximativ trei secunde
- La expirație, puneți-i pe copii să expire prin buzele strânse, asemănător cu suflarea lumânărilor de ziua de naștere.

Expirația ar trebui să dureze de două ori mai mult decât inspirația - este o singură respirație mare!

Dacă copiii au probleme în a înțelege cum să strângă buzele, spuneți-le să își imagineze că suflă în mâncare fierbinte.

Respirația cu bule

Respirația cu bule este ceea ce pare a fi: suflarea bulelor.

Această tehnică vă va permite să vă învățați copilul cum să se concentreze pe respirații controlate și calme.

Pentru a sufla bule mari, copiii vor trebui să expire încet și calm, pentru a nu face bulele să se spargă. Această practică vă va ajuta să îi învățați să respire calm și cum să își controleze respirația.

Respirația iepurașului

Exercițiul cu respirația iepurașului este un exercițiu distractiv și plin de imaginație pentru a-i învăța pe copii cum să-și controleze respirația.

Cu acest exercițiu, copiii inspiră de obicei scurt și rapid în nas și apoi expiră încet pe gură. Această combinație de inhalări scurte și expirații mai lente îi ajută pe copii să se angajeze într-o respirație conștientă și controlată, făcând-o în același timp distractivă și jucăușă.

Respirația șarpelui

Exercițiul de respirație a șarpelui este un exercițiu distractiv și captivant, adesea predat copiilor mici ca o introducere în respirația profundă.

Pentru a efectua acest exercițiu, copiii inspiră încet și adânc pe nas, umplându-și plămânii, apoi expiră încet pe gură în timp ce șuieră ca un șarpe.

Acesta îi încurajează pe copii să exerseze respirația profundă și controlată, în timp ce le stârnește **imaginația**.

Respirația profundă a buricului

Se pot folosi imaginile pentru a-i ajuta pe copii să practice respirația ventrală. Acesta este un exercițiu de respirație excelent pentru a învăța tehnici de respirație adecvate și pentru a obține efecte de calmare mentală și fizică. Folosiți acești pași și imagini pentru a preda această tehnică:

- Îndemnați copilul să se întindă pe spate
- Cereți-i să își pună o mână pe burtă și una pe piept
- Cereți-i să inspire adânc și să umple atât burta cât și pieptul ca pe un balon, lăsând mâinile de pe burtă să se ridice.
- Apoi, expirați încet
- Acum, puneți-i să încerce din nou să inspire adânc, dar să își umple doar burta. Aceasta este o respirație de relaxare sau o respirație profundă a burții.

Respirații de foc ale dragonului

Respirația de foc a dragonului este un exercițiu de respirație revigorant care îi energizează și îi excită pe copii.

În acest exercițiu, copiii inspiră adânc pe nas și apoi expiră cu putere pe gură, scoțând un sunet răgușit, imitând respirația înflăcărată a unui dragon.

Această practică nu numai că învață controlul respirației, dar ajută și la eliberarea excesului de energie și stimulează sentimentul de joacă și forță. Repetați acest proces până când copilul dumneavoastră se simte calm.

Respirația bondarului

Acesta este un exercițiu de calmare pentru copii, indiferent de vârsta copilului, ideal pentru reducerea stresului și a anxietății. Copiii inspiră adânc și apoi creează o expirație lungă cu un zumzet, ca un bondar.

Această activitate de respirație poate fi practică stând confortabil, adesea cu un animal de pluș preferat, pentru a spori sentimentul de relaxare.

Zbârnăitul și șuieratul acestui exercițiu, asemănător cu suflarea bulelor, ajută la concentrarea atenției copilului asupra respirației, ceea ce îl face o tehnică jucăușă, dar eficientă pentru toate vârstele.

Respirația bondarului este deosebit de bună pentru a-i învăța pe copii cum să gestioneze controlul respirației și poate fi o rutină liniștitoare înainte de culcare.

Există, de asemenea, și alte exerciții de respirație care pot fi recomandate:

1. Întins pe podea, încearcă să direcționezi aerul inspirat spre zona abdominală-costală până când coastele, din cauza dilatației produse de inspirarea profundă a aerului, ating podeaua.

Acest exercițiu trebuie repetat în mai multe reprize, până când te obișnuiești să respiri intercostodiafragmatic.

2. Ridică-te în picioare, lipește-te cu spatele de perete și repetă același gen de exercițiu pentru a putea fi sigur că îl poți executa și în poziție verticală.

3. Înfășoară o eșarfă în jurul taliei, respiră, strânge eșarfa și în momentul expirării eșarfa trebuie desfăcută de aceeași dilatare a zonei costale-abdominale.

4. Exerciții fizice pentru întărirea mușchiului diafragmatic: extensii-aplecări din poziție orizontală, ridicarea picioarelor la 45 de grade și coborârea lor ușoară.

5. Pentru mobilizarea diafragmei, inspiră, apoi expiră scurt cu putere, ca și cum ai sufla peste o suprafață plină de praf pentru a-l îndepărta. Expiră în reprize scurte de câte 5 ori, alimentează-te cu aer, apoi repetă exercițiul.

6. Inspirație și expirație scurtă și rapidă pe gură încercând să imiți un cățel obosit.

7. Inspiră în reprize scurte ca și cum ai mirosi o floare.

8. Pentru mărirea frazei expirate, folosește un cronometru, inspiră și apoi expiră pe consoana „s”.

Când ajungi să expiri 40-50 de secunde e perfect.

Nu face aceste exerciții complete mai mult de 5-10 minute, pentru că există pericolul de a te supraventila.

Probabil vei simți o amețelă ușoară, dar este absolut normală.

Prin parcurgerea acestor etape: emisii, respirație, efecte vocale și luminozitatea sunetului aveți premisele unei tehnici vocale complete și sănătoase.

Emisiile vocale

Există patru moduri în care putem emite sunete cântate sau vorbite: voce de cap, piept, nazal sau belt. Prin execuția lor corectă putem fi cunoscătorii unei tehnici vocale sănătoase!

Cathrine Sadolin în tratatul ei „Complete Vocal Technique” redenumeste termenii pentru cele patru emisii vocale în moduri: neutral, curbing, overdrive și edge. Se referă la aceleași tipuri de emisii, însă e o diferență de terminologie. Studenții se vor familiariza cu acești termeni pe măsură ce învață și aplicarea emisiilor alternativ în cântat.

Respiratia

Un alt capitol important din tehnica vocală este respirația. Este extrem de important să știm cum să folosim mușchiul diafragmei pentru susținerea sunetului și a frazei muzicale.

Efectele vocale

Efectele vocale se execută fie prin mișcarea laringelui, așa cum este vibrato, fie prin alternarea rapidă a emisiilor chest-head și head-chest așa cum este break vocal și yodlerul.

O altă modalitate este închiderea și deschiderea rapidă a corzilor vocale, efect care se numește vocal fry sau creak.

Down slash, up slash, atacul de glotă, sunt de asemenea efecte vocale ce se folosesc pentru atacarea sunetului sau închiderea lui. Pentru muzica rock se folosesc foarte des distortion, grunt, rattle sau screams.

“Luminozitatea” sunetului

Ultimul capitol din tehnica vocală o reprezintă luminozitatea sunetului prin deschiderea gurii sau închiderea acestuia, printr-un simplu zâmbet pentru un sunet luminos sau prin cupolarea sunetului și închiderea gurii pentru un sunet închis (dark) sau cântatul cu maxilarele închise pentru un sunet agresiv.

BIBLIOGRAFIE:

1. Exerciții de respirație pentru copii - The OT Toolbox.

2. Cum patru respirații profunde îi pot ajuta pe copii să se calmeze
3. Respirația diafragmatică cu copiii mici: Un studiu de fezabilitate | Request PDF
4. Respirația iepurașului și alte exerciții de împuternicire, calmare și autoreglare - Sursa ta de terapie
5. To Baby and Beyond - Tehnici de respirație yoga pentru bebeluși și copii mici: respirația șarpelui
6. Exerciții de respirație pentru copii - Dr. Mayank Shukla
7. Tehnici de relaxare: Controlul respirației ajută la înăbușirea răspunsului eronat la stres - Harvard Health

PROIECT DIDACTIC

Prof. înv. primar: Bounegru Violeta-Georgiana
Școala Gimnazială „Nedelcu Chercea”, Brăila

Aria curriculară: Arte

Disciplina: Muzică și mișcare

Unitatea tematică: „Sunt copil în fiecare zi”

Subiectul lecției: „Primăvara”

Tipul lecției: Formarea de priceperi și deprinderi

Forma de realizare: Lecție integrată

Discipline integrate:

- a) Comunicare în limba română – C. L. R
- b) Arte vizuale și abilități practice – A. V. A. P.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- Muzică și mișcare – M. M.
 - 2.1. Cântarea în colectiv, în grupuri mici și individual, asociind dirijatul intuitiv;
 - 3.1. Manifestarea adecvată pe muzică, sugerată de anumite elemente de limbaj muzical.
- Comunicare în limba română – C. L. R.
 - 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj scurt, pe teme accesibile, rostit cu claritate;
 - 2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare;
- Arte vizuale și abilități practice – A. V. A. P.
 - 1.1. Sesizarea semnificației unui mesaj simplu, exprimat prin desen/pictură/modelaj/colaj/desen animat, care reflectă un context familiar;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1: Să-și însușească corect elementele de tehnică vocală;

O2: Să execute corect exercițiile de intonație pentru omogenizarea vocii păstrând ritmul, durata, înălțimea sunetelor;

O3: Să interpreteze corect și expresiv noul cântec, individual sau în grup;

O4: Să ilustreze prin colorare versurile cântecului.

STRATEGII DIDACTICE

- **Resurse procedurale:** conversația, explicația, demonstrația, cântarea vocală, jocul de mișcare;
- **Resurse materiale:** recompense, fișe de lucru, planșă cu un peisaj de primăvară, laptop, videoproiector;
- **Forme de organizare:** frontală, pe grupe, individuală.
- **Forme de evaluare:** Observarea sistematică a comportamentului elevilor, aprecieri verbale, evaluarea orală.

BIBLIOGRAFIE:

- Programe școlare aprobate prin Ordin al Ministrului Educației Naționale Nr. 3418 / 19.03.2013.
- <https://www.youtube.com/watch?v=1BpE-WrWFgw>
- www.edupreșcolar.ro

• DEMERS PEDAGOGIC

Nr. crt.	Etapetele lecției	Ob. op.	Conținutul informațional al lecției și demersuri didactice	Strategia didactică			Evaluare
			Activitatea învățătoarei	Resurse procedurale	Resurse materiale	Forme de organizare	
1.	Moment organizatoric		- Asigur un climat educațional favorabil pentru desfășurarea lecției. Elevii își aleg recompensele pentru care vor lucra.	conversația	recompense	frontal	observarea sistematică
2.	Reactualizarea cunoștințelor	O3	- Se intonează cântecul „Iarna, să te duci cu bine!”, însoțit de mișcările sugerate de versuri.(Anexa 1)	conversația explicația		frontal	observarea sistematică
3.	Captarea atenției		- Se prezintă o planșă cu anotimpul primăvara. Se poartă o conversație pe baza acesteia, intuindu-se elementele	conversația explicația	planșe	frontal individual	observarea sistematică

			specifice. - De asemenea se prezintă o planșă cu imaginea unui capac (cireș), desfrunzit și se poartă o conversație pe baza acesteia. - Se insistă pe faptul că elevii pot „înveseli” copacul, îmbrăcându-l cu flori, frunze, fluturi. - Pe măsură ce elevii vor da răspunsuri corecte, vor lipi pe copac elementele care-i lipsesc.	ția			
4.	Anunța-rea subiectului și a obiectivelor		- Elevii vor fi informați despre tema și obiectivele propuse și anume că vor învăța un cântec numit „Primăvara”.	explica-ția		frontal	observarea sistematică
5.	Dirija-rea învățării	O1 O2	- Se audiază noul cântec și se poartă o discuție pe baza versurilor (Anexa 2) - Se desfășoară următoarele activități muzicale: a) Exerciții de respirație sub formă de joc: - umflăm balonul - mirosim florile - suflăm păpădiile b) exerciții de încălzire a vocii sub formă de joc: - imităm sunetele din natură (zumzăitul albinei, sâsăitul șarpelui, ciripitul păsărelelor). - Se intonează cântecul model, se dă tonul și semnalul de început, urmărindu-se respectarea regulilor de însușire corectă a cântecului. - Se vor memora versurile primei strofe ale cântecului, apoi se va trece la memorarea	demon-strația explica-ția memori-zarea	laptop video-proiec-tor	frontal indivi-dual	observarea sistematică

		O3	<p>cele de-a doua strofe și a treia.</p> <p>- După învățarea versurilor, se va trece la cântarea propriuzisă a cântecului, realizând mișcări potrivite pentru fiecare vers în parte.</p> <p>- Cântarea se va realiza pe grupe, apoi fete – băieți și la final întreg colectivul de elevi.</p>	cântarea vocală			
6.	Fixarea cunoștințelor	O3	- Se desfășoară un concurs de interpretare între elevi: pe grupe, individual.	conversația explicația cântarea vocală		pe grupe individual	observarea sistematică
7.	Obținerea performanței	O4	- Se împart fișele de lucru, în care elevii vor avea de realizat câteva sarcini legate de conținutul textului, cântecului nou învățat. (Anexa 3)	exercițiul	fișe de lucru	individual	
8.	Evaluare	O4	- Propun elevilor să coloreze o imagine în care sunt prezente elementele care se regăsesc în versurile, noului cântec „Primăvara”, pe fondul muzical al melodiei învățate astăzi (Anexa 4)	explicația exercițiul	fișe de lucru	individual	aprecieri verbale
9.	Încheierea activității		<p>- Se fac aprecieri globale și individuale.</p> <p>- Evidențiez elevii care au fost activi în timpul orei și au răspuns corect.</p> <p>- Pentru participarea la lecție, toți elevii își vor scrie numele pe florile rămase pe bănci și le vor lipi pe copăcel.</p>	explicația conversația	stimulente	frontal individual	aprecieri verbale

Anexa 1

Iarnă, sa te duci cu bine

1. Iarnă, să te duci cu bine,
Primăvara vine, vine,
Vestitorii au sosit
În zăvoiul întinerit!
Vestitorii au sosit
În zăvoiul întinerit!

2. Mult dorita primăvară,
Ne jucăm din nou pe-afară.
Sub caisul înflorit
Bine, bine ai venit!
Sub caisul înflorit
Bine, bine ai venit!

Anexa 2

Primăvara

Mii de albine, sute de fluturi
Zeci de copii aleargă pe câmp,
Mii de culori, sute de flori,
Dar doar una e primăvara.

Soarele-apare, iarba răsare,
Câmpu-nverzește, pomu-nflorește.
Pasărea cântă, copilul zburdă,
Ziua-i mai lungă și noaptea-i mai scurtă.

Anexa 3

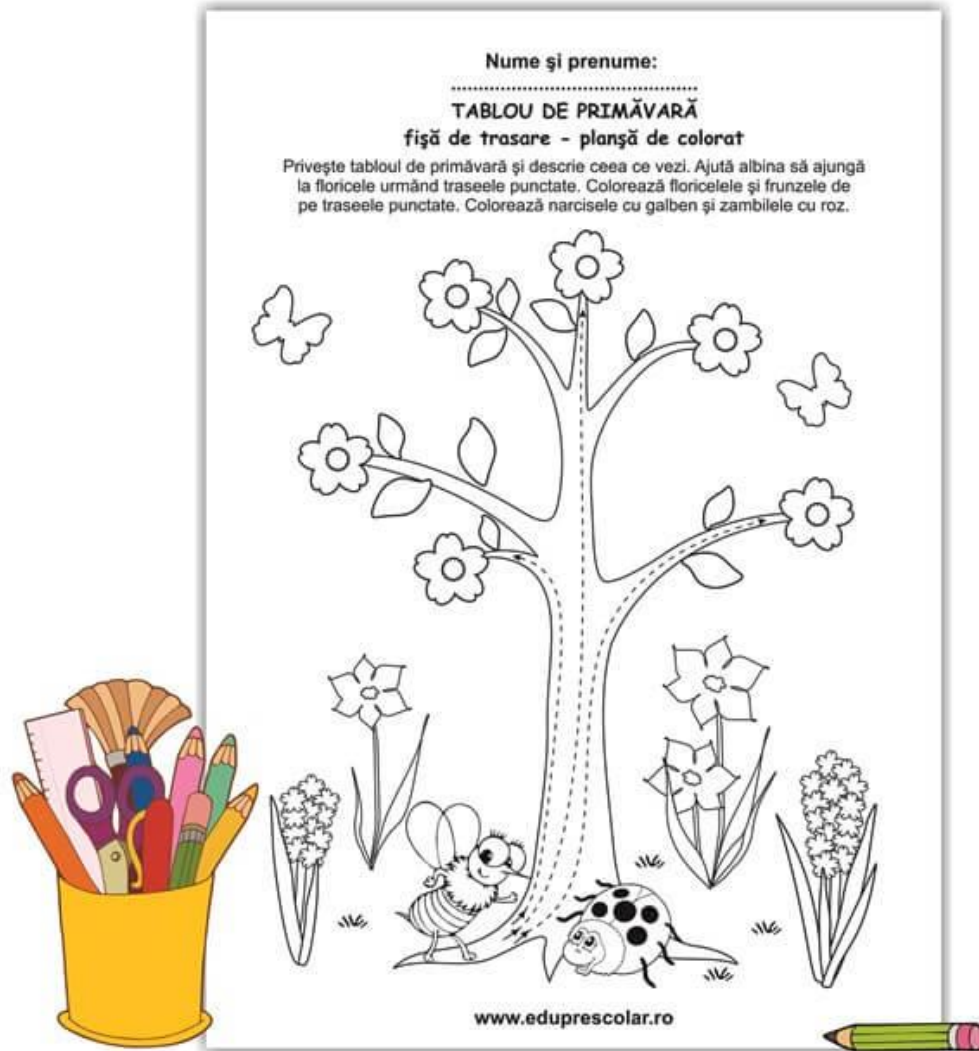
TABLOU DE PRIMĂVARĂ

fișă de trasare - planșă de colorat

Nume și prenume:
.....

TABLOU DE PRIMĂVARĂ
fișă de trasare - planșă de colorat

Privește tabloul de primăvară și descrie ceea ce vezi. Ajută albina să ajungă la floricele urmând traseele punctate. Colorează floricele și frunzele de pe traseele punctate. Colorează narcisele cu galben și zambilele cu roz.

www.eduprescolar.ro

Anexa 4

PRIMĂVARA A SOSIT!

fișe pentru dezvoltarea atenției
și concentrării

CAUTĂ DIFERENȚELE

Nume și prenume:

PRIMĂVARA A SOSIT!

Colorează elementele specifice anotimpului primăvara.
Tăie cu o linie elementele ce nu sunt specifice anotimpului primăvara.

www.eduprescolar.ro

Nume și prenume:

PRIMĂVARA A SOSIT!

Privește cele două imagini și caută diferențele.
Desenează elementele care lipsesc astfel încât cele două imagini să fie la fel.

www.eduprescolar.ro

ROLUL EDUCAȚIEI MUZICALE LA VÂRSTA ȘCOLARULUI MIC

Prof. înv. primar: OSTACHE CARMEN-SIMONA
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Brăila

Rolul educației în viața copiilor are sarcina de a promova și a le cultiva acestora valorile materiale și spirituale ale neamului, interesul de cunoaștere și de diferențiere a artei adevărate sau autentice, precum și de a le dezvolta gustul pentru frumos, creativ și inovator.

Educația muzicală, începută uneori de la grădiniță, a devit cu siguranță un fundament al necesității continuării ei și în celelalte perioade de vârstă, mai ales în practica muzicală profesionistă, în participări active la formații muzicale colective, ce au deschidere impresionantă în lumea contemporană. Astfel, nu trebuie neglijat nicio clipă adevărul că pentru copil arta înseamnă un mijloc de exprimare, un mijloc de manifestare și exteriorizare a lumii sale interioare, a tendințelor și aspirațiilor sale, care își găsesc în artă o traducere mai directă, uneori și mai directă decât prin cuvânt.

Muzica de bună calitate atrage elevul, cu toată ființa sa, atât în procesul de instrucție și educație, cât și în activitățile extrașcolare, unde copilul se antrenează cu plăcere în orice acțiune însoțită de melodie, care îl determină să cunoască creația muzicală cultă, să respecte marile valori muzicale și personalitatea compozitorilor naționali și universali.

Intrarea în școală marchează începutul celei de-a treia subperioade a copilăriei, ce se va întinde pe un spațiu de patru ani (între 6 – 7 ani ~10 – 11 ani), până în pragul pubertății și cel al preadolescenței. Este considerată o perioadă de tranziție, iar perioadele acestea se înscriu în ceea ce psihologii denumesc „momente de criză ale dezvoltării”. Acum apar manifestări tensionale, stări conflictuale, schimbări fundamentale în personalitatea copilului, care generează noi probleme în calea procesului educațional.

Procesul învățării a devenit activitatea de bază, a însușirii cunoștințelor noi, și în ciuda faptului că învățarea este o activitate impusă din afară, aceasta solicită eforturi și urmărește scopuri neînțelese de copil la început. Tot în această etapă se modifică și relațiile copilului, deoarece situația de elev este legată de anumite obligații și drepturi din perspectiva vieții pe care o începe.

Senzațiile școlarului mic se subordonează noului tip de activitate, respectiv învățarea, modelându-se în funcție de solicitările specifice acțiunilor pe care le întreprinde. Sensibilitatea tactilă se dezvoltă mult la nivelul mâinii, putând diferenția formele fine sau chiar mărimea obiectelor, iar cea auditivă înregistrează progrese pe linia capacității de diferențiere a sunetelor muzicale.

Tot în această etapă, percepția câștigă noi dimensiuni, evoluând și crescând acuitatea perceptivă față de componentele obiectului perceput. Astfel, se dezvoltă percepția spațială datorită îmbogățirii experienței proprii de viață a copilului, cresc distanțele pe care acesta le percepe și se precizează direcțiile – dreapta, stânga, înainte, înapoi.

Percepția timpului înregistrează și ea o nouă etapă de dezvoltare. Timpul devine un stimul care se impune tot mai mult în conștiința copilului, iar orientarea precisă în raport cu secvențele lui devine o necesitate.

Reprezentarea suportă modificări esențiale în această perioadă, perioadă în care copilul reușește să descompună reprezentarea în părți componente, în elemente și caracteristici cu care poate opera, independent de contextul situației, incluzând informațiile în noi combinații, și astfel

creând noi imagini. Reprezentarea va servi la realizarea proceselor imaginației, gândirii și a diferitelor forme de activitate creatoare.

De la gândirea intuitivă se trece la gândirea operativă. Perioada cuprinsă între 7 –11 ani este cunoscută sub denumirea de stadiul operațiilor concrete sau stadiul concret- operațional.

Operațiile concrete conferă intelectului o structură calitativ deosebită, imprimând gândirii un caracter operatoriu. Apar și se consolidează construcțiile logice-mediate, în care copilul devine capabil să explice, să argumenteze, sau să dovedească adevărul judecăților sale.

În procesul de învățământ se dezvoltă operațiile de gândire indispensabile oricărei activități intelectuale (analiza și sinteza, comparația, abstractizarea, clasificarea etc.), iar în cursul micii școlarități se dezvoltă atât limbajul oral, cât și cel scris. Una din laturile importante ale limbajului oral este conduita de ascultare.

Specific vârstei școlare mici este creșterea considerabilă a volumului memoriei și prelungirea timpului de reținere. Comparativ cu clasa I, în clasa a IV-a se memorează de 2-3 ori mai multe cuvinte sau informații. Noțiunea de a memora începe să se fixeze odată cu clasele a III-a și a IV-a, moment în care, copilul este capabil să-și planifice în timp memorarea unui material oarecare și să se autocontroleze în procesul reproducerii celor memorate.

Tot în această etapă este foarte mult solicitată imaginația reproductivă, fiind în strânsă legătură cu cea creatoare datorită cunoștințelor acumulate despre, construcția, originea și condițiile de producere a lucrurilor. Formele creative ale imaginației școlarului mic sunt stimulate de joc și fabulație, de povestire și compunere, de activitățile practice și muzicale, de contactul cu natura și de sarcinile de muncă.

Regimul muncii școlare, prin sarcinile multiple și complexe ce atribuie, impune micului școlar o foarte mare disciplinare a conduitei generale și o permanentă solicitare a atenției. La începutul micii școlarități capacitatea de concentrare este încă redusă, ca și volumul atenției, având posibilitatea de se dezvoltă chiar din primul an de școală.

Spre deosebire de latura emoțională destul de extinsă din cauza situațiilor concrete în care se află copilul, sentimentele se caracterizează prin stabilitate. Amplificarea interacțiunilor psihosociale, a vieții și muncii în grup, conduc la accentuarea sensibilității umane și implicit la consolidarea unor sentimente morale, dezvoltându-se astfel sentimentul răspunderii, delicatețea, noblețea și dăruirea afectivă. Relația cu profesorul favorizează dezvoltarea sentimentului de încredere, în același timp creându-se stima și atașamentul față de persoana celui care îl educă și îl instruieste.

Activitățile școlare conduc la apariției unor calități, printre care se numără: sârguința, perseverența, conștiinciozitatea, punctualitatea, spiritul de organizare. Desigur că nu trebuie să le excludem pe cele negative: indiferența, neglijența, superficialitatea, dezorganizarea, atitudini ce pot afecta potențialul intelectual bun.

Complexitatea dezvoltării psihice în această etapă conferă școlii un rol special, școala contribuind în egală măsură la stimularea și consolidarea tuturor aspectelor în cece privește cele trei dimensiuni: intelectuală, afectivă și relațională.

BIBLIOGRAFIE:

1. Benteiu, Pascal – *Gândirea muzicală*, Editura Editura Muzicală, București, 1975.
2. Dragu, Anca; Cristea, Sorin – *Psihologie și pedagogie școlară*, Editura Ovidius, University Press, Constanța, 2002.
3. WALLON H - *Psihologia copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

CONFEȚIONAREA JUCĂRIILOR MUZICALE

Prof. înv. primar: Pătrașcu Andreea
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Ora de *Muzică și mișcare* este una dintre preferatele elevilor, deoarece le stimulează latura expresivă, dându-le o anumită libertate de exprimare. Copiii pot asocia textului diferite mișcări, pot fi spontani. De asemenea, ei sunt încântați de faptul că pot interpreta vocal cântecele și se pot însoți de percuția corporală, dar și de jucăriile muzicale.

Ritmul este elementul muzical care dă viață muzicii și va fi exprimat de către copii prin mișcarea întregului corp, prin manipularea diferitelor jucării muzicale, în cadrul diferitelor activități ritmice pe care le practică, în toate jocurile cu text și cânt.

Jucăriile muzicale pot fi cumpărate din comerț, dar cel mai bine este să fie realizate de elevi, prin reciclarea anumitor materiale. În felul acesta, ei le vor aprecia și le vor păstra cu mai multă grijă, reprezentând munca lor. Prin confecționarea acestora de către elevi, avem o dublă realizare: dezvoltarea abilităților practice și dezvoltarea simțului practic în concordanță cu cel artistic.

Exemple de jucării muzicale care pot fi realizate în cadrul orelor sunt:

1. Toba

Materiale folosite: o cutie de conservă, un balon, foarfece, o bandă elastică, diferite tipuri de hârtie, abțibilduri.

Mod de realizare:

I. Se taie balonul cu foarfecele, despărțind zona tubulară de cea sferică.

II. Se întinde bine balonul deasupra cutiei de conservă pentru ca sunetul tobei să fie mai bun (pentru a crește rezistența, se pot folosi două baloane). Ca să nu se desprindă, se asigură balonul cu ajutorul benzii elastice sau a unui șnur.

III. Se decorează cu hârtie creponată, hârtie colorată, stickere.

IV. Pentru a bate toba, se pot folosi degetele, diferite bețișoare sau creioane.

2. Maracas

Materiale folosite: minge din plastic subțire, ziar (șervețele), aracet, pensule, acuarele, lac (opțional).

Mod de realizare:

I. Aracetul se diluează cu puțină apă.

II. Ziarul se rupe bucățele potrivit de mari.

III. Cu pensula se unge mingea din plastic cu aracet și se lipesc de jur împrejur fâșii de hârtie. După ce s-a învelit în mai multe straturi suprapuse de hârtie de ziar, mingea se îmbracă în ultima „cămașă” de hârtie albă și se pune la uscat.

IV. Se lasă la uscat la căldură, iar apoi, obiectul se lovește de un corp dur pentru a se sparge mingea din interior. „Cioburile” prinse înăuntru vor suna în momentul în care maracasul se va agita.

V. Decorarea lui se face de fiecare copil, în funcție de preferințele lui.

3. Zornăitoarea

Materiale folosite: tubul de la rola de hârtie de bucătărie/hârtie igienică, acuarele, pensulă, bandă adezivă colorată, foarfecă, boabe de orez/fasole, hârtie de împachetat, lipici, carioci.

Mod de realizare:

- I. Se pictează exteriorul rolei de carton.
- II. Se taie câteva benzi adezive și se lipesc la capătul rolei, acoperind deschiderea.
- III. Se umple rola cu orez sau fasole, dar se lasă destul spațiu ca să se poată puteți mișca înăuntru.
- IV. Se acoperă și celălalt capăt al rolei cu bandă adezivă sau cu o bucată de material/hârtie asigurată cu un elastic.
- V. Se decupează câteva fâșii de hârtie și se lipesc pe rolă de jur împrejur sau se înfășoară ațe de diferite culori.
- VI. Se decorează cu ajutorul cariocilor.

4. Naiul

Materiale folosite: paie de plastic, bandă adezivă și pene decorative.

Mod de realizare:

- I. Se lipesc paiele împreună cu ajutorul unei benzi adezive late.
- II. La un capăt, se taie paiele oblic.
- III. Se decorează cu bandă adezivă colorată și pene.

5. Chitara

Materiale folosite: cutie de carton, tub de carton, aracet/bandă adezivă, hârtie autocolantă, abțibilduri, carioca, 12 piuneze, benzi elastice, carton, bețișoare înghețată, panglică.

Mod de realizare:

- I. Se decupează o gaură la mijlocul unei cutii de carton (pentru gaura de sunet) și una mai mică în lateral (pentru gățul chitarei).
- II. În gaura din lateral, se prinde un tub de carton (unul mai lung, cum ar fi cel de la prosoapele de hârtie), se lipește bine cu aracet sau se fixează cu bandă adezivă.
- III. Se decorează chitara cu hârtie autocolantă, stickere, carioci, etc.
- IV. Se înfig șase piuneze pe o parte și șase pe cealaltă parte a cutiei, la o distanță de 2 centimetri una de cealaltă (pentru a lăsa loc corzilor să vibreze). Se leagă de ele șase benzi elastice și se întind bine deasupra găurii de sunet.
- V. Se introduc două bucati de carton sub corzile elastice, una la un capăt, una la celălalt capăt al corzilor, pentru a le înălța puțin nivelul.
- VI. La final, pentru un aspect similar cu al unei chitare, se adaugă și câteva bețișoare de înghețată pe post de cheițe de acordaj și o panglică de la un capăt la altul, pe post de cureauă.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** *Programa școlară pentru disciplina Muzică și mișcare Clasele a III-a-a IV-a*, MEN, București, 2014.
2. <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20III-a/Muzica%20si%20miscare/Uy5DLiBDT1JJTIQgTE9H/#p=39>
3. <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20IV-a/Muzica%20si%20miscare/Aramis/>

RITMUL – MĂSURA DE DOI TIMPI, PĂTRIMEA, OPTIMEA, DOIMEA

Prof. învăț. primar: BOLOCAN MARIUS
Liceul Tehnologic „Nicolae Titulescu”, Însurăței

FIȘĂ DE LUCRU

1. Realizează corespondența:

doimi

pătrimi

optimi

2. Completează rândurile cu note care au durate de:

pătrime _____

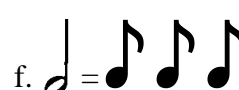
optime _____

doime _____

3. Încadrează următoarele note în măsura de $\frac{2}{4}$ și separă-le prin bară de măsură.

4. Taie variantele greșite.

RELAȚIA DINTRE ARTĂ ȘI LITERATURĂ

Prof. PETRE DANIELA

Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Brăila

Arta – literatura, două cuvinte simple dacă sunt privite separat. Împreună însă formează un tot, un întreg completându-se. Educația muzicală și artele plastice exprimă de multe ori starea afectivă, sufleteasca a omului, iar literatura completează această stare prin sensibilitatea cuvintelor. Între arte și literatură există o legătură ce nu are practic nevoie de demonstrație.

Cuvintele au culoare, cuvintele pictează. Culoarele vorbesc, construiesc un univers sensibil, o gamă de senzații vizuale egală cu un alfabet care creează un limbaj. S-ar părea că picto- poezia ca disciplină artistică, ar avea o rațiune, îngemănând valorile înrudite a două forme de exprimare artistică. În pictură însă, dacă artistul înlocuiește culoarea albastră a cerului, cu roșu, verdele lanului cu galbenul, verzuiul apei cu violetul etc, schimbările acestea sunt evidente numai pentru el. Pentru spectator ele nu apar ca schimbări, ci ca o viziune personală a artistului. În artele plastice se folosește metafora cu sens larg de „prezentare a ceva prin altceva”. În cadrul ei întâlnim totuși unele diferențieri purtând denumiri ca : personificare, simbol, alegorie etc.

Pentru materializarea unei idei abstracte se recurge la personificare. „Primăvara” cu frumusețea și gingășia ei, „Toamna” cu belșugul ei sunt personificate prin câte o femeie încărcată cu flori sau purtând roade ale pământului. Într-o scenă de luptă pe baricadele Parisului din 1830, pictorul E. Delacroix a introdus, central, în tabloul său un chip de femeie care trage după sine mulțimea răsculată. Ea reprezintă libertatea. Într-o mână ține arma, iar în alta drapelul.

E. Delacroix - Libertatea călăuzind poporul

Femeia din tablou personifică libertatea sau simbolizează libertatea. Același lucru se poate spune despre statuile lui Michelangelo de pe mormântul familiei Medici de la San Lorenzo din Florența. Ele personifică, simbolizează „Aurora”, „Amurgul”, „Ziua” și „Noaptea”, ba se spune chiar că sunt o prezentare alegorică a scurgerii timpului. Dacă uneori personificarea poate fi considerată drept simbolizare, asta nu înseamnă identificare și eliminare. În tabloul alegoric „Deșteptarea României” de Gheorghe Tattarescu (1820-1894), România e simbolizată printr-o femeie. Ea este trezită din somn de un înger, mesager simbolic al destinului, care îi ridică de pe ochi vălul (alt simbol) care, ținând-o în întuneric, a împiedicat-o să vadă viitorul.

Gheorghe Tattarescu - Deșteptarea României

Frumusețile peisajului românesc și chipul oamenilor de la țară se regăsesc atât în opere literare, cât și în picturi. Peisajele din pânzele lui Nicolae Grigorescu sunt feerice, vapoase, pline

de poezie și îndemn la visare. Femeile sunt frumoase, suave, zvelte. Ciobanii, stăpâni peste plaiuri, sunt mândri și maiestuoși. Carele, ce se întorc de la muncă și de la târg, înaintează alene trase de boi blajini. Oamenii au o demnitate sărbătorească ce ascunde suferințele pe care le au. Grigorescu a trecut peste ele. N-a văzut decât partea frumoasă, pitorească spre care îl conduce firea sa optimistă, ce pune „ecran roz” de filtrare aspectelor sumbre ale vieții.

Nicolae Grigorescu - Car cu boi

Când însă a fost nevoie, și asta s-a întâmplat cu ocazia războiului de independență, Grigorescu a arătat ce forță și câtă vitejie stăteau ascunse în omul înfățișat de el liniștit, fericit și pașnic. Sufletul românesc s-a recunoscut în arta sa, artă pe care a îmbrățișat-o cu entuziasm frenetic. Succesul ei a determinat până și pe pictorii academisti să abordeze, cu mai multă frecvență subiectele lansate de Grigorescu. Ștefan Luchian (1868—1916) a lărgit tematica grigoresciană introducând mahalalele bucureștene, florărese, spălătorese, oameni necăjiți. Pe țăran l-a văzut copleșit de griji și nevoi, gata să scape de ele prin izbucniri intempestive.

În tabloul „La împărțitul porumbului”, grupul compact de bărbați, femei și copii se îndreaptă salvator către locul de împărțea al roadelor, prevestind parcă, cu doi ani înainte, răscoala din 1907 a poporului obijduit. Ca tehnică, în locul unei transfigurări vapoaze și poetice a naturii, el practică o pictură precizată ca volum, viguroasă ca pastă, de intensă putere cromatică, a cărei frumusețe cu rezonanță populară stă legată de real, de natural.

Ștefan Luchian - La împărțitul porumbului

O modalitate de a verifica dacă elevii și-au însușit anumite opere literare este să le cerem să ilustreze prin desen conținutul unei strofe sau al unei opere literare. În cadrul activităților din grădiniță se folosește ca și metodă uzuală povestirea după imagini, ajutând astfel copiii să reconstituie acțiunea unei povești pe baza imaginilor prezentate.

În desen, copiii de 6-7 ani caută să redea și trăsăturile specifice ale personajelor pe care le reprezintă, stările lor afective. Astfel, vulpea din poveste apare cu un bot lung, ascuțit, cu o coadă puternică, stufoasă. Ursul este masiv, butucănos, ceea ce lasă să se întrevadă mișcările lui greoaie. Aceste posibilități creatoare, ca și cele de redare plastică, continuă să se dezvolte și mai mult la grupa mare.

În cadrul activităților cu temă aleasă (să reprezinte imagini dintr-o poveste învățată), preșcolarii mari nu se mai mulțumesc cu simpla reproducere a unor imagini sau teme pe care ei le-au mai redat, ci, slujindu-se de aceste imagini sau conținuturi literare, ei compun din proprie inițiativă teme tot mai noi.

Micile compoziții realizate de ei au mai multă unitate, elementele temei se leagă strâns între ele și se explică. Personajele sunt surprinse (cel puțin ca intenție) în postura cerută de scena respectivă.

Pentru ca activitățile de educație plastică să fie mai atractive, iar conținuturile învățării să fie asimilate de elevi într-un mod mai plăcut, am folosit un set de poezii. Ținând seama de atașamentul elevilor pentru o formă simplă și ritmată, poeziile scrise redau atât elementele de limbaj plastic, cât și instrumentele de lucru utilizate de către elevi în activitățile plastice, tehnici de lucru, tipuri de culori și nonculori, amestecuri ale acestora. Astfel, memorând cu ușurință versurile poeziilor, elevii își însușesc conținuturile propuse.

În timpul orelor de educație plastică, elevii pot recita sau cânta poeziile preferate, pe melodii vesele, având mai mult spor pentru pictură, iar ora devenind mai atractivă. Pentru o aplicativitate optimă, am structurat aceste poezii pe baza obiectivelor cadru ale educației plastice, abordând de această dată primul obiectiv de acest fel din programa școlară pentru învățământul primar și anume:

cunoașterea și utilizarea materialelor, a instrumentelor de lucru și a unor tehnici specifice artelor plastice.

BIBLIOGRAFIE:

- * Adina Nanu - *Vezi? Comunicare prin imagine*, 2002;
- * Ciolan Lucian - *Învățarea integrată, Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, pag. 125-130, 2008;
- * Ionescu Miron și Radu Ioan- *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, pag.113-114, 153-157, 2001;
- * Lessing GE 1766 – *Laocoon: Eseu cu privire la limitele de pictură și de poezie*, Biblioteca de Arte Liberale, 1962;
- * Ligia Toma, Zoicas - *Sensuri și modalități de valorificare a audiției muzicale în educația prin artă și literatură. Studii*, Coordonator științific - Dumitru Salade și Rodica Ciurea, E.D.P., Bucuresti, p. 109, 1973;
- * *Literatură și pictură - File din istoria criticii de artă din România*, Editura Albatros, București, 1983;
- * Lucian Ciolan, *Învățarea integrată – fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, 2008;

FRUMOSUL, ARMONIA, SUNETUL ȘI RITMUL – VALORI ALE ARTELOR, CULTIVATE DE LA VÂRSTELE TIMPURI

**Prof. înv. primar: PANTAZI CAMELIA
Școala Gimnazială “Ion Creangă”, Brăila**

O educație de calitate presupune o deschidere a persoanei către orizontul spiritual presupus de întrupările frumosului din artă, natură, comunitate . Un astfel de proces trebuie să înceapă de timpuriu, să se deruleze în mod stadial, progresiv, primele jaloane influențând demersurile următoare de edificare valorică.

Educația pentru frumos conduce la structurarea unei personalități armonioase și echilibrate, la conturarea identității culturale, la dezvoltarea sensibilității și receptivității în raport cu lumea din jur, cu aproapele. Ea poate contrabalansa, la fel ca și educația religioasă, dezvoltări unilaterale sau pernicioase înspre bagaje scientiste sau pragmatice în care spiritul este uitat, negat, anihilat. Învățământul, încă din primele stadia. Are menirea de a-l introduce pe copil într-o primă formă de educație organizată, preluând, sistematizând și amplificând achiziții primite în familie sau alte împrejurări, disciplinându-l din punct de vedere moral, oferindu-i primele indicii cognitive despre lumea în care există și deschizându-i ochii și sufletul către frumusețea din jur.

Din perspectivă estetică, o astfel de formare are menirea de a-l sensibiliza în legătură cu unele întrupări ale frumosului, de a-i dezvolta capacitățile perceptive și receptive de primă instanță, de a-i deschide apetitul către forme și ipostaze estetice, de a experimenta zămisirea frumosului pe măsura potențialului, mai mult sau mai puțin fixat, către o anumită formă de creație (muzică, artă plastică) potrivit vârstei și capacităților inerente.

Cu rare excepții, educația estetică la această vârstă are un caracter generalist, de asumare a diferitelor forme de sensibilitate fără o ambiționare a uneia unei educații artistice stricto sensu (de

care ar trebui să aibă parte acei copii ale căror evidente talente muzicale, plastice, coregrafice etc. se cer a fi monitorizate și cultivate didactic încă de pe acum).

O caracteristică a formării estetice constă în aceea că educația estetică la această vârstă are un caracter osmotic, integrativ, ea legându-se sau corelându-se cu alte componente educative precum cele intelectuale, morale, religioase, practice, socio-emoționale etc. Cu alte cuvinte, nu avem de-a face cu o educație estetică sau artistică unidirecțională, specializată, ci cu crearea unor prilejuri de încadrare sau corelare a esteticului cu alte tipuri de experiențe educative pe care copilul le primește la această vârstă. Nu este vorba de o educație pentru artă, în mod exclusiv, ci de una care valorifică arta, o identifică și o promovează simultan cu antrenarea persoanei către valori morale, spirituale, intelectuale, practice, sociale etc.

Prin artă și experimentarea unor forme de limbaj artistic copilul își descoperă și dezvoltă personalitatea, își antrenează receptivitatea sau spiritul critic, achiziționează deprinderi sau cunoștințe din numeroase domenii, își formează atitudini față de lumea înconjurătoare, se disciplinează și intră în relații armonioase cu ceilalți.

Cultura estetică nu este doar o chestiune de predispoziții native sau de aptitudini personale, ci un rezultat al unor achiziții de cunoștințe specifice cu caracter multidiscplinar și multi-nivelar, cu caracter tehnic dar, mai ales, de experimentare propriu-zisă a limbajelor diferitelor arte.

Cultura estetică se formează cumulativ, de la primele vârste. Ea se grefează pe cultura generală cu carearta întreține multiple relații. Cu cât cultura generală a receptorului este mai atotcuprinzătoare, cu atât gradul de percepere și de pricepere a operei de artă crește. Prin intermediul educației artistice copilul deprinde ce este arta, intră conștient în perimetrul artistic învățând ceva despre el însuși, această învățare permițându-i să rezolve probleme, să pună întrebări, să se înscrie într-o cultură reflexivă, căutătoare, rezolutivă.

Educația artistică poate trezi la viață posibilități și aptitudini ascunse ale copiilor. E o cale de descoperire a propriilor ascunzături ale ființei. Prin artă trebuie cultivată bucuria creației și a experienței artistice. În preajma artei, copilul trebuie să resimtă experiența, bucuria și taina lucrului nou făcut. Manifestarea artistică a copilului este polimorfă, nediferențiată, neașezată încă în genuri, forme preconceptuate, stiluri. Setea de frumos se manifestă heteroclit, sensibilitatea lui conducând la o interferență a artelor ab initio.

Experiența artistică, atât cât este posibilă la această vârstă, contribuie la afirmarea personalității, la exteriorizarea trăirilor interioare, la consumarea unei energii afective, la identificarea altor moduri de trăire sau sensibilitate, la exprimarea unor năzuințe și proiecții. Familiarizarea copilului cu limbajul sunetelor, al formelor, al culorilor, cu limbajul poetic și literar se realizează simultan, conducând la o sudare a acestor formule de exprimare care mai târziu se vor diferenția și specializa. Procesul este îndelungat și se supune unor legi ce țin de dezvoltarea etapizată atât din perspectivă intelectuală, moral-spirituală, cât și socio-emoțională.

Pentru copil, arta înseamnă un mijloc de exprimare, un mijloc de manifestare și exteriorizare a lumii sale interioare, a tendințelor și aspirațiilor sale, care-și găsesc în artă o traducere mai directă decât prin cuvânt. În felul acesta, activitatea artistică a copilului, nu numai că reflectă orizontul psihic propriu acestuia, dar se și desfășoară purtând amprenta locului și momentului în care se înserează personalitatea sa.

Una dintre manifestările artistice, poate cea mai minunată și miraculoasă este fenomenul pe care îl numim tradițional muzica. Funcțiile educative ale muzicii sunt multiple. Ea antrenează în ritmul trăirii estetice întreaga ființă psiho-fizică. De aceea, ea poate fi privită ca una dintre căile de acces spre sufletul copilului, ca unul din mijloacele de influențare și orientare a personalității sale.

Există numeroase motive care ne obligă să nu neglijăm muzica și să-i facem pe copii să cânte, cele mai importante aspecte fiind de natură fiziologică, psihologică, socială, pedagogică, culturală și artistică.

Rolul învățătorului în activitățile muzicale este acela de a fi, înainte de toate, un animator, adevărații „actori” fiind copiii. Ambianța, obligatoriu, trebuie să fie una de bucurie, destindere, vioiciune și bunăvoință, dar și de disciplină și o execuție corectă. Grijă principală a unui bun învățator este aceea de a urmări în permanență dacă ceea ce întreprinde este cu adevărat muzică.

Prin educația muzicală nu este posibil și nici nu trebuie să fie pregătiți toți copiii pentru a deveni artiști. Se urmărește numai dezvoltarea sensibilității față de arta sunetelor, formarea gustului estetic și punerea bazelor educării capacităților muzicale specifice.

Prin activitățile de educație muzicală și prin diversele manifestări muzicale ale copiilor crește bucuria, buna dispoziție, se dezvoltă spiritul colectiv, se intensifică emoțiile pozitive față de educatoare, de locul unde învață și se joacă, față de natură, de realizările oamenilor.

Pornind de la receptivitatea aproape generală a copiilor față de lumea sunetelor, educatoarea va căuta să le dezvolte vocea și auzul muzical, simțul melodic, ritmic, al armoniei, să le formeze priceperi și deprinderi elementare de a cânta.

Din toate ramurile muzicii, cea mai apropiată de specificul copilăriei este muzica vocală, deoarece, în cânt, melodia formează o unitate cu textul, făcând-o mai accesibilă.

Muzica este, de asemenea, mai ușor înțeleasă când se combină cu mișcarea, sub forma jocului cu text și cânt sau a dansului. Eficiența acestui mijloc crește și prin faptul că nu doar se ascultă muzică, ci se execută.

Activitățile de educație muzicală permit educatoarei să depisteze interesele și aptitudinile muzicienilor precoce, precum și disponibilitatea sau dificultatea celorlalți copii, pentru a adopta o metodologie didactică potrivită particularităților de vârstă și individuale.

Parcursul etapei de debut în educația muzicală organizată are loc în grădiniță, prilej cu care se fundamentează viitoarea atitudine a copilului față de valorile artistice, precum și capacitatea de a selecta, de a practica, de a interpreta și chiar a crea muzică.

Programa pledează pentru abordarea educației muzicale exclusiv prin joc, asigurarea unui contact direct al copiilor cu muzica, asocierea continuă a practicii muzicale cu mișcarea pe muzică și utilizarea în forme variate a jucăriilor muzicale, prilej cu care activitățile de educație muzicală pot deveni momente de împlinire a personalității copilului în care firescul, exuberanța, creativitatea și spontaneitatea acesteia se îmbină armonios.

Consider că în școală trebuie să se pună accent pe formarea și adâncirea experienței muzicale, a impresiilor, a emoțiilor, pe dezvoltarea interesului pentru acest domeniu al artei și pe formarea deprinderilor necesare studierii muzicii în mod practic. Înainte de a explica și înțelege muzica, trebuie asimilată o mare bogăție de impresii, de trăiri afective intense, care să constituie ulterior o bază solidă și pentru abordarea teoretică a muzicii.

Treptat, prin analiza dirijată, copilul devine conștient de diferitele componente ale fenomenului muzical, învață să le distingă, să le deosebească, să le stăpânească. Deprinderile de interpretare se referă la această vârstă la executarea tempoului și a nuanțelor fiecărui cântec, interpretarea expresivă și cu sensibilitate, demonstrând înțelegerea mesajului artistic transmis.

Potrivit capacităților copiilor, aceste deprinderi se formează în timp, educatoarea făcând apel la sensibilitatea și trăirile lor afective. Deprinderile psiho-motrice, constituie unul din principalele mijloace de exprimare a elementelor muzicale și sunt în centrul activităților muzicale, deoarece contribuie la însușirea conștientă a elementelor ritmice, melodice, armonice și dinamice, în dramatizarea și mimarea muzicii, atât de natural vizibile în jocurile spontane ale copiilor.

Mișcarea corporală, ca principal mijloc de exprimare a elementelor muzicale, a dovedit numeroase avantaje:

- este un mijloc plăcut și atrăgător, care izvorăște din însăși esența muzicii;
- creează mare varietate în activitățile muzicale;
- dă posibilitatea tuturor copiilor să exprime în mod concret ceea ce înțeleg și simt – fiind un excelent mijloc de control și autocontrol;
- dezvoltă suplețea corporală, asigură precizia și siguranța în exprimarea elementelor muzicale;
- este cel mai eficace mijloc de conștientizare a elementelor ritmice, melodice, armonice și dinamice, deoarece asigură concretizarea lor și controlul asupra priceperilor și deprinderilor muzicale dobândite într-un anumit moment.

Cele mai utilizate mijloace în procesul de educație muzicală sunt: cântecul, audiția, exercițiul și jocul muzical.

În afara mijloacelor didactice mai sus amintite, folosirea altor mijloace specifice vine să sporească eficiența predării-învățării, prin implicarea mai activă și nemijlocită a copiilor în practica muzicală.

În educația muzicală a copiilor, mijloacele auxiliare sunt utilizate în scopul optimizării procesului de predare-învățare.

Acestea sunt:

- mijloacele audio-vizuale, care cuprind totalitatea aparatelor de redare, înregistrare și vizionare: casetofon, video, casete audio și video, CD-uri, televizor, calculator, care la educația muzicală sunt utilizate mai ales în realizarea audiției;
- materialul ilustrativ (planșe, tablouri, portrete, machete, mulaje, jucării, obiecte diferite) care sugerează prin contur, culoare, grafică, elemente ca: simboluri muzicale, structurile ritmice ale cântecelor, portrete de compozitori, instrumente muzicale, orchestre etc.

Cu cât copiii sunt mai mici materialul ilustrativ folosit în activități trebuie să fie mai bogat, mai variat, pentru a asigura o cât mai bună înțelegere a cunoștințelor transmise. Instrumentele muzicale aduc varietate în interpretare și sporesc plăcerea copiilor de a cânta. Pot fi mânuite de cadrul didactic în scopul acompanierii cântecelor sau de către copii.

În raport cu vârsta copiilor, instrumentele muzicale abordabile pot fi grupate astfel:

- instrumente-jucării, deosebit de atractive pentru copii;
- instrumentelor de percuție: clopoței, ciocane muzicale acordate nuanțat, tobițe de mărimi și forme specifice, maracas, trianțlu;
- instrumente onomatopeice: baghete, moriști, cutii rezonatoare etc. Acestea din urma se utilizează pentru acompaniamentul ritmic și au o valoare educativă deosebită pentru că pot fi confecționate de către copii, aceștia mânuindu-le cu plăcere, fiind rodul muncii lor.

Copiii, îndrumați de educatoare își pot confecționa jucării zăngănitoare din cutii goale de plastic cu capac, cutii de aluminiu în care se pun semințe, nasturi, pietricele, instrumente care se ciupesc – confecționate din tuburi, sârme, cutii, fâșii de cauciuc, instrumente de percuție confecționate din diverse obiecte care fac zgomot.

Utilizarea eficientă a jucăriilor muzicale ține în mare măsură de calitatea lor. Cele melodice trebuie să fie acordate perfect, iar cele de percuție trebuie să aibă o sonoritate plăcută.

Dintre instrumentele pseudomelodice se recomandă xilofonul, țitera, muzicuța, fluiere populare, instrumente cu claviatură, trompetele dejucărie și altele. Cu ajutorul acestora pot fi obținute interesante efecte sonore. Incluse în cadrul activităților de educație muzicală ele vor avea un aport important în realizarea dezideratelor estetice.

Scopul educației muzicale poate fi considerat atins în momentul în care copilul a dobândit interese temeinice și variate, legate de întreaga complexitate a fenomenului muzical.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bârlogeanu Lavinia, Psihopedagogia artei - Educația estetică, Editura Polirom, Iași, 2001;
2. Breazu Marcel, Educația estetică prin artă și literatură, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1964;
3. Cucuș Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006;
4. Vasile, Vasile, Curs de metodică educației muzicale, Universitatea Națională de Muzică, București, 2002;
5. Vasile, Vasile, Metodica educației muzicale, București, 2004, p.23;
6. Prof. Bahna Mihaela Elena, "Frumosul, armonia, sunetul și ritmul", Revista Educates (nr 37 din martie 2017) - Despre educație și inovație;
7. Cucuș Constantin, "Frumosul- reper și scop pentru educația timpurie", Revista Mesagerul Sfântul Anton, 2015.

FOLCLORUL MUZICAL BRĂILEAN

Prof. RĂDOI DOINIȚA
Școala Gimnazială „Ion Creangă, Brăila

Județul Braila, prin poziția așezării sale geografice, în plină stepă a Bărăganului, vânturat de vicisitudinile istoriei, a fost socotit lipsit de interes în privința fenomenului folcloric cu specific local. S-a creat chiar o imagine eronată cu privire la slaba populație și la inexistența unei vieți umane stabile, închegate, pe aceste meleaguri, unde pendulau în sus și în jos, îndeosebi spre vestita Baltă a Brăilei, mocanii ardeleni cu oile lor, cărora li s-au adăugat locuitorii veniți de pretutindeni, mai cu seamă din regiunea muntoasă a Buzăului, Râmnicului și Vrancei.

Nu se poate nega proveniența diferită a unui procent destul de ridicat al populației locale brăilene, stabilită parțial în cursul sec. al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea prin împrăștierea în Bărăgan. Mai mult, în anii '70- '80, la majoritatea fermelor agricole, au fost aduși la muncă locuitori din satele vrâncene, mulți dintre ei stabilindu-se în satele brăilene.

Materialele etnografice mai vechi sau mai noi, nu pierd din vedere elementul autohton brăilean, anterior acestor mișcări demografice. Pornind de la aceste date, putem lămurii mai bine interferențele și influențele reciproce, manifestate între zona Brăilei și celelalte zone etnofolclorice vecine: Ialomița, Buzău, Vrancea, Galați și Dobrogea.

Un loc important în cercetarea valorilor spirituale umane îl au instituțiile de știință și cultură: muzeele, Centrul Județean pentru Promovarea și Conservarea Tradițiilor Culturale și, de ce nu, școlile, îndeosebi cele rurale.

În urmă cu șase ani, Școala cu clasele I-VIII Gemenele, județul Brăila a accesat un proiect cu finanțare europeană intitulat "Tradiție și modernitate în satul meu European". În parteneriat cu

Centrul Județean de Creație Brăila și Primăria Gemele s-au făcut investigații pentru cunoașterea mai profundă a folclorului, obiceiurilor și tradițiilor locale. Primul obiectiv realizat a fost minimuzeul înființat într-o sală de clasă. S-au achiziționat aici obiecte vestimentare de sărbătoare sau de lucru, războaie de țesut, ștergere, instrumente de muncă sau de utilitate casnică, peretare, unele datând chiar de la întemeierea satului (sfârșitul secolului al XIX-lea).

Una dintre activitățile de bază ale proiectului este festivalul interjudețean de muzică populară și obiceiuri tradiționale “La Porțile Dorului”, festival care anul acesta este la a V-a ediție. Deoarece în sat nu s-au găsit costume populare autentice suficiente, în anul 2006 s-au realizat cu bătrânele din sat, care mai știau să țesă, costume populare pentru 30 de dansatori. Au fost antrenați și elevi în confecționarea de costume populare. Trei dintre ei s-au prezentat la Olimpiada Națională de Tradiții Meșteșugărești de la Sibiu, unde au obținut două locuri II și un loc III. De remarcat faptul că lâna s-a vopsit cu vopseli naturale, după metode folosite de bătrâne.

În urma cercetărilor efectuate pentru cunoașterea tuturor categoriilor folclorice existente pe raza comunei Gemele, s-au aflat cântece din repertoriul sărbătorilor de Crăciun, cântece din repertoriul copiilor, cântece funebre, cântecul obiceiului “Coloianul”. Acesta este cel mai cunoscut obicei din zona Bărăganului. Are loc în a treia săptămână după Paști, în zilelele de marți și de joi. Marți este ziua în care copiii se strâng la o gazdă. Aici aduc ouă strânse de la Paște, ulei, zahar, ouă, făina, aduc coji de ouă vopsite pentru a împodobi Coloianul.

Gazda este cea care “frământă” lutul (pământ galben scos din gropile de la Mucea lui Berbec”- obiectiv istoric ce datează din secolul al IV-lea, I .Cr.). Din el face Coloianul, o păpușă de 30 - 40 cm așezată pe o targă, împodobită cu flori nemuritoare și coji de ouă. Coloianul se îngroapă în lanul cu grâu, pe tarlăua unui gospodar din sat. Până să ajungă la marginea satului, gospodarii ies la porți și-i îndeamnă pe copii să îngroape coloianul pe tarlăua lor, acesta fiind un semn că recolta va fi bogată. În drum spre locul de îngropăciune, alaiul cântă:

Ene, Ene, Coloene,
Te-a căutat mă-ta prin pădurea deasă
Cu inima friptă, arsă,
Ene, Ene, Coloene!
Deschideți porțile,
Să intre ploștele,
Ene, Ene, Coloene!

În ziua de joi, alaiul se duce la locul de îngropăciune, dezgroapă Coloianul, îl plimbă prin sat, apoi îl aruncă pe apa de la ghioalcă. Alaiul respectă ceremonialul de îngropăciune, având înainte un preot și un dascal. La fiecare “colț”, alaiul se oprește, iar gospodarii îi servesc pe copii cu dulciuri, vin, le dau ouă, carne sau brânză pentru pomană.

La sfârșitul pomenii, un băiat dintre meseni le stropește prin surprindere pe fete. Acestea se așază în cerc sau în semicerc și cântă ,balansându-și mâinile:

Paparudă, rudă, du-te de te udă

La sfârșit, totul se termina cu o ”paparudeală” bună.

Un alt obicei prezentat în cadrul festivalului a fost obiceiul de nuntă, o secvență privind *gătitul miresii* și alta cu *gătitul mirelui*. Unanim răspândite și cunoscute, făcând obiectul cercetării oamenilor de știință și de specialitate, sunt obiceiurile legate de momentele importante din viața omului: nașterea, căsătoria, moartea. Amploarea care li se dă și pe care o au în conștiința oamenilor din popor, se impune în egală măsură în studierea și tratarea lor. Ea se manifestă atât prin antrenarea, prin participarea numeroasă a persoanelor, a unor colectivități întregi, cât și prin durată, multitudinea și diversitatea momentelor în cadrul desfășurării.

Obiceiurile acestea sunt considerate și constituie chiar moment de trecere de la o stare la alta, de la un mod de viață la altul, justificându-și importanța.

Fără a insista asupra fenomenului, considerăm pertinent observația că în trecutul îndepărtat, aceste manifestări erau rituri de inițiere, rituri de trecere, având în general o mai mare amploare în desfășurarea lor și o mai complexă și rigidă exactitate în aplicare. Dintre cele trei obiceiuri amintite, un loc important din punctul de vedere al comunității sătești îl ocupă nunta, prin accentul deosebit în participare, în complexitatea manifestării fenomenului.

Ținând seama de procesul intens de urbanizare a satului românesc și de ingerința audiovizualului și a “manelismului” agresiv, urmărim să stabilim raportul dintre factorul constant, tradițional și cel variabil, inovator.

Făcând obiectul a numeroase lucrări, ceremonialul nuntesc a fost descris în desfășurarea lui așa cum se practică în multe părți ale țării, de aceea, vom încerca o confruntare a elementelor tradiționale cu cele noi, în scopul urmăririi sensului evoluției lui în timp și spațiu românesc, folosind descrierea obiceiului local: *gătitul mirelui*.

Nunta se face fie sâmbăta, fie duminica. Începe la ora 7 dimineața, primii sosiți fiind muzicanții, după care vin bărbații mai tineri dintre neamuri, care pornesc prin sat să invite lumea cu rachi. Odată sosiți cei invitați, sunt poftiți la masă. Se servește țuică, biscuiți, bomboane, după care urmează mezelurile și mâncarea, constând în sarmale. În tot acest timp, două fete și doi flăcăi împodobesc doi brazi, iar flăcăii, de obicei prietenii mirelui, îl bărbieresc, iar lăutarii cântă cântece de jale:

Foie verde ș-un dudău

Bine mai trăiam flăcau

Când eram la taic-al meu.

Pune briciu să mă rază,

Unde-i taica să mă vază?

Deși cântecul este de jale, secvența este umoristică. În timp ce flăcăii îl bărbieresc pe mire, se folosesc instrumente nespecifice, dar care fac parte din inventarul obiectelor de muncă: seceră,

foarfece de tuns oile, țesală, în loc de pastă de ras se folosește funingine, iar în loc de ștergar se folosește un sac de cânepă.

În continuare, voi expune câteva din aspectele cunoscute ale studierii folclorului din Gemenele în contextul folclorului brăilean. Pe bună dreptate, putem afirma în momentul de față – și nu exagerăm când îndrăznim să spunem - că am constatat ca gemănenii sunt deținători ai folclorului muzical, întocmai tuturor comunităților rurale, bune păstrătoare a tradițiilor populare, de la copii și până la bătrâni.

Muzica ne apare firesc cuprinsă în practica tuturor vârstelor, odată cu primele încercări de muzicalitate a sunetelor diferitelor formule de joc, dar mai ales în frumoasele cântece și dansuri ale tinerilor și maturilor, executate potrivit prilejurilor respective.

Un loc aparte în folclorul muzical îl deține execuția instrumentală. În cuprinsul acesteia găsim atât prezența instrumentului tradițional, acordeonul, cât, mai nou, orga și chitara, acestea fiind puternic influențate de gustul modern.

În ceea ce privește lăutarii, aceștia nu mai apar astăzi ca meseriași cu meserii sigure, existând doar o reminiscență minoră a vechiului centru lăutăresc în comuna Șuțești. Tineretul de azi preferă să se orienteze spre meserii mai sigure. În parteneriat cu Școala Populară de Artă “Vespasian Lungu” din Brăila, începând din anul 2006 s-a reînființat la Școala Gemenele ansamblul Constantin Condruz” în cadrul căruia se învață acordeonul, orga și chitara. Prezența lăutarilor este perfect împlinită la nunți, la spectacole și la festivalurile județene care s-au înmulțit în ultimii ani, ceea ce este benefic pentru folclorul brăilean.

Prezența muzicii instrumentale a stimulat puternic lărgirea concepției muzicale a colectivității, prin mijloace diverse și bogate, atât prin fiecare instrument în parte, cât și prin diferitele asocieri ale acestora. În momentul de față, dacă se poate prevedea cu destulă claritate drumul dispariției practicii lăutărești, în schimb, s-a observat oarecare constanță doar a prezenței acordeonului, mai puțin a contrabasului și a țambalului sau tobei.

Muzica corală a făcut cunoscut ansamblul “Constantin Condruz” în județ, prin prezența exemplară a grupului folcloric și a corului de cameră la ultimele trei olimpiade de muzică, unde a obținut trei locuri I și două locuri II la etapa interjudețeană de la Brăila, respectiv Tulcea. De remarcat este faptul că, la toate edițiile olimpiadei de muzică, s-au prezentat fie prelucrări folclorice, fie balade sau cântece populare din zona Brăilei: „Măi stejar”- Gavriil Musicescu, “Vară, vară, primăvară”, ”Geamparaua din Mărașu”, ”Cântecul lui Terente”, balada “Chira Chiralina”, “Grăușor din Bărăgan”, “Ilincuța Șandrului”, ”Bate vântul papura”, “La fântână-n Bărăgan”, “Cântă Dunărea”, melodie din repertoriul Ștefaniei Stere, născută la Brăila etc.

Zonă unitară din punct de vedere folcloric, Brăila a străbătut diferite etape, formându-și tradiția artistică populară sub timpuri. O deosebită importanță în conturarea stilului muzical local a avut-o poziția geografică a orașului, oraș ce și-a extins influențele asupra unei zone întinse. Vechi port la Dunăre, aflată timp de sute de ani sub ocupație turcească, poartă de intrare pentru cele mai eterogene elemente de cultură, Brăila a asimilat organic diferite influențe care s-au topit în fondul străvechi local.

Melodia de joc actual, încheată și diversă, se încadrează în peisajul general muntenesc, dar și cu prezențe evidente dobrogene, cuprinzând tipologii diverse.

Având o largă răspândire, brâul brăilean include jocuri cu un tempo destul de moderat ("Românul"), dar și jocuri rapide, bine ritmate ("Ghimpele", "Coragheste", "Florica", "Mușamau"), jocuri care se găsesc în repertoriul dansatorilor din Gemenele.

Un alt tip de joc este *sârba*. Fiind cântată în ritm destul de rapid, ea nu are acea spectaculozitate și virtuozitate a brâurilor. În acest tip sunt incluse jocurile: "Brânza" (se pare joc bătrânesc de origine transilvăneană), "Oița", "Hoisa", "Fedeleşul", "Sârba" și "Ciobănașul".

„*Hora*”. În principiu, este posibil ca pașii de horă să se joace pe orice fel de melodie cu ritm binar. Caracteristice zonei noastre sunt horele: "Lanteta", "Bătrâneasca", "Pe loc", "Cârligu", "Stânga", "Romanul", "Țărăneasca".

Jocuri cu măsuri asimetrice. Acestea sunt cele mai des întâlnite; jocuri din arealul bărăgănean. În Gemenele, acest tip este concretizat prin melodii cu ritm de geampara purtând denumirile: "Mușamau", "Pandelașul", "Pătlăgica", "Cadăneasca", "Lezeasca", "Popârlanul". Trăsăturile lor caracteristice sunt asemănătoare cu cele dobrogene: formule ritmice pregnante, tempo moderat, forma strofică fixă, scări muzicale destul de evaluate. Pe lângă geamparale, în repertoriul local, întâlnim jocul "Șchioapa" care se joacă la nunți, îndeosebi la revărsatul zorilor.

Diverse. În această grupare intră piesele muzicale cu structuri specifice pe care, în lipsa unor informații nemijlocite, nu le putem încadra în niciuna dintre categoriile amintite mai sus. Astfel sunt: "Florica", "Ciobănașul", "Birul greu", "Moțăita".

Indiferent din ce categorie ar face parte jocurile prezentate, subliniem că există apropieri ale melodiilor și ilustrăm modul în care, după opinia noastră, întreaga structură muzicală a jocurilor evoluează istoric, plecând de la formule ritmice primare, care se îmbogățesc de-a lungul timpului, amplificându-se și extinzându-se pe scări muzicale dezvoltate.

Valorificarea patrimoniului existent, în mod deosebit cel al culturii populare locale, pentru cultivarea gustului privind arta populară românească, în general, și aspecte ale artei populare locale, în special, precum și înțelegerea autenticității valorilor culturii noastre populare, reprezintă una din modalitățile de folosire a patrimoniului în relația școala-folclor.

